

SPRÁVA O ČINNOSTI A HOSPODÁRENÍ KULTÚRNEJ ORGANIZÁCIE V ZRIAĐOVATEĽSKEJ PÔSOBNOSTI ŽSK ZA ROK 2022

Základné informácie: a) Oravská knižnica Antona Habovštiaka v Dolnom Kubíne
b) sledované obdobie – rok 2022

I. VŠEOBECNÁ ČASŤ

1. Úlohy a miesto kultúrnej organizácie v národnom systéme kultúrnych organizácií

1.1. Poslanie knižnice a jej funkcie

Oravská knižnica Antona Habovštiaka v Dolnom Kubíne je príspevkovou organizáciou Žilinského samosprávneho kraja a jej základným dokumentom pre činnosť je zriaďovacia listina. V zmysle zriaďovacej listiny pôsobí ako regionálna kultúrna, informačná a vzdelávacia inštitúcia, poskytujúca v rámci svojej územnej pôsobnosti slobodný prístup k informáciám všetkým občanom. Knižnica pri naplňovaní svojich funkcií vychádza zo Zákona č. 126/2015 Z. z. o knižniciach, koncepčných strategických dokumentov pre rozvoj knihovníctva na Slovensku a má na zreteli princípy, ktoré boli sformulované ako základné tézy vychádzajúce z prijatých medzinárodných knižničných deklarácií. Činnosť knižnice sa riadi internými normatívnymi dokumentmi – organizačnou štruktúrou, knižničným a výpožičným poriadkom, pracovným poriadkom a pod. Operatívne sú plnené úlohy, ktoré jej kladie zriaďovateľ Žilinský samosprávny kraj.

Plnenie funkcie mestskej knižnice

Na základe zriaďovacej listiny plní knižnica funkciu verejnej mestskej knižnice pre mesto Dolný Kubín. V roku 2022 bolo takmer 67,70 % čitateľov z radov občanov mesta. Táto skutočnosť do značnej miery ovplyvňuje plánovanie jednotlivých aktivít knižnice. Oravská knižnica A. Habovštiaka obsahom svojej činnosti, spoluprácou s kultúrnymi, výchovno-vzdelávacími, verejnými a spoločenskými inštitúciami, ako aj občianskymi a záujmovými združeniami pôsobí vo svojom prostredí ako kultúrne, výchovné, informačné a komunitné centrum s rozsiahlym používateľským zázemím. Poskytuje komplexné knižnično-informačné služby všetkým používateľským skupinám – absenčné a prezenčné výpožičky, bibliografické a informačné služby, zabezpečovanie medziknižničnej výpožičnej služby, vyhotovovanie rešerší a kópií dokumentov z fondu knižnice, spracovanie a vydávanie bibliografií a medailónov regionálnych osobností. Zabezpečuje slobodný prístup k informáciám a poznatkom šírených na všetkých druhoch nosičov, svojou činnosťou vytvára podmienky pre rovnoprávne uspokojovanie kultúrnych, spoločenských a informačných potrieb a záujmov všetkých používateľov, podporuje celoživotné vzdelávanie a svojimi kultúrno-spoločenskými a výchovnými aktivitami sa osobitne zameriava na vekovú kategóriu detí a mládeže a podporuje ich záujem o čítanie.

Plnenie regionálnej funkcie

V zmysle svojej regionálnej funkcie pôsobí Oravská knižnica Antona Habovštiaka v Dolnom Kubíne ako koordinačné, vzdelávacie, štatistické a metodické strediskom pre sieť verejných a školských knižníc okresov Dolný Kubín, Námestovo a Tvrdošín. Metodická činnosť a poradenské služby sa okrem oblasti poskytovania služieb sústreďujú vo veľkej miere na pomoc pri automatizácii knižničných procesov a pri podávaní projektov. Svoje regionálne poslanie knižnica plní aj budovaním fondu regionálnych dokumentov a s ním súvisiacej informačnej databázy, ktoré slúžia používateľom celej Oravy.

Plnenie medzinárodných funkcií

Uvedenú funkciu knižnici zriaďovacia listina priamo nevymedzuje, ale v ostatnom čase Oravská knižnica A. Habovštiaka rozvíja aktivity v oblasti cezhraničnej spolupráce s Miejskou Bibliotekou Publiczną v Limanowej a Městskou knihovnou Krnov.

Porovnanie kvantitatívnych a kvalitatívnych výstupov činnosti

Analýzu výstupov a ich podrobné porovnanie predkladáme v časti II. Odborná činnosť knižníc.

1.2. Plnenie prioritných úloh v roku 2022

Činnosť knižnice bola v úvode roka ešte ovplyvnená uplatňovaním protiepidemických opatrení, v termíne 3.1.-16.1. bola otvorená v režime OP (návštevníci knižnice sa preukazovali potvrdením o očkovaní alebo prekonaní ochorenia COVID-19) v obmedzenom výpožičnom čase 9.30-16.30 hod. Od 17.1. bola knižnica otvorená v štandardnom výpožičnom čase v režime Základ pre všetkých čitateľov bez preukazovania ich imunitného statusu.

Prioritné úlohy vyplývajúce zo zriaďovacej listiny a vytýčené v pláne činnosti pre rok 2022 boli plnené nasledovne:

Udržať úroveň hlavných ukazovateľov v oblasti zabezpečovania informačných zdrojov, počte používateľov a počte výpožičiek.

Plnenie:

Bilancia finančných zdrojov na nákup fondu bola nižšia ako v predchádzajúcom roku, kedy bol nákup podporený dvoma projektami z FPU doteraz najvyšším objemom. Nákup knižničného fondu bol realizovaný vo výške **18 714,44 €** (r. 2021 - 33 190,52 €, r. 2020 – 15 645,11 €, r. 2019 – 16 763,66 €, r. 2018 – 19 329,74 €, r. 2017 – 17 982,59 €, r. 2016 – 15 608,91 €, r.2015 - 13 751,93 €, r. 2014 – 8 316,24 €, r. 2013 - 17 939,51 €, r. 2012 – 7 967 €, r. 2011 – 13 411 €).

V tejto sume sú zahrnuté získané mimorozpočtové zdroje vo výške **10 891,33 €**, čo predstavuje **58 %** (v predchádzajúcom roku 80 %) z celkovej sumy vynaloženej na nákup knižničného fondu. Z toho z dotačného systému FPU - Akvizícia knižníc 8 640,71 €, z projektu podporeného Nadačným fondom Tesco v sume 580,01 €, z cezhraničného projektu podporeného z Programu Interreg V-A SR-ČR v sume 1 670,61 €.

Významným zdrojom dopĺňovania knižničného fondu sú aj dary od fyzických a právnických osôb, z počtu všetkých získaných knižničných jednotiek predstavovali dary podiel 16 %.

V roku 2022 sa v knižnici zaregistrovalo **2 982** používateľov, z toho **1 128** do 15 rokov. Oproti predchádzajúcemu roku sa celkový počet zaregistrovaných používateľov zvýšil o 466, vo vekovej kategórii do 15 rokov o 185 používateľov.

V hodnotenom období bolo celkovo realizovaných **165 497** výpožičiek, čo je o 28 408 výpožičiek viac ako v predchádzajúcom roku.

Zlepšenie dosiahnutých základných ukazovateľov priaznivo ovplyvnilo zmiernenie a následne zrušenie protiepidemických opatrení súvisiacich s pandémiou ochorenia COVID-19. Podrobnejšie údaje k ukazovateľom činnosti sú uvedené v časti II. Odborná činnosť knižnice.

Revitalizácia interiérov knižnice

Plnenie: Od 3. januára 2022 bolo používateľom sprístupnené po interiérovej revitalizácii a modernizácii časť oddelenia náučnej literatúry, ktoré sa nachádza v staršej časti budovy. Knižný fond bol uložený do nových regálov, pribudli stoly, stoličky, kreslá pre vytvorenie študijných miest i oddychovej zóny. Uskutočnila sa aj výmena osvetlenia, polozenie záťažového koberca a sprístupnilo sa bezplatné bezdrôtové wi-fi pripojenie na internet.

Na revitalizáciu kancelárskych priestorov a vybavenia sociálneho zázemia pracovníkov sa zakúpili skrine, stoly, šatňové skrinky v celkovej sume 2 686 Eur. Realizovalo sa natiehnutie elektrického a internetového pripojenia k elektronickému dochádzkovému systému Fingera, ktorý bol následne umiestnený vo vstupných priestoroch knižnice.

Získavanie mimorozpočtových zdrojov

Plnenie: Oravská knižnica Antona Habovštiaka aktívne pristupuje k získavaniu mimorozpočtových zdrojov na svoje aktivity a nákup knižničných fondov. V roku 2022 sme v súhrne vypracovali a podali 12 projektov, z ktorých bolo 5 podporených, 2 nepodporené, 5 je v štádiu schvaľovania. Realizovali sme ďalšie 4 projekty, ktoré boli podporené v predchádzajúcom roku, z toho jeden cezhraničný.

Podrobnejšie údaje o finančnej a obsahovej stránke realizovaných projektov uvádzame v príslušných častiach správy a prílohe č. 2.

Skvalitňovanie a inovácia knižnično-informačnej činnosti

Plnenie: OKAH priniesla aj v roku 2022 viaceré inovácie v poskytovaných službách, komunitných aktivitách, knižnično-informačnej a kultúrno-výchovnej činnosti.

OKAH ako prvá na Slovensku zaviedla nové smart riešenie svojich služieb – digitálny čitateľský preukaz, ktorý okrem hlavnej funkcie prináša ďalšie služby a zlepšenia v komunikácii knižnice s čitateľom. Čitateľ má vďaka aplikácii s digitálnym preukazom všetky informácie o vypožičaných knihách, ich počte a dátume vrátenia v mobilnom telefóne. Formou notifikácií knižnica zasiela aktuálne informácie a pozvánky na podujatia, preukaz je prelinkový na on-line katalóg a informácie o e-knihách. Voliteľnou funkciou je nastavenie si zasielania informácií o novinkách v knižnom fonde. Portfólio funkcií digitálneho preukazu sa v roku 2022 rozšírilo o zasielanie upozornení o konci výpožičnej doby a upomienok. K 31.12.2022 používalo digitálny preukaz 571 čitateľov.

V roku 2022 sme ako prvá knižnica na Slovensku sprístupnili ďalšiu smart novinku - digitálnu knižnicu detských e-knží od spoločnosti Kubo Media s.r.o. Bratislava. Obsahuje viac než tisíc titulov kníh, predovšetkým pre škôlkarov a najmladších školákov. Po stiahnutí aplikácie Kubo – detské knihy, vytvorení si užívateľského profilu, prepojení s knižnicou a potvrdení platnej registrácie v knižnici, je každému čitateľovi digitálna čítareň k dispozícii na ktoromkoľvek digitálnom zariadení s prístupom na internet. Služba je pre záujemcov poskytovaná bezplatne. Do ponuky pribudli v priebehu roka aj detské knihy v ukrajinčine.

Oravská knižnica má od konca roka 2021 OKAH podpísanú zmluvu so Slovenskou knižnicou pre nevidiacich Mateja Hrebendu v Levoči o poskytovaní knižnično-informačných služieb digitálnej knižnice SKN nevidiacim, slabozrakým a inak zdravotne postihnutým používateľom. V zmysle tejto zmluvy knižnica zabezpečila počítač s internetom a špeciálnym softvérom s hlasovým výstupom a pre zdravotne znevýhodnených záujemcov poskytuje pomoc pri registrácii do digitálnej knižnice Slovenskou knižnicou pre nevidiacich a pri vyhľadávaní a stiahnutí zvukových kníh. Uvedenú službu sme sprístupnili od 4.1.2022 pri príležitosti Svetového dňa Braillovho písma.

OKAH ako partnerská knižnica CVTI SR ponúkla čitateľskej verejnosti novú službu – bezplatný vstup do databázy PressReader, ktorá obsahuje viac ako 7 000 titulov periodík, vrátane niekoľkých slovenských denníkov.

Oravská knižnica spolu s Knižnicou pre mládež mesta Košice a Miestnou knižnicou Petržalka iniciovali výzvu Deti potrebujú knihy, ktorej zámerom bolo zakúpenie kníh v ukrajinskom jazyku pre ukrajinské deti. Spolupracujúce kníhkupectvo Martinus poskytlo zľavu 35% pre kupujúcich z radov občanov, ktorí následne zaslali knihy ako dar do knižníc, ktoré ich distribuovali ukrajinským rodinám v mieste pôsobenia knižnice. Celkovo sa do výzvy zapojilo 36 verejných regionálnych, mestských a obecných knižníc z celej SR.

Od apríla do júna boli v priestoroch knižnice realizované hodiny slovenského jazyka pre Ukrajincov s lektorkou Oksanou Dovner, ktorá už dlhšiu dobu žije na Slovensku a slovenčinu ovláda. Okrem lekcí slovenského jazyka získali účastníci aj praktické informácie v súvislosti s vybavovaním si potrebných záležitostí na slovenských úradoch a pri hľadaní zamestnania. Na webovú stránku sme umiestnili študijné materiály na stiahnutie. Účastníkom kurzu, ako aj ďalším záujemcom z radov ukrajinských občanov sme bezplatne poskytli registráciu do knižnice, využívanie knižnično-informačných služieb, prístup na internet a kopírovanie študijných materiálov. Knižnica získala od firmy Paisy 2 klávesnice s azbukou, aby sme im uľahčili prístup na internet a písanie dokumentov. Počas účasti mamičiek na kurze, pracovníčky knižnice a dobrovoľníci pripravili pre ich deti tvorivé dielne a zábavné stretnutia pri knihách a rozprávkach.

Riaditelia piatich regionálnych knižníc Žilinského kraja sa dohodli na vzniku neformálneho združenia K5, ktorého hlavnou úlohou bude pripraviť spoločnú stratégiu rozvoja a udržateľnosti knižníc Žilinského kraja.

Dňa 12.5. bolo v Oravskej knižnici slávnostne otvorené informačné centrum Europa Direct Žilinský kraj. Knižnica bude slúžiť ako styčný bod pre aktuálne informácie o dianí v Európskych inštitúciách, výzvach, grantoch pre mladých a bude sa podieľať na rozvojových a informačných aktivitách v regióne Orava.

Novinkou bola aktivita Kino v knižnici. V marci sme sa stali súčasťou projektu Crème de la Crème – Týždeň francúzskeho filmu a záujemcovia si mohli pozrieť štyri francúzske filmy. V októbri sme návštevníkom v rámci výberovej prehliadky festivalových filmov Be2Can ponúkli štyri artové filmy, ocenené na festivaloch v Berlíne, Benátkach a Cannes.

OKAH vyhlásila 1. ročník celoslovenskej výtvarnej súťaže pre deti od 6 do 10 rokov pod názvom Prečítaj a nakresli, v rámci ktorej mali účastníci vytvoriť predpísanou technikou maľovanku na motívy Dobšinského rozprávok. Do súťaže sa zapojilo viac ako 300 detí z celého Slovenska.

Pod názvom Ruka v ruke sme s Centrom sociálnych služieb Brezovec, ZŠ M. Kukučina a MŠ Na Sihoti v Dolnom Kubíne pripravili spoločný medzigeneračný sociálny experiment, v rámci ktorého sa seniori a deti počas roka pravidelne každý mesiac stretávali, čítali si, komunikovali, tvorili, hrali sa, vyrábali záložky a náramky priateľstva, zahráli si divadielko, spievali, cítili sa spolu dobre a radostne.

Na získanie nových čitateľov bolo realizovaných viacero inovatívnych aktivít. Počas júna si čitatelia mohli zasúťažiť v zábavno-vedomostnej hre Továreň na zmrzlinu, kde podľa indícií, odkazujúcich na významné osobnosti Dolného Kubína, hľadali miesto, kde je ukrytý kupón na zmrzlinu, ktorú ako výhru darovala firma Callo zmrzlina.

Na dňoch obcí v Malatinej, Veličnej a Párnici mala knižnica informačný stánok, kde sme propagovali svoju činnosť. Pre návštevníkov sme pripravili tvorivé dielne, kde si vyrábali nezvyčajné záložky, riešili zábavné i vedomostné kvízové otázky, hľadali odpovede na hádanky, cvičili si postreh, prezerali a čítali si knižky, mali k dispozícii prihlášky za čitateľov. Počas Kubínského jarmoku sme spravili výpredaj vyradených a darovaných kníh na váhu.

Dobrovoľnícka mládežnícka skupina Teens for Town v spolupráci s OKAH zorganizovala 8.4.2022 pre všetkých malých aj veľkých milovníkov literatúry 1. ročník knižného karnevalu. Cieľom bolo spojiť zábavu a vedomosti, ponúknuť zaujímavú aktivitu na trávenie voľného času. Program bol pestrý: kvíz o zaujímavé knižné ceny či už pre deti alebo

dospelých, príjemná hudba, ochutnávka populárnych knižných jedál, čítačka mládežníckej tvorby, „swap kníh“, fotenie na pamiatku, vyhlásenie najlepšieho knižného kostýmu. Mladí dobrovoľníci sa podieľali aj na ďalších aktivitách knižnice, viac informácií v časti správy 13. Práca s dobrovoľníkmi.

Novinkou bola organizácia 2 koncertov v letnej čitárni, dňa 12.8. sa predstavila hudobná skupina Ruky od múky, 19.8. mladá speváčka Michaela Hofericová. Vstup na koncerty bol bezplatný.

Bezplatné ročné členstvo bolo ponúknuté novým čitateľom počas aktivít Leto v parku, Dní obcí, MDD, TSK, pri príležitosti sviatku Valentína, konca školského roka pre žiakov ZŠ, mesiaca úcty k starším pre seniorov.

V roku 2021 knižnica a 5 profesionálnych psychológov z Oravy a Liptova spojilo svoje sily a spoločne vytvorili jedinečný projekt pod názvom Psychológ v podkroví, ktorý pokračoval aj v roku 2022. Touto iniciatívou sme reflektovali na aktuálne a náročné životné situácie poslednej doby. V bezpečnom prostredí knižnice sme ponúkli osobné, anonymné a bezplatné psychologické poradenstvo pre všetky vekové kategórie. Ponuka sa rozšírila o ďalší deň, záujemcovia si mohli dohodnúť stretnutie s psychológom každú stredu a štvrtok od 16.00 do 18.00 hod. Objednanie realizovali telefonicky alebo on-line, prostredníctvom vytvoreného rezervačného formulára. V roku 2022 sa zapojila aj ukrajinská psychologička. Za túto aktivitu bola OKAH nominovaná na ocenenie Srdece na dlani v rámci Roka dobrovoľníctva ŽSK.

V spolupráci s občianskym združením Mladiinfo od novembra, každý utorok a štvrtok od 10.00 do 12.00 hod. prebiehali konverzačné kurzy anglického a nemeckého jazyka, ktoré viedla mladá dobrovoľníčka z Rakúska Paula Mäser.

Projekt Na ceste – Daruj knihe nový domov, v rámci ktorého sme vytvorili z vyradených a darovaných kníh malé knižnice na vlakových a autobusových staniách v Dolnom Kubíne, Kľačanoch, Párnici, Oravskom Podzámku, Trstenej a Námestove mal v roku 2022 úspešné pokračovanie. Pribudli malé knižnice na staniách v Tvrdošíne a Nižnej.

V spolupráci so Slovenským cykloklubom, oblastnou organizáciou cestovného ruchu Klaster Orava, Žilinským turistickým krajom a portálom Slovakia Travel bol v auguste pred budovou knižnice umiestnený servisný stojan Cyklohub s náradím a pumpou na údržbu bicyklov.

Podrobnejšie údaje uvádzame v príslušných častiach správy.

Zapojenie sa do benchmarkingu

Plnenie: Účelom benchmarkingu je lepšie poznanie fungovania organizácie, uvedomenie si vlastných kvalít i rezerv v kvalitatívnom i kvantitatívnom zlepšovaní práce. Oravská knižnica sa v roku 2012 prvýkrát zapojila do merania a hodnotenia svojich výkonov prostredníctvom benchmarkingu.

Pri porovnaní výkonov so slovenskými verejnými knižnicami v mestách s obdobným počtom obyvateľov zo stredného, západného a východného Slovenska (Dolný Kubín 18 550 obyvateľov, Žiar nad Hronom 18 669 obyvateľov, Senica 20 198 obyvateľov, Rožňava 18 942 obyvateľov) dosiahla Oravská knižnica v základných ukazovateľoch nasledovné výsledky:

Ukazovateľ	Dolný Kubín	Žiar n/Hronom	Senica	Rožňava
Nákup kníh, prepočet 1 obyvateľa	1,85 €	0,62 €	2,11 €	1,13 €
Prírastok kníh na 1000 obyvateľov	196,75	53,69	168,71	108,61
% registr. používateľov z populácie	14,04	7,29	13,89	8,18
% detí do 15 rokov z populácie	32,64	15,86	25,84	14,76
Počet výpožičiek na používateľa	54,49	46,09	51,9622	40,09
Počet podujatí na 1000 obyvateľov	20,09	1,74	6,37	11,47
% získaných dotácií	9,64	39,09	7,82	7,50

(* porovnávacie indikátory sú za rok 2021)

Okrem ukazovateľa Nákup kníh v prepočte na 1 obyvateľa, kedy Záhorská knižnica v Senici mala lepšie výsledky a ukazovateľa % získaných dotácií, kedy mala lepšie výsledky knižnica v Žiari nad Hronom, Oravská knižnica dosiahla najlepšie výsledky v ostatných sledovaných ukazovateľoch medzi porovnávanými knižnicami.

Realizácia celoslovenských a regionálnych aktivít

Plnenie: Oravská knižnica Antona Habovštiaka je dlhoročným spoluorganizátorom celoslovenskej súťaže v umeleckom prednese a tvorbe divadiel poézie Hviezdoslavov Kubín. V hodnotenom roku poskytla priestory pre súťažné kolo recitátorov prózy a riaditeľ knižnice bol členom hodnotiacej poroty recitátorských vystúpení.

Aktívne sme sa zapojili do celoslovenských podujatí, literárnych a výtvarných súťaží, aktivít a kampaní na podporu čítania – Týždeň slovenských knižníc, Čítame s Osmijankom – Pridaj sa aj ty!, Celé Slovensko číta deťom a Adventné čítanie, Noc s Andersenom, Prečítané leto, Dni európskeho kultúrneho dedičstva, Európsky týždeň mobility. Detské oddelenie zapojilo svojich čitateľov do celoslovenskej súťaže *Lesný spevník*, ktorú realizovalo Národné lesnícke centrum vo Zvolene, do celoslovenských súťaží s časopismi Fífik a Slniečko, s vydavateľstvami Sloart a Perfekt.

Knižnica je organizátorom súťaže *Kniha Oravy*, v ktorej verejnosť prostredníctvom ankety vyberá najzaujímavejšiu knižnú publikáciu s regionálnou tematikou.

V roku 2022 bola OKAH vyhlasovateľom 1. ročníka celoslovenskej výtvarnej súťaže pre deti na motívy Dobšinského rozprávok pod názvom Prečítaj a nakresli, literárnej súťaže Nedokončený príbeh, 3. ročníka fotografickej súťaže Stromy a my. Realizovali sme krajské kole literárno-vedomostnej súťaže Knižný vŕveďko

Podrobnejšie údaje o aktivitách uvádzame v príslušných častiach správy.

Rozvíjať aktivity v oblasti kultúrno-výchovnej a komunitnej činnosti

Plnenie: Knižnica v roku 2022 realizovala 683 podujatí pre všetky vekové kategórie návštevníkov, s osobitným dôrazom na deti a mládež so zámerom motivovať ich k čítaniu, ako jednej z dôležitých podmienok celkového osobnostného rozvoja. Knižnica sa týmto ukazovateľom dlhodobo zaraďuje medzi najaktívnejšie regionálne knižnice. Vysoký počet aktivít pre deti a mládež je výsledkom výbornej spolupráce so všetkými typmi škôl v meste Dolný Kubín a širšom okolí a zvýšeného záujmu pedagógov, ktorí tým oceňujú prínos našich podujatí vo výchovno-vzdelávacom procese. Rozsiahla je aj spolupráca s občianskymi združeniami, kultúrnymi inštitúciami, regionálnymi médiami, s ktorými participujeme na realizácii kultúrno-spoločenských aktivít.

Podrobnejšie údaje o tejto oblasti uvádzame v časti II. Odborná činnosť knižníc, 1.4. Vzdelávacie a kultúrno-spoločenské podujatia

1.3. Sieť verejných knižníc v regióne v zriaďovateľskej pôsobnosti iných subjektov

Oravská knižnica A. Habovštiaka má vo svojej metodickej pôsobnosti 56 verejných knižníc v okrese Dolný Kubín (1 obecná profesionálna, 21 neprofesionálnych), Námestovo (1 mestská, 3 obecné profesionálne, 17 neprofesionálnych) a Tvrdošín (2 mestské, 1 obecná profesionálne, 10 neprofesionálnych).

V súlade s našim regionálnym poslaním poskytujeme týmto knižniciam priebežnú metodickú a inštruktážno-konzultačnú pomoc, oboznamujeme ich s dôležitými zmenami v knižničnej práci formou metodických návštev, porád a školení, sumarizujeme a vyhodnocujeme štatistické údaje o ich činnosti, usmerňujeme ich pri vypracovávaní, realizácii a vyhodnocovaní projektov do grantovej schémy Fondu na podporu umenia, pomáhame im pri automatizácii knižničných procesov.

Na požiadanie poskytujeme metodickú pomoc aj knižniciam iných sietí, predovšetkým školským knižniciam.

1.4. Potenciálne používateľské zázemie

Oravská knižnica A. Habovštiaka plní funkciu mestskej knižnice pre mesto Dolný Kubín a regionálnej knižnice pre okresy Dolný Kubín, Námestovo a Tvrdošín. Potenciálne používateľské zázemie je v jednotlivých územných celkoch nasledovné:

Počet obyvateľov miest a okresov v regióne (aktuálne údaje z databázy Štatistického úradu SR, platné k 30. 09. 2022)

Dolný Kubín (mesto) – **17 823** obyvateľov

Dolný Kubín (okres) – **38 882** obyvateľov

Námestovo (mesto) – **7 589** obyvateľov

Námestovo (okres) – **63721** obyvateľov

Tvrdošín (mesto) – **8 839** obyvateľov

Tvrdošín (okres) – **35782** obyvateľov

Počet školopovinných detí (údaje – školský rok 2022/2023, k 15.9.2022)

okres Dolný Kubín – **3 688** žiakov

mesto Dolný Kubín – **2 506** žiakov

okres Námestovo – **7 827** žiakov

mesto Námestovo – **1 173** žiakov

okres Tvrdošín – **3 457** žiakov

mesto Tvrdošín – **810** žiakov

V meste Dolný Kubín pôsobí 6 základných škôl, 1 špeciálna základná škola, 1 gymnázium, 1 cirkevné gymnázium, 1 obchodná akadémia, 4 stredné odborné školy.

2. Vzájomná koordinácia a kooperácia.

2.1. Spolupráca s kultúrnymi organizáciami v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK

Oravská knižnica Antona Habovštiaka spolupracuje s inštitúciami v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK v regióne Orava i mimo neho. Sú to predovšetkým Oravské kultúrne stredisko, Oravské múzeum P. O. Hviezdoslava, Oravská galéria, Krajská knižnica v Žiline, Kysucká knižnica v Čadci, Knižnica G. F. Belopotockého v Liptovskom Mikuláši, Turčianska knižnica v Martine, Obchodná akadémia v Dolnom Kubíne, Gymnázium P. O. Hviezdoslava v Dolnom Kubíne, Centrum sociálnych služieb Brezovec v Dolnom Kubíne, Centrum sociálnych služieb Prameň a Zariadenie núdzového bývania v Dolnom Kubíne.

S regionálnymi knižnicami ŽSK sme boli v pravidelnom pracovnom kontakte. Priebežne sme konzultovali odborné i praktické otázky na úrovni riaditeľov, ekonómok, metodičiek, bibliografiiek, pracovníčok akvizície a katalogizácie a pod. Podporovali sme sa navzájom pri organizovaní odborných a spoločenských podujatí vystúpeniami a účasťou na nich. V súvislosti s používaním jednotného knižnično-informačného systému Clavius si pracovníci vo zvýšenej miere vymieňali skúsenosti a spolupracovali pri riešení odborných problémov, aby bola zabezpečená jeho korektná prevádzka. Riaditelia piatich regionálnych knižníc Žilinského kraja sa dohodli na vzniku neformálneho združenia K5, ktorého hlavnou úlohou bude pripraviť spoločnú stratégiu rozvoja a udržateľnosti knižníc Žilinského kraja.

So všetkými kultúrnymi organizáciami v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK si navzájom poskytujeme vydané materiály, informujeme sa o pripravovaných podujatiach a podľa možnosti sa na nich zúčastňujeme, prípadne sa podieľame na spoluorganizovaní.

V roku 2022 pracovníčky OKAH a Oravskej galérie realizovali spoločne 14 tvorivých čitateľsko-výtvarných podujatí pre žiakov ZŠ. Ako spoluorganizátor sme sa podieľali na realizácii slávnostného vyhodnotenia literárnej súťaže Mladá slovenská poviedka 2022, ktorej vyhlasovateľom je OKS. Spolu s OKS, Oravskou galériou a Kaštieľom Kubíni sme sa

podieľali na realizácii umeleckého eventu pod názvom Báječný život Amálie – Krása v obrazoch, kde sme pre účastníkov pripravili rôzne zábavné kvízy, súťaže, kreslenie, hlavolamy, spoločenské hry, obrazové publikácie o umení a maliaroch.

Rozvinula sa veľmi bohatá spolupráca s CSS Brezovec pri realizácii projektu Ruka v ruke. Podrobnejšie údaje uvádzame v príslušných častiach správy.

2.2. Spolupráca s kultúrnymi organizáciami v zriaďovateľskej pôsobnosti iných subjektov

V rámci regiónu Oravská knižnica A. Habovštiaka, v zmysle svojej regionálnej funkcie, spolupracuje predovšetkým s verejnými knižnicami, školskými knižnicami a podľa požiadaviek aj s knižnicami iných sietí. Zameriavame sa na realizáciu medziknižničnej výpožičnej služby zo svojho fondu, pomoc pri spracovávaní, realizácii a vyhodnocovaní projektov, zaškoľovanie v automatizácii a elektronizácii knižnično-informačných procesov, realizáciu kultúrno-výchovnej činnosti a pod.

Dlhoročná je spolupráca s Mestským kultúrnym strediskom v Dolnom Kubíne a Národným osvetovým centrom v Bratislave pri spoluorganizovaní celoslovenského podujatia Hviezdoslavov Kubín, so Slovenskou národnou knižnicou v Martine, Mestskou knižnicou v Ružomberku.

2.3 Spolupráca s mestami a obcami, organizáciami 3. sektoru, s občianskymi združeniami, s organizáciami poskytujúcimi služby v oblasti kultúry

Oravská knižnica Antona Habovštiaka spolupracuje takmer so všetkými obcami a mestami v regióne. Táto spolupráca sa týka hlavne úseku verejného a školského knihovníctva a knižníc, spolupráce pri vykazovaní štatistických údajov, vydávaní rôznych materiálov, príprave spoločných podujatí. Intenzívna spolupráca sa rozvíja so základnými, materskými a základnými umeleckými školami v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Dolný Kubín, ako aj so základnými školami v zriaďovateľskej pôsobnosti mestských a obecných úradov v regióne Orava, Súkromnou ZŠ a MŠ Jánoš v Dolnom Kubíne, CZŠ A. Radlinského, Mestským úradom v Dolnom Kubíne.

Základným a stredným školám v regióne Orava sme poskytovali informačný servis prostredníctvom portálu EduPage. Správy o aktivitách a službách knižnice boli pravidelne zasielané 32 stredným a 72 základným školám

V priebehu roka sme spolupracovali aj s nasledujúcimi subjektmi: Spolok slovenských knihovníkov a knižníc, Slovenská asociácia knižníc, Ženy Orava, občianske združenia (ORBIS LIBRI, KUKučíNKA, CENTRUM MONTESSORI Dolný Kubín, Naša alternatíva, Mladiinfo), nezisková organizácia Úsmev, prosím, Komunitné centrum Edukos Dolný Kubín, Denné centrum Dolný Kubín, Jednota dôchodcov na Slovensku, Europedirect Žilina, Športová akadémia Mareka Hajasa.

Celoročná spolupráca prebiehala s OZ Inšpirácie, v rámci ktorého funguje výtvarný klub pre neprofesionálnych výtvarníkov, jeho členovia sa raz týždenne stretávali v knižnici pri výtvarnej tvorbe. Počas KUKfestu zachytávali jeho atmosféru a vystupujúcich umelcov netradičnou formou záznamových kresieb, ktoré boli neskôr vystavené v oknách knižnice.

V spolupráci s OZ Oravská raketa a Nadáciou Tomáša Baťu sa realizovala dňa 26.5. v hoteli Park prednáška pre verejnosť na tému Tomáš Baťa: Životný príbeh, krízy a líderstvo. Prednášala projektová manažérka Nadácie Tomáša Baťu, spisovateľka a lektorka jeho filozofického odkazu, Gabriela Končítiková. Celý výťažok zo vstupného vo výške 531,06 Eur bol venovaný Oravskej knižnici.

OKAH spolupracovala s Konzultačným a informačným centrom Edukos, v rámci ich projektu Spolu dokážeme viac - komunitná záhrada venovala knihy do knižnej budky.

Knižnica sa stala miestom celoslovenského pracovného stretnutia zástupcov trestnej justície v rámci projektu Spoločne za systémové zmeny v trestnej justícii.

V spolupráci s OZ Naša alternatíva sme zorganizovali odborný seminár na tému „Asociatívna metóda učenia alebo ako čítať s porozumením a učiť sa s radosťou“. Lektorom vzdelávania bola PaedDr. Anna Skokanová, PhD., špeciálna pedagogička, autorka mnohých didaktických pomôcok pre deti s vývinovými poruchami učenia. Seminár bol určený špeciálnym pedagógom a ďalším pedagogickým a výchovným pracovníkom, ktorí pracujú s deťmi s vývinovými poruchami učenia a mali záujem naučiť sa využívať metódu asociatívneho učenia.

Spolupráca s Centrom pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie v Dolnom Kubíne pri realizácii projektu Psychológ v podkroví. Na pôde OKAH sa uskutočnilo aj multidisciplinárne pracovné stretnutie pre výchovných poradcov, koordinátorov prevencie, školských psychológov a mestskú políciu, ktorého hlavnými témami boli nebezpečenstvá extrémizmu, nediskriminácia, kritické myslenie a zodpovednosť na pôde školy.

Ako spoluorganizátor s ďalšími inštitúciami a organizáciami sme sa podieľali na realizácii podujatia Bubnovačka 2022, ktoré už od roku 2014 symbolicky upozorňuje na dôležitosť ochrany detí pred násilím a usiluje v spoločnosti o podporu tém včasnej prevencie.

OKAH je členom oblastnej organizácie cestovného ruchu Klaster Orava, riaditeľ knižnice sa zúčastňuje na pracovných stretnutiach a aktivitách tejto organizácie.

2.4 Medzinárodná spolupráca – komentár, prehľad subjektov a aktivít

S naším českým cezhraničným partnerom, Městskou knihovnou Krnov, sme v roku 2022 realizovali projekt *Kultúra nás spája*, ktorý bol podporený z Programu Interreg V-A Slovenská republika – Česká republika – Fond malých projektov. Podrobnejšie údaje k aktivitám projektu sú uvedené v časti II. Odborná činnosť knižnice.

Dňa 7.2. absolvoval riaditeľ knižnice a 2 pracovníčky služobnú cestu do Limanowej, kde sme so zástupcami nášho tradičného cezhraničným poľského partnera Miejskou Bibliotekou Publiczną prerokovali možnosti ďalšej projektovej spolupráce.

V dňoch 17.-18.10. sa riaditeľ a tri pracovníčky zúčastnili na Kolokviu českých, moravských a slovenských bibliografov v Studijní a veděcké knihovně v Hradci Králové. V rámci odborného programu odznel príspevok pracovníčky OK AH Kataríny Kožákovéj *Orava v Mňáčkových reportážach*.

3. Riadiaca a kontrolná činnosť.

3.1. Výsledky vnútornej kontrolnej činnosti

Vnútorná kontrolná činnosť bola vykonaná na jednotlivých oddeleniach Oravskej knižnice a na ekonomickom oddelení. Jedenkrát ročne boli vykonané kontroly pokladničnej hotovosti na oddelení beletrie, hudobnom, náučnom a detskom oddelení. Každá kontrola je spracovaná zápisom a podpismi kontrolnej komisie a zodpovednými pracovníkmi oddelení. Pokladničná kontrola na ekonomickom oddelení bola vykonávaná každý mesiac. Poštové známky a elektronické stravovacie poukážky boli kontrolované štvrťročne kontrolnou komisiou Oravskej knižnice. Pravidelne pri každej finančnej operácii bola vykonaná predbežná kontrola na základe Zákona č. 502/2001. Priebežné kontroly boli vykonávané pravidelne podľa zákona 4-krát ročne. Kontrola dochádzky a pracovnej činnosti bola vykonávaná priebežne riaditeľom a kontrolnou komisiou. Pravidelne prebiehala kontrola čerpania dovolenky s evidenciou mzdového softvéru. Bola vykonaná kontrola služobných ciest v evidencii vedenej v organizácii. V roku 2022 bola v organizácii vykonaná fyzická inventarizácia majetku.

3.2 Výsledky kontrolnej činnosti kontrolných orgánov (Útvar hlavného kontrolóra ŽSK, kontrola jednotlivých ministerstiev a ďalších subjektov...)

V roku 2022 kontrolné orgány Daňového úradu a jednotlivých zdravotných poisťovní neuskutočnili žiadnu kontrolnú činnosť.

4. Návštevnosť, výkony a náklady kultúrnej organizácie

Tabuľkový prehľad *Návštevnosť kultúrnej organizácie*, (pozri Prílohu č. 1). Podrobnejšie údaje v časti II. Odborná činnosť, 1.2 Používatelia, návštevníci

5. Otváracie hodiny pre verejnosť a výška vstupného v roku 2022

5.1 Otváracie hodiny centrálného objektu:

Pondelok	8.00 – 16.00 hod.
Utorok	8.00 – 18.00 hod.
Streda	10.00 – 18.00 hod.
Štvrtok	8.00 – 18.00 hod.
Piatok	8.00 – 18.00 hod.
Sobota	8.30 – 12.30 hod.

Otváracie hodiny počas mesiacov júl – august:

Pondelok	8.00 – 16.00 hod.
Utorok	8.00 – 16.00 hod.
Streda	10.00 – 18.00 hod.
Štvrtok	8.00 – 16.00 hod.
Piatok	8.00 – 16.00 hod.

Činnosť knižnice bola v úvode roka ešte ovplyvnená uplatňovaním protiepidemických opatrení, fungovala v obmedzenom prevádzkovom režime a skrátenom výpožičnom čase.

5.2 Otváracie hodiny pobočiek, expozícií: pobočky nemáme

5.3 Týždenný výpožičný čas: 50 hodín

5.4 Výška vstupného - ročný registračný poplatok

Dospelí	5,00 €
Študenti	4,00 €
Dôchodcovia, ZŤP	3,00 €
Deti	3,00 €
Vojnoví veteráni	bezplatne

Výška poplatkov ostala v roku 2022 nezmenená.

5.5 Poskytované zľavy

Zľavy z registračného poplatku poskytujeme vybraným skupinám podľa vyššie uvedeného cenníka (dôchodcovia 40%, deti 40 %, študenti 20 %, vojnoví veteráni bezplatne). Bezplatné členstvo v knižnici bolo poskytnuté vybraným používateľským skupinám – žiakom 1. ročníkov ZŠ v rámci aktivity Pasovanie za rytierov pekného slova (125 používateľov), účastníkom súťaží *Čítame s Osmijankom, pridaj sa aj ty a Knihomoli do akvaparku* (161 používateľov), študentom 1. ročníka SŠ, ktorí sa zúčastnili informačnej výchovy (16 používateľov). Bezplatný zápis mali možnosť používatelia využiť aj počas aktivít Týždňa slovenských knižníc, sviatku Valentína, Leta v parku, Dní obcí, MDD, pri príležitosti konca školského roka pre žiakov ZŠ, mesiaca úcty k starším pre seniorov.

Čestné bezplatné členstvo poskytujeme dlhoročným spolupracovníkom, dobrovoľníkom, darcom viacerých exemplárov kníh, výhercom v súťažiach, organizovaných knižnicou.

Pre rodiny s maloletými deťmi je zavedená forma *Rodinného preukazu*, v rámci ktorého plné členské platí jeden rodič a ostatní členovia platia zvýhodnené členské vo výške 1 Euro. Túto službu využilo 339 čitateľov (130 osôb s plným členským, 14 osôb ako druhý rodič, 195 detí).

5.6 Zmeny v otváracích hodinách a v registračných poplatkoch v roku 2023

Zmeny v otváracích hodinách sa neplánujú, registračné poplatkoch plánujeme upraviť nasledovne:

	Rok 2023
Dospelí	6,00 €
Študenti	5,00 €
Dôchodcovia	4,00 €
Deti	4,00 €

6. Projektová činnosť kultúrnej organizácie, granty, nadácie

Tabuľkový prehľad *Projekty kultúrnych organizácií*, (pozri Prílohu č. 2).

6.1 Sponzorské príspevky, fundraising – krátky komentár

OKAH sa darilo získavať finančné dary účelovo viazané na kultúrnu činnosť, príspevky poskytli: *Jean Marc BERBILLE* – 200 € (premietanie filmov), BUKNA, advokátska kancelária – 500 €, BKA, s.r.o. Dolný Kubín – 500 €, Ženy Orava o.z. – 80 €, OFZ, a.s. Široká Oravský Podzámok -500 €, Centrum Montessori D. Kubín – 60 €, O.Z. Oravská raketa Dolný Kubín - 531,06 €, Mgr. Janka Kevešová – 250 €. Celková čiastka bola vo výške 2 621,06 €.

Sponzorská materiálna pomoc, ktorú knižnica v roku 2022 získala bola v hodnote cca 1600 Eur. Aktivitu *Továreň na zmrzlinu, Leto v parku, detský denný letný tábor* podporila firma *Callo zmrzlina, Aquapark Dolný Kubín* venoval bezplatný vstup víťaznej triede v literárnej súťaži triednych kolektívov *Knihomoli do Aquaparku*, knihy víťazom venovali vydavateľstvá *Albatros, Martinus* a spisovateľka *Zuzana Csontosová*, *Lesy SR* darovali 2 ks sadeníc stromčekov ako výhru do fotografickej súťaže *Stromy a my*, výtvarníci *Daniela Pápežová* a *Luka Brase*, ktorí venovali svoje výtvarné diela ako cenu pre *Priateľa knižnice*, *Záchraná stanica* pre zranené živočíchy *Zázrivá* na svoje náklady vyrobila výstavu fotografií *Mláďatá* a darovala ich knižnici, *kvetinárstvo Oravaflor* venovalo kvetinovú výzdobu, *Chránená krajinná oblasť Horná Orava* na svoje náklady vyrobila 4 vtáčie búdky, ktoré boli umiestnené v letnej čitárni.

Darovacou zmluvou od *Centra sociálnych služieb Brezovec* získala knižnica klavír *Rous*, ktorý bol pôvodne majetkom *Ilony Országhovej*, netere *P. O. Hviezdoslava*.

Hodnota knižných darov, ktoré knižnica zaradila do svojich fondov sú uvedené v časti II. *Odborná činnosť, 1.1 Knižničné fondy*.

Finančná a materiálna podpora, získaná prostredníctvom aktivít občianskeho združenia a premietnutá do činnosti knižnice je uvedené v časti 15.2 *Občianske združenie*.

7. Public relations

7.1 Odborná publikačná činnosť pracovníkov kultúrnej organizácie: 3

1. *Kožáková, Katarína. Malá sonda do života obecnej knižnice* In: *Bulletin SAK*, roč. 30, č. 3, 2022.

2. *Kožáková, Katarína. Medzinárodné stretnutie bibliografov Hradec Králové* In: *Bulletin SAK*, roč. 30, č. 4, 2022.

3. Kožáková, Katarína - Luptáková, Ľubica. *Juraj Langer – pútnik s vlastnou mapou* In: Mikulecká, Zdeňka (zost.). XXIII. Kolokvium slovenských, moravských a českých bibliografů 3. – 5. 10 2021 Kysucká knižnica v Čadci. Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové, 2022. (e-kniha)

7.2 Publikačná činnosť o kultúrnej organizácii a jej činnosti

7.2.1 Počet titulov vlastných zamestnancov organizácie v printových médiách a v online prostredí: 21

7.2.2 Počet titulov iných autorov o organizácii v printových médiách a v online prostredí: 32

7.2.3 Počet vydaných tlačových správ: 13

7.2.4 Propagácia a prezentácia kultúrnej organizácie v iných médiách (rozhlas, televízia) a vynaložené finančné prostriedky:

- Média:

1. TV DK Dolný Kubín (mestská káblová televízia)

Textové spravodajstvo:

Oravská knižnica Antona Habovštiaka v textovom spravodajstve propaguje činnosť knižnice formou oznamov a pozvánok na pripravované podujatia. Zároveň v rámci spolupráce s TV DK uverejňuje knižnica každý týždeň aktualizované bannery o nových službách knižnice, aktuálnych súťažiach, či o zmene otváracích hodín a pod.

Obrazové spravodajstvo:

1. 14.01.2022 - Zmodernizovali náučné oddelenie v Or. knižnici A. Habovštiaka.

2. 28.01.2022 - Kniha Oravy

3. 04.02.2022 - Lampiónovým sprievodom si uctili P. O. Hviezdoslava.

4. 11.02.2022 - Jules Verne v Or. knižnici.

5. 25.02.2022 - O láske za mikrofónom, výtvarná. súťaž na motívy Dobšinského, vystavujú vzácne Verneovky.

6. 04.03.2022 - Knižnicu bolo počuť

7. 11.3.2022 - Ako nás drogy poznamenali

8. 18.03.2022 - Nominácie na Knihu Oravy 2021 sú známe, knižnica prináša aj mnohé ďalšie novinky

9. 8.04.2022 - Slovenčina pre cudzincov

10. 22.4.2022 - Výstavy v Or. knižnici.

11. 13.5.2022 - Na námestí predstavili príbehy obyčajných ľudí.

12. 20.5.2022 - V knižnici otvorili centrum Europe Direct.

13. 20.5.2022 - Spoznali sme víťazné Knihy Oravy 2021.

14. 3.6.2022 - Životný príbeh Tomáša Baťu v Dolnom Kubíne.

15. 3.6.2022 - Lena Riečanská v knižnici.

16. 17.6.2022 - Báječný život Amálie v Kaštieli Kubínyi.

17. 17.6.2022 - Letná čítareň, bude KUK fest

18. 1.7.2022 - Oravská knižnica A. Habovštiaka priniesla do ulíc kultúru.

19. 23.9.2022 - Literatúru čítali na šiestich netradičných miestach.

20. 07.10.2022 - D. Kubín a Krnov spojila kultúra

21. 11.11.2022 - Deti a seniori idú ruka v ruke

2. TA3, www.aktuality.sk, RTVS - Slovenský rozhlas

1. 7.1.2022 – Deti nečítajú, pretože nečítajú rodičia

<https://www.ta3.com/relacia/22886/deti-necitaju-pretoze-necitaju-rodicia>

2. 16.01.2022 – Rozhovor s riaditeľom knižnice

<https://www.aktuality.sk/clanok/47w1q2b/riaditel-oravskej-kniznice-zdielame-bicykle-kolobezky-aj-auta-preco-nie-knihy-rozhovor/>

3. 21.1.2022 – Host' Nory Gubkovej, rozhovor s riaditeľom OKAH

<https://www.rtvsk.sk/radio/archiv/1530/1729661>

- **infotabule** (billboardy) pri cestných komunikáciách: nemáme

- **infotabule na parkoviskách a pri objektoch**: od r. 2009 v rámci jednotného informačného systému ŽSK je na budove organizácie umiestnená tabuľa s označením inštitúcie a zriaďovateľa. V roku 2020 boli z dôvodu výraznejšieho označenie organizácie umiestnené nové názvy na 2 stranách budovy, v roku 2022 bol výraznejšie označený Knižný box.

- **vývesné skrinky** pre aktuálne podujatia a oznamy: v budove knižnice a na 24 informačných plochách mesta. V roku 2022 bola v sume 915 Eur zakúpená exteriérová vitrína a umiestnená na budove vedľa vstupu do knižnice. Do vitríny boli umiestňované plagáty o aktuálnych podujatiach.

7.3 Edičná činnosť

1. **Peter Balgha** : medailón k 50. výročiu úmrtia / [zost. : Ľubica Luptáková]. – Dolný Kubín : Oravská knižnica Antona Habovštiaka, 2022. 32 s., 39 bibliogr. záznamov. ISBN 978-80-89099-49-8.
2. **Štefan Krčméry** : výberová personálna bibliografia k 130. výročiu narodenia / [zost. : Ľubica Luptáková]. – Dolný Kubín : Oravská knižnica Antona Habovštiaka, 2022. 76 s., 239 bibliogr. záznamov. ISBN 978-80-89099-50-4.
3. **Ján Jamnický** : 50. výročie úmrtia. Medailóny oravských osobností / [zost. : Ľubica Luptáková]. – Dolný Kubín : Oravská knižnica Antona Habovštiaka, 2022. Biografické letáky.
4. **Pavol Bujnáč** : 140. výročie narodenia. Medailóny oravských osobností / [zost. : Ľubica Luptáková]. – Dolný Kubín : Oravská knižnica Antona Habovštiaka, 2022. Biografické letáky.
5. **Andrej Kavuljak** : 70. výročie úmrtia. Medailóny oravských osobností / [zost. : Ľubica Luptáková]. – Dolný Kubín : Oravská knižnica Antona Habovštiaka, 2022. Biografické letáky.
6. **Milo Urban** : 40. výročie úmrtia. Medailóny oravských osobností / [zost. : Ľubica Luptáková]. – Dolný Kubín : Oravská knižnica Antona Habovštiaka, 2022. Biografické letáky.
8. **Peter Michal Bohúň** : 200. výročie narodenia. Medailóny oravských osobností / [zost. : Ľubica Luptáková]. – Dolný Kubín : Oravská knižnica Antona Habovštiaka, 2022. Biografické letáky.

9. **Kalendár 2023** : vydaný v rámci MP Kultúra nás spája, ktorý je realizovaný Oravskou knižnicou Antona Habovštiaka v Dolnom Kubíne v partnerskej spolupráci s Městskou knihovnou Krnov. – Dolný Kubín : Oravská knižnica Antona Habovštiaka, 2022. [Stolový kalendár.]
10. **Kalendár 2023** : vydaný v rámci MP Kultúra nás spája, ktorý je realizovaný Oravskou knižnicou Antona Habovštiaka v Dolnom Kubíne v partnerskej spolupráci s Městskou knihovnou Krnov. – Dolný Kubín : Oravská knižnica Antona Habovštiaka, 2022. [Nástenný kalendár.]
11. **Správa o činnosti a hospodárení za rok 2021** [zost. Martina Fecskeová]. – Dolný Kubín : Oravská knižnica Antona Habovštiaka, 2021. s., príloh.

7.4 Web stránka knižnice

Oravská knižnica propaguje svoju činnosť na vlastnej webovej stránke <https://oravskakniznica.sk/> s responzívnym dizajnom, ktorá sa po návšteve z rôznych mobilných zariadení dokáže prispôbiť daným rozlíšeniam displejov, čo prispieva k lepšej prehľadnosti a dostupnosti informácií. Ďalšou podmienkou bezproblémového zobrazenie webu je platný SSL certifikát a prevádzka webu na adrese začínajúcej HTTPS. Webovú stránku a on-line katalóg Carmen sme zabezpečili prostredníctvom bezpečnostného certifikátu Let's Encrypt Authority X3 v roku 2018. Na webovú stránku knižnice bolo v priebehu roku 2022 zaznamenaných 66 505 vstupov, čo je o 11,6 % menej než v roku 2021.

7.5 Sociálne siete

Knižnica prezentuje svoje aktivity aj prostredníctvom sociálnych sietí Facebook a Instagram. Kládol sa dôraz na proaktívnu propagáciu a marketingovú činnosť, zintenzívnilo sa používanie sociálnych sietí, zvýšila sa frekvencia príspevkov, rozšírilo sa ich tematické zameranie a rozsah. Účinnosť našej propagácie sme zabezpečovali aj prostredníctvom sponzorovaných príspevkov na Facebooku v sume 206,58 Eur.

Na Facebooku OKAH sme v roku 2022 zverejnili 641 príspevkov (v r. 2021 bolo 637 príspevkov), ktorých obsah videlo 677 518 virtuálnych návštevníkov, čo predstavuje nárast o 47 570 návštevníkov. Facebook má určité analytické nástroje, ktoré nám podrobnejšie charakterizujú skupiny záujemcov, sledovateľov a aktívnych ľudí za základe veku, pohlavia a geografickej lokalizácie. Z týchto ukazovateľov vyplýva, že najsilnejšou skupinou, ktorá videla niektorý z našich príspevkov sú ženy (74%) vo vekovej kategórii 35-44 rokov (22%) 25-34 rokov (21%). Zostupne uvádzame záujem ďalších kategórií žien: 45-54 rokov (14%), 18-24 rokov (6%), 55-64 (6%), 65 a viac rokov (4%), 13-17 rokov (0,22%). Kategória mužov má nasledovný záujem: 35-44 rokov (6%), 25-34 rokov (5%), 45-54 rokov (6%), 55-64 (3%), 18-24 rokov (2%), 65 a viac rokov (2%), 13-17 rokov (0,17%). K 1.1.2022 sme mali na FB 1 737 sledovateľov, na konci roka 2 369 osôb.

Na sociálnej sieti Instagram sledovalo naše aktivity 986 osôb, t.j. o 278 viac než v predchádzajúcom roku a bolo zverejnených 171 príspevkov, čo bolo o 88 menej ako v roku 2021.

7.6 Ďalšie aktivity knižnice v online prostredí

Od mája 2020 nahrávame a zdieľame svoje vlastné videá na Youtube kanáli, do konca roka 2022 sme mali 65 stálych odberateľov (pribudlo 20 nových) a naše zverejnené príspevky mali 4 974 zhliadnutí, čo je o 36 % menej ako v predchádzajúcom roku. Podobne ako pri návštevnosti webovej stránky, aj tu sa pod nižšie čísla podpísala skutočnosť, že naše podujatia

sa po dvoch rokoch pandemických obmedzení presunuli z online priestoru do priestorov knižnice.

7.7 Iné marketingové aktivity

OK AH bola v roku 2021 iniciátor marketingovej kampane S knižnicou na každom kroku, do ktorej sa postupne zapojili aj ostatné regionálne knižnice v Žilinskom kraji. Zámerom kampane bola propagácia knižnice a jej služieb na nových a netradičných miestach prostredníctvom nálepiek, ktorých grafický a textový vizuál kreatívne odkazoval na prepojenie knihy a samotnej prevádzky, napr. Knihy máme v krvi určenú pre transfúziu stanice, alebo Zamestnaj sa knihou pre úrad práce v danom meste. Na nálepkách je umiestnený programovateľný QR kód. Jeho flexibilita spočíva v tom, že štandardne odkáže čitateľa na web knižnice. Administrátor knižnice ho dokáže aj na diaľku preprogramovať, aby čitateľa presmeroval na konkrétnu aktivitu, program, ktorý chce knižnica v danom čase promovať na vlastnom webe. V roku 2022 sme zaznamenali 188 presmerovaní z QR kódov na web stránku knižnice (v roku 2021 to bolo 109 presmerovaní).

Naše podujatia a služby propagujeme aj prostredníctvom regionálnej televízie TVDK, v regionálnych periodikách My Orava, Kubín a Spoločník, spravodajskom kanáli TASR, prostredníctvom elektronického panelu vo vestibule knižnice a výraznejšie aj pomocou tlačených plagátov a pozvánok vďaka využívaniu mestských reklamných plôch. V uplynulom roku spravodajská televízia TA3 v relácii Tak takto? priniesla dňa 7.1.2022 rozhovor s riaditeľom knižnice Romanom Večerekom o čítaní a novej podobe a úlohe knižníc, portál aktualita.sk uverejnil rozhovor o realizovaných a plánovaných podujatiach s riaditeľom knižnice dňa 16.1.2022, pozornosť TV Markíza si získal projekt Valentínska čítačka, do ktorého sa zapojili viacerí televízni redaktori.

Používanie digitálneho čitateľského preukazu nám poskytlo ďalší marketingový nástroj – možnosť zasielania informácií a pozvánok, ktoré sa zobrazia v mobilnej aplikácii čitateľov. Držiteľom digitálneho preukazu bolo zaslaných 37 notifikácií s pozvánkami na podujatia a ďalších informácií.

8. Ocenenia organizácie a jej pracovníkov

Dňa 20.9. 2022 si v Slovenskom komornom divadle z rúk predsedníčky ŽSK Eriky Jurinovej prevzali ocenenie za dlhoročný prínos k rozvoju kultúrnej inštitúcie ŽSK: Viera Čiljaková, Martina Fecskeová, Jana Katreníková a Ľubica Luptáková, ktorí v OKAH odpracovali viac ako 35 rokov.

OK AH mala v 14. ročníku súťaže Inovácia Žilinského kraja nominované smart riešenie digitálneho čitateľského preukazu a marketingovú kampaň S knižnicou na každom kroku. Za tieto svoje inovatívne riešenia získala z rúk predsedníčky ŽSK Eriky Jurinovej poďakovanie za prínos v oblasti inovačného rozvoja Žilinského kraja.

Ocenenie za dlhoročné metodické vedenie školských kolektívov, propagáciu súťaže, tvorivú prácu a dosiahnuté výsledky v uplynulých rokoch v literárnej súťaži *Čítame s Osmijankom, pridaj sa aj ty* získala pracovníčka detského oddelenia Alena Javorková od neziskovej organizácie Osmijanko.

9. Majetok vo vlastníctve ŽSK v správe kultúrnej organizácie, priestorové podmienky, výstavba, rekonštrukcie

9.1 Pasportizácia nehnuteľného majetku vo vlastníctve ŽSK v správe OKAH

Oravská knižnica k 31. 12. 2021 spravovala majetok ŽSK (Pozri Prílohu č. 3):

- 381/1 – 76 m² zastavané plochy a nádvorcia
- 385/1 – 31 m² záhrady
- 386/1 – 182 m² zastavané plochy a nádvorcia

- 386/2 – 19 m² zastavané plochy a nádvoria
- 386/3 – 9 m² zastavané plochy a nádvoria
- 387 – 283 m² zastavané plochy a nádvoria
- budova – súpisné číslo 1763 postavená na parcele KN č. 386/1 a 387
- budova – súpisné číslo 1697 postavená na parcele KN č. 387- na základe návrhu na zrušenie zápisu Mestského úradu Dolný Kubín, bolo zrušené súpisné číslo budovy 1697 pre stavbu „Administratívna budova – knižnica“ umiestnená na pozemku parcele KN-C č.387 v katastrálnom území Dolný Kubín. K pôvodnej budove bola pristavená prístavba a vytvoril sa jeden samostatný celok knižnice so súpisným číslom č. 1763 a orientačným číslom 2.

9.2 Aktuálny stavebno-technický stav nehnuteľností

Stav nehnuteľnosti OKAH sa oproti minulým rokom značne zlepšil v súvislosti s realizáciou prístavby OKAH v roku 2014, ako aj rekonštrukciou strechy a schodiska v hlavnej, pôvodnej budove knižnice v roku 2017. V budove sa riešila havarijná situácia, realizovala sa výmena rozvodov vykurovacieho systému a radiátorov v starej časti budovy. Naďalej je však potrebné dokončenie opravy a zrekonštruovanie pivničných priestorov, ktoré by slúžili ako skladové priestory.

Rozsiahlejšie rekonštrukčné práce v roku 2022 neboli realizované. Kapitálové výdavky na rok 2022 neboli pridelené. Organizácia žiadala svojho zriaďovateľa o schválenie kapitálových výdavkov z dôvodu ukončenia rekonštrukcie pivničných priestorov. Na základe obhliadky pivničných priestorov s odbornými technickými pracovníkmi bude nutné riešiť statickú situáciu pôvodnej budovy knižnice.

Na základe predložených ponúk OKAH zakúpila dochádzkový systém Fingera, ktorý bude daný do prevádzky v roku 2023 po nastavení všetkých zodpovedajúcich parametrov.

9.3 Prevádzkované priestory využívané na vlastnú činnosť - Pozri Prílohu č.3

Celková plocha knižnice je 1206 m², z toho priestory pre používateľov sú 656 m² Prevádzkové náklady činili celkove 18 116,30 Eur.

9.4 Prevádzkované priestory prenajaté od iných subjektov - Pozri Prílohu č.4

Organizácia nemá prenajaté žiadne priestory.

9.5 Spravované priestory prenajaté iným subjektom - Pozri Prílohu č. 5

Oravská knižnica neposkytuje iným organizáciám priestory na prenájom.

9.6 Rekonštrukcie

V priebehu roka 2022 sa nerealizovali stavebné investičné akcie.

9.7 Opravy a údržba celkom a z toho riešenie havárií

Opravy a údržby prebiehali v bežnej úrovni odstránenia prevádzkových nedostatkov. V priebehu roka boli vykonávané pravidelné revízie plynovej kotolne, tlakových nádob, plynových kotlov, vzduchotechniky, hasiacich prístrojov, výtahu. V pivničných priestoroch je potrebné dokončiť prevedenú čiastočnú rekonštrukciu, aby sme ich mohli efektívne využívať ako skladové priestory. Plánovaný statický posudok na pôvodnú časť budovy Oravskej knižnice nebol v roku 2022 vypracovaný z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov.

9.8 Vozový park - Pozri Prílohu č. 6

Organizácia v roku 2014 zakúpila osobný automobil Renault Megane Grandtour – kategória M1 – 5 miestne combi vozidlo, s určením na jazdu po spevnených komunikáciách vo výške

15 400,00 Eur. Celkový počet najazdených km k 31.12.2022 bol 47 370,00 km. Za rok 2022 bolo najazdených 9 694,00 km.

9.9 Poistenie majetku

V roku 2022 bol poistený majetok Oravskej knižnice Antona Habovštiaka v spoločnosti Respect Slovakia, s.r.o. Žilina. Zmluvy uzatváral Žilinský samosprávny kraj a náklady na poistenie v sume 1 003,64 Eur boli refakturované.

9.10 Plnenie úloh na úseku BOZP, PO

Úloha je zabezpečovaná dodávateľsky – Ing. Ján Skubeň Dolný Kubín. Zdravotnú službu zabezpečuje externe Mgr. Miroslav Sáréná.

10 Ročné dane z nehnuteľností - Pozri Prílohu č. 7

Organizácia je na základe VZN Mesta Dolný Kubín oslobodená od platenia dane z nehnuteľnosti.

11 Elektronizácia, automatizácia, technické vybavenie, výpočtová technika, elektronické médiá

Tab. 1 Hardvér a iné technické vybavenie

Počet PC spolu	Z toho prístupných pre verejnosť
32	12

Oravská knižnica A. Habovštiaka je plne automatizovaná, všetky knižnično-informačné procesy sú realizované prostredníctvom integrovaného knižničného systému Clavius od spoločnosti LANius, ktorý knižnica získala v rámci projektu ŽSK „Informácie bez hraníc“. Vlastné technické vybavenie knižnice tvoria dva servery s operačným systémom Windows Server 2008, jeden server so systémom Windows Server Essentials a 16 pracovných staníc s operačnými systémami Windows 10 Pro, ktoré sú zapojené v lokálnej štruktúrovanej sieti typu server – klient s rozvodovými uzlami 24-portovým switchom a 24-portovým patch panelom. Tri PC slúžia ako on-line katalógy pre čitateľov. Na jednom počítači sa kvôli kontrole dát dočasne využíva starší KIS Libris. Ďalších 5 počítačov je zapojených v sieti VUCnet, ktorú spravuje náš zriaďovateľ. Knižnica využíva 12 notebookov (OS Windows 10 a 11), väčšinou na prácu z domu a 2 tablety s operačným systémom Android. Na počítačoch a notebookoch sa okrem spomínaných systémov požívajú kancelárske balíky MS Office 2016 Standard a tiež voľne dostupný softvér LibreOffice.

Z periférnych zariadení PC disponuje knižnica 22 tlačiarňami (13 čiernobielych laserových, 7 farebných laserových, 1 farebná atramentová, 1 3D), 1 multifunkčným zariadením, 8 plošnými skenermi, z ktorých 6 umožňuje skenovanie dokumentov do veľkosti A4 a 2 do veľkosti A3, 12 laserovými snímačmi čiarových kódov, 3 dataprojektormi. Súčasťou elektronického technického vybavenia knižnice je tiež 5 kopírovacích strojov (z toho 1 farebná kopírka), 2 digitálne kamery, 6 digitálnych fotoaparátov, 2 čítačky e-knží, 2 laminovacie stroje, 13 záložných zdrojov, 1 IC rekordér, 3 televízory, 3 DVD prehrávače, videorekordér, interaktívna tabuľa a ozvučovací technika. Na oddeleniach náučnej literatúry, beletrie a literatúry pre deti a mládež je umiestnený elektromagnetický zabezpečovací systém na ochranu fondu pred odcudzením. Z vyššie uvedenej

techniky zakúpila knižnica v uplynulom roku 1 PC z rozpočtových zdrojov, 3 notebooky, 2 tablety a 3D tlačiareň v rámci realizácie projektov.

V knižnici sa využívajú dva typy pripojenia na internet. Štyri počítače sú zapojené v sieti DSL-VUCnet nášho zriaďovateľa (riaditeľ, 2x ekonomické oddelenie, projektový manažér, registratúra dokumentov) s prenosovou rýchlosťou 30/5 Mbit/s. Ostatné počítače využívajú internetové pripojenie od Slovak Telekomu s neobmedzeným prenosom dát a rýchlosťou pripojenia 70-90/3,7-11 Mbit/s. Fungovanie on-line katalógu s možnosťou ďalších on-line služieb zabezpečuje router, ktorý umožňuje aj prepojenie lokálnej a internetovej siete, čím sa zabezpečil prístup k internetu na všetkých oddeleniach knižnice. Využívanie internetového pripojenia umožňuje pracovníkom knižnice zvyšovať kvalitu, operatívnosť a efektívnosť poskytovaných služieb v oblasti akvizície, katalogizácie, medziknižničnej výpožičnej služby, vybavovania korešpondencie, získavania aktuálnych informácií, komunikácie s používateľmi a pod.

Prístup na internet pre verejnosť zabezpečuje 8 PC. Prístup na internet môžu používatelia využívať v samostatnej internetovej študovni, ktorá bola vybudovaná v rámci prístavby a prestavby knižnice a na detskom oddelení. Platený prístup na internet v internetovej študovni môžu využívať registrovaní i neregistrovaní používatelia po dovŕšení 14 rokov. Dva PC na detskom oddelení zabezpečujú bezplatný prístup na internet pre širokú verejnosť v intervale 15 minút, ďalší prístup je spoplatňovaný podľa aktuálneho cenníka. Na počítačoch, ktoré slúžia ako verejné internetové stanice, majú naši používatelia možnosť pracovať v súbore programov MS Office, resp. v programoch balíka LibreOffice, skenovať a tlačiť dokumenty. Na detskom oddelení knižnice sme v roku 2021 sprístupnili bezplatné bezdrôtové pripojenie na internet, poskytovateľom je Slovak Telekom, prenosová rýchlosť 30/5 Mbit/s. Využiť ho môže každý používateľ knižnice s vlastným prenosným zariadením. Od roku 2022 je wi-fi signálom pokryté aj Oddelenie náučnej literatúry.

V roku 2022 využilo prístup na internet 241 používateľov, čo je o 123 viac ako v r. 2021.

OK AH poskytuje používateľom prostredníctvom svojej webovej stránky nasledovné virtuálne služby:

- prístup do on-line katalógu knižničného fondu, bibliografickej databázy regionalík
- prístup do súborného katalógu regionálnych knižníc ŽSK
- prístup do databázy medailónov nežijúcich osobností Oravy
- prezeranie a kontrola svojho konta, predĺženie výpožičnej doby dokumentov
- rezervácia dokumentu, odloženie voľného dokumentu
- zasielanie informácií o novinkách knižného fondu v týždňovej periodicite
- možnosť zaslania elektronickej žiadanky pre MVS a vypracovanie rešerše
- elektronické poskytovanie informácií a on-line referenčné služby (napr. elektronické zasielanie tematických rešeršných výstupov, rôznych faktografických údajov, informácie o dostupnosti žiadaného dokumentu, predĺženie výpožičnej doby dokumentov, informácie o podujatiach a pod.)
- služba eVýpožičky - požičiavanie e-knihy

V decembri 2020 sme ako novú službu ponúkli čitateľom možnosť požičiavať si e-knihy na základe uzatvorenia licenčnej zmluvy na e-výpožičky pre konečného používateľa s dodávateľom Palmknihy s.r.o Praha. Čitatelia získali prístup k viac ako 9 000 e-kniham. Požičiavať si e-knihy je možné na viacerých typoch zariadení (čítačka, mobilný telefón, tablet) prostredníctvom bezplatnej aplikácie s názvom Palmknihy (do roku 2022 eReading), ktorá je zdarma k dispozícii na Google Play pre Android alebo App store pre iOS. Služba bola aj v roku 2022 poskytovaná bezplatne a každý čitateľ si mohol mesačne požičať tri knihy. O túto službu prejavilo záujem 26 čitateľov a požičalo si 84 e-knih, v porovnaní s predchádzajúcim rokom sme zaznamenali pokles o 17 čitateľov a 49 požičaných e-knih.

Ponuka e-knží bola obohatená aj o ďalších 1 300 knží, ktoré bezplatne ponúka Městská knihovna Praha a boli tiež zaradené do nášho on-line katalógu.

Od roku 2021 pribudla, na základe partnerstva s CVTI, možnosť bezplatného prístupu k ďalším e-knžiam prostredníctvom služby Booport, ako aj prístup k rozsiahlemu výberu odborných databáz.

V roku 2022 sme ako novinku sprístupnili digitálnu knižnicu detských e-knží od spoločnosti Kubo Media s.r.o. Bratislava. Obsahuje viac než tisíc titulov knží, predovšetkým pre škôlkarov a najmladších školákov. Po stiahnutí aplikácie Kubo – detské knihy, vytvoreni si užívateľského profilu, prepojení s knižnicou a potvrdení platnej registrácie v knižnici, je každému čitateľovi digitálna čítač k dispozícii na ktoromkoľvek digitálnom zariadení s prístupom na internet. V roku 2022 si 19 čitateľov požičalo 124 detských e-knží.

Knižnično-informačný systém Clavius umožňuje používateľom prostredníctvom on-line katalógu Carmen vstupovať do svojho čitateľského konta, predlžovať výpožičnú dobu požičaných dokumentov, rezervovať si žiadanú literatúru, požiadať o odloženie voľne dostupných knží, požičiavať si e-knihy, zaslať návrh na nákup novej literatúry, hodnotiť literatúru. Od r. 2019 je ku každej knihe pridaný QR kód, aby sa zvýšil komfort používateľov pri vyhľadani požadovaných dokumentov po príchode do knižnice. Zo strany používateľov pretrváva záujem o rezerváciu dokumentov a službu MVS, v roku 2022 bolo rezervovaných a objednaných 1 207 knží a zaregistrovaných 185 žiadostí o MVS z našich fondov. Knižnično-informačný systém umožňuje aj zasielanie pripomienok na končiacu výpožičnú dobu, upomienok a oznámení o rezervovaných knihách prostredníctvom e-mailovej komunikácie našim používateľom. Prostredníctvom e-mailov bolo zaslaných 9 778 pripomienok (v roku 2021 zaslaných 7 643 pripomienok), 2 795 upomienok (v roku 2021: 2 075 upomienok), 1 204 oznámení o rezervácii dokumentov (v roku 2021: 2 282), poštou bolo zaslaných 322 upomienok (v roku 2021: 343 upomienok),.

Na oddeleniach s interným on-line katalógom sme sa zameriavali naďalej na individuálnu prácu s používateľmi, a to hlavne v oblasti informačnej prípravy. Informovali sme ich o možnosti prezerania čitateľského konta, vyhľadávania dokumentov v knižničnom katalógu, ako aj o možnosti on-line rezervácie dokumentu a predlženia výpožičnej doby prostredníctvom svojho konta, čo používatelia hodnotia veľmi pozitívne. Používatelia knižnice, ktorí chcú mať prístup do nášho katalógu kdekoľvek a kedykoľvek, môžu využívať mobilnú aplikáciu SMARTkatalog2 pre zariadenia s operačným systémom Android.

Záujmom knižnice je neustále zvyšovať používateľský komfort pre čitateľov, k čomu prispela aj možnosť používať miesto čitateľského preukazu viaceré typy kariet (ITIC, ISIC, dopravná karta a pod.). V októbri 2021 sme ako prvá knižnica na Slovensku spustili novú digitálnu službu s názvom Digitálny čitateľský preukaz, moderné smart riešenie čitateľských preukazov. Softvér bol vyvinutý v spolupráci s firmou Paysy, do konca roka začalo digitálny preukaz používať 571 čitateľov (v č. 2021 to bolo 239 čitateľov). Čitateľ má vďaka tejto aplikácii v mobilnom telefóne všetky informácie o vypožičaných knihách, ich počte a dátume vrátenia. Formou notifikácií knižnica zasiela aktuálne informácie a pozvánky na podujatia, preukaz je prelinkový na on-line katalóg a informácie o e-knihách. Voliteľnou funkciou je nastavenie si zasielania informácií o novinkách v knižnom fonde. Portfólio funkcií digitálneho preukazu sa v roku 2022 rozšírilo o zasielanie upomienok. Perspektívne plánujeme umožniť prostredníctvom aplikácie platiť členské a iné knižničné poplatky.

Od roku 2018 je uzatvorená servisná zmluva pre KIS Clavius s p. Valérom Romokom, počas roka priebežne realizoval optimálne nastavenia funkcií KIS Clavius a on-line katalógu Carmen, pravidelne softvéry aktualizoval, zasielal informácie o nových implementovaných funkciách v jednotlivých moduloch, realizoval nastavenia podľa požiadaviek knižnice. V rámci servisných činností realizoval opravu chýb vzniknutých pri výpožičnom procese a spracovaní fondu, nastavenie predregistrácie čitateľa v rámci on-line katalógu, nastavenie

platieb na účet so zarátaním do celkovej tržby, priebežná kontrola a vyhodnocovanie bezpečnostného nastavenia serverov, poskytnutie súčinnosti firme Paisy pri implementácii digitálnych kariet, poskytnutie súčinnosti firme Kubo Media pri implementácii digitálnej čítárne detských e-kníh. .

Poskytol vlastný softvérový modul, ktorý umožňuje využívať ďalšie štatistické a kontrolné funkcie v súvislosti s prevádzkou KIS Clavius (kontrola správnosti uvedených mailov a ďalších údajov v čitateľských kontách, kontrola nevyzdvihnutých rezervácií po termíne, nová funkcia register obcí pre rýchlejší a bezchybný zápis v čitateľskom konte, štatistika požičaných spoločenských hier, kontrola občianskych preukazov, hlásených ako stratených a odcudzených v evidencii Ministerstva vnútra SR a pod.).

Od konca roku 2021 je možné bezhotovostne uhrádzať poplatky prevodom na účet prostredníctvom internet bankingu, kedy príde čitateľovi pri zaslaní upomienky a pred končiacou sa dobou registrácie automaticky mail s údajmi na bezhotovostnú úhradu spolu s QR kódom na rýchlu platbu mobilom. Prostredníctvom internetbankingu sa realizovalo 424 platieb vo výške 1 160,64 €. Od januára 2022 majú čitatelia možnosť uhrádzať poplatky aj prostredníctvom platobného terminálu na oddelení beletrie, ktorý podporuje bezkontaktné platby. Prostredníctvom platobného terminálu sa realizovalo 197 platieb vo výške 695,20 €.

V roku 2018 verejné regionálne knižnice Žilinského kraja prvýkrát platili za licenciu KIS Clavius, ktorý získali v r. 2012 v rámci realizácie cezhraničného projektu Informácie bez hraníc spolu s päťročnou licenciou, v r. 2022 OKAH zaplatila za ročnú licenciu všetkých používaných modulov sumu vo výške 1 335,55 Eur, za servisné služby podľa počtu pracovných staníc, na ktorých sa prevádzkoval KIS Clavius, sumu vo výške 805 Eur .

Od roku 2021, kedy bola podpísaná Dohoda o spolupráci s Centrom vedecko-technických informácií SR, poskytujeme používateľom bezplatný prístup do svetových odborných online databáz a môžu využívať aj službu Bookport, ktorá obsahuje vyše 8 500 e-kníh odbornej, populárno-náučnej a krásnej literatúry. V roku 2022 sme ponúkli čitateľskej verejnosti novú službu – bezplatný vstup do databázy PressReader, ktorá obsahuje viac ako 7 000 titulov periodík, z viac ako 120 krajín sveta, vo viac ako 60 jazykoch vrátane niekoľkých slovenských denníkov. Tituly sú dostupné online a v deň vydania ich tlačenej verzie.

V roku 2021 sme sa zapojili do súborného katalógu InfoGate, bibliografické záznamy fondu OK AH sa sprístupnili na portáli InfoGate. Katalóg je využívaný aj pri katalogizácii nových prírastkov kníh.

12. Personálna oblasť, personálne vybavenie

Tabuľkový prehľad *Zamestnanci organizácie*, (pozri Prílohu č. 8).

12.1 Organizačná štruktúra, kvalifikačná štruktúra, veková štruktúra zamestnancov, priemerná mzda

Tab. 2 Organizačná štruktúra

Organizačná štruktúra OKAH, schválená zriaďovateľom ŽSK, platí od 01.01.2019.

Oddelenie/úsek	skutočnosť r. 2022	
	Fyzické osoby	Prepočítaný stav
Riaditeľ	1	1
Oddelenie ekonomicko -tech. činnosti		
T. pracovník, šofér (kumulovaná funkcia)	1	1
Upratovačka	2	2

Vedúca odd. ekonomicko -tech. činnosti	1	1
Oddelenie metodiky, bibliografie, koordinácie, dopĺňovania a spracovania knižničných fondov		
Odborný knihovník metodik	1	1
Projektový a marketingový manažér	1	1
Knihovník – koordinátor služieb a KVČ	1	1
Knihovník dopĺňovanie a spracovanie KF	1	1
Knihovník bibliograf	1	1
Oddelenie knižnično – informačných služieb		
Knihovník vedúci služieb NO	1	1
Knihovník vedúci služieb BE	1	1
Knihovník vedúci služieb DO	1	1
Knihovník	1	1
Knihovník	1	1
Knihovník	1	1
Knihovník	1	1
Knihovník	1	0,6
Spolu	19	18,6
z toho pracovníci R	3	3
z toho pracovníci na chránených pracoviskách	0	0

Tab. 3 Veková štruktúra zamestnancov vo fyzických osobách /okrem pracovníkov R/

Vek zamestnancov	Počet zamestnancov
do 30 rokov	0
31 – 40 rokov	3
41 – 50 rokov	4
51 a viac rokov	9
Spolu	16
Priemerný vek	51,12

Tab. 4 Priemerná mzda

Ukazovateľ	r. 2021	r. 2022
Priemerná mzda spolu	979,82	1 077,82
Priemerná mzda bez R *	1 020,88	1 137,42

* uvedte priemernú mzdu všetkých zamestnancov (vrátane riaditeľa a administratívy) bez robotníckych profesií

12.2. Počet zamestnancov na dohody, sezónnych zamestnancov, chránené pracovné miesta, aktivační zamestnanci

- na dohody o pracovnej činnosti: 4 osôb
- dohody o vykonaní práce: 0
- sezónni zamestnanci: organizácia nezamestnávala sezónnych pracovníkov
- chránené pracovné miesta: nie sú vytvorené
- aktivační zamestnanci formou dobrovoľníckej služby v roku 2022: 0

12.3. Počet a štruktúra pracovných miest neobsadených dlhšie ako 6 mesiacov + zdôvodnenie.

V roku 2022 sme nemali v našej organizácii dlhodobo neobsadené miesta.

13. Práca s dobrovoľníkmi

13.1. Počet zmluvných dobrovoľníkov, druhy a rozsah činností

Zmluvných dobrovoľníkov v roku 2022 organizácia nemala.

Pri organizovaní našej kultúrnej činnosti nám pomáhajú stáli dobrovoľníci (napr. členovia literárneho klubu Fontána, členovia OZ Orbis Libri, mladí dobrovoľníci Teens for_town) alebo iné osoby, na ktoré sa obraciame so žiadosťou o pri realizovaní kultúrnych a výchovno-vzdelávacích aktivít. Počet takto zapájaných dobrovoľníkov do našej činnosti je cca 25. Spolupracovníkov za dlhoročnú pomoc a podporu knižnici každoročne oceňujeme udelením titulu Priateľ knižnice.

V roku 2022 pokračovala spolupráca s občianskym združením Mladiinfo, ktoré funguje v rámci projektu EU European Solidarity Corps. Vďaka tejto spolupráci sa v knižnici od novembra realizovali konverzačné kurzy anglického a nemeckého jazyka, ktoré viedla mladá dobrovoľníčka z Rakúska Paula Mäser.

Neformálna akčná dobrovoľnícka skupina mladých ľudí z Dolného Kubína Teens for_town - Mladí za mesto organizovala v priestoroch knižnice niekoľko stretnutí Art klubu pre širokú verejnosť, kde si záujemcovia mali možnosť rozvíjať svoje umelecké schopnosti, rozprávať sa alebo si len tak oddýchnuť. Počas leta sa dobrovoľníci zapájali spolu so zamestnancami knižnice do aktivít Leto v paru a Leto v meste, v rámci ktorých pripravili pre deti veľa tvorivých dielní, hier a zábavného čítania. Pomáhali pri organizačnom zabezpečení KUKfestu a letnej knižnej burzy, zorganizovali 1. knižný karneval, zapojili sa do čistenia mesta v rámci iniciatívy ŽSK „Vyčistíme spolu kraj“.

Bezplatné on-line jazykové konzultácie z angličtiny, nemčiny, ruštiny a francúzštiny žiakom základných škôl a študentom stredných škôl zabezpečovali lektori – dobrovoľníci.

Videá pre rubriky Vyber si dobrú knihu a Knižná minútka pripravovali Ľubomír Jaško a Oľga Gluščíková bez nároku na honorár. Rovnako 16 videí s načítanými úryvkami básní a textov o láske k sviatku Valentína pripravili moderátori a redaktori z RTVS, Markízy, TA3 a TVJOJ.

Dobrovoľníčka Ivana Dudášová ponúkla bezplatné poradenstvo seniorom pri problémoch s výpočtovou technikou, tabletom a mobilným telefónom.

Ako dobrovoľníci poskytovali svoje poradenské služby piati psychológovia v projekte Psychológ v podkroví každú stredu a štvrtok v čase od 16.00 do 18.00 hod., v roku 2022 sa k tejto iniciatíve pripojila ukrajinská psychologička.

Oravská knižnica sa aktívne zúčastnila Roku dobrovoľníctva a práve projekt Psychológ v podkroví bol nominovaný na ocenenie Srdece na dlani. Na slávnostnom vyhodnotení dňa 23.3.2022 si riaditeľ OKAH Roman Večerek prevzal z rúk predsedníčky ŽSK Eriky Jurinovej ocenenie za spoluprácu a účasť v Roku dobrovoľníctva v Žilinskom kraji.

13.2. Občianske združenia pracujúce pri organizáciách (na podporu činnosti)

Pri knižnici pracuje občianske združenie ORBIS LIBRI, zaregistrované na MVSR bolo v auguste 2006 a svoju činnosť začalo v roku 2007. Občianske združenie sa roku 2021 zaregistrovalo do Zoznamu prijímateľov 2% z dane a v roku 2022 získalo finančné prostriedky vo výške 289,74 Eur. Finančné prostriedky boli použité na nákup vecných cien pre účastníkov rôznych súťaží, materiálu pre tvorivé dielne a podujatia na detskom oddelení, materiálu na výstavu, náklady spojené s besedou spisovateľa, nákup kancelárskych potrieb a režijné náklady.

Združenie sa zaregistrovalo do Zoznamu prijímateľov 2% z dane za rok 2022, ktoré budú poukázané subjektom v roku 2023.

14. Hospodárenie kultúrnej organizácie

14.1. Rozpočet – bežný a kapitálový transfer

Bežné transfery

Zastupiteľstvo Žilinského samosprávneho kraja na svojom zasadnutí dňa 20. decembra 2021 Uznesením č.6/30 schválilo rozpočet Žilinského samosprávneho kraja na rok 2022. Rozpočet na rok 2022 bol schválený vo výške **351 104,00 Eur**. V zmysle § 12 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov pre Oravskú knižnicu Antona Habovštiaka v Dolnom Kubíne boli stanovené tieto záväzné ukazovatele rozpočtu na rok 2022. **Bežný transfer vo výške 351 104,00 Eur** Položka 610 mzdy platy a služobné príjmy- 221 885,00 Eur, položka 620 poistné a príspevok do poisťovní 77 549,00 Eur, položka 630 tovary a služby 51 670,00 Eur.

V zmysle §13, ods.2 zákona č.583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, rozpočtové prostriedky je možné použiť len na účely, na ktoré boli v rozpočte Žilinského samosprávneho kraja schválené. Účelová dotácia na nákup knižničného fondu z prostriedkov ŽSK nám na rok 2022 nebola schválená. Čerpanie rozpočtu (príjmy a výdavky) boli sledované podľa zdroja, programovej štruktúry a rozpočtovej klasifikácie platnej pre rok 2022. Poskytnutý príspevok sme sledovali v rozpočte pod zdrojom 41 (ŽSK) a pod zdrojom 46 (vlastné zdroje organizácie). Pri používaní rozpočtových prostriedkov sme zachovali maximálnu hospodárnosť, efektívnosť a účinnosť ich použitia. V zmysle zákona č.523/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov sme postupovali podľa § 24.

Kapitálový transfer organizácií v roku 2022 nebol pridelený.

14.2. Čerpanie rozpočtu, úpravy rozpočtu, rozpočtové opatrenia v tisícoch

Čerpanie rozpočtu (príjmy a výdavky) sú sledované podľa zdroja, programovej štruktúry a rozpočtovej klasifikácie platnej pre rok 2022. Príspevok zo ŽSK je sledovaný v rozpočte pod zdrojom 41 (vlastné príjmy ŽSK) a pod zdrojom 46 (vlastné zdroje organizácie), zdroj 11H Fond na podporu umenia, 111 štátny rozpočet MK SR, finančné prostriedky mimo verejnej a štátnej správy pod kódom zdroja 71. Pri čerpaní prostriedkov bola zachovaná maximálna hospodárnosť, efektívnosť a účinnosť ich použitia.

Jednotlivými rozpočtovými opatreniami bol rozpočet Oravskej knižnice Antona Habovštiaka v Dolnom Kubíne upravený nasledovne - bežný transfer:

- Zastupiteľstvo Žilinského samosprávneho kraja na svojom zasadnutí zo dňa 23. mája 2022 Uznesením č. **5/34** navýšilo rozpočet v rámci bežných výdavkov (600) bežné transfery v rámci verejnej správy(640), 641 001 - o **17 440,00 Eur**. Finančné prostriedky 640- mzdy (kód 41) vo výške 5 600,00 Eur účelovo určené na vyplatenie odmien zamestnancom na základe Dodatku č.1 ku kolektívnej zmluve vyššieho stupňa na rok 2022, finančné prostriedky 610- mzdy (kód zdr.41) vo výške 2844,00 Eur účelovo určené na 3% navýšenie platových taríf od 1.7. 2022, v zmysle čl. II, Kolektívnej zmluvy vyššieho stupňa a finančné prostriedky 610 – mzdy (kód zdr. 41) vo výške 978 sú účelovo určené na vyplatenie odmeny za dlhoročné pracovné zásluhy pri dosiahnutí 50 rokov veku (jubilejné). Finančné prostriedky na 620 – poistné (kód zdr.41) vo výške 1 957,00 Eur účelovo určené na poistné k uvedeným odmenám,

finančné prostriedky 620 - poistné (kód zdr .41) vo výške 994 Eur poistné k 3% navýšeniu miezd, finančné prostriedky na 620- poistné (kód zdr. 41) vo výške 342 Eur na poistné k jubilejným odmenám. Finančné prostriedky na 630- tovary a služby (kód zdr. 41) vo výške 1 000,00 Eur účelovo určené na spolufinancovanie ŽSK k dotáciám z Fondu na podporu umenia na rok 2022 (č.22-513-01960 vo výške 667 Eur a č. 22-513-01446 vo výške 333 Eur), finančné prostriedky 630 tovary a služby (kód zdroja 41) vo výške 540 Eur boli účelovo určené na náklady na projekt KUBO (originálna slovenská digitálna knižnica pre deti od dvoch rokov so zameraním na škôlkarov a najmenších školákov). Presun finančných prostriedkov: 630 – tovary a služby (kód zdr.41) vo výške mínus 12 000 Eur na 640 bežné transfery (kód zdr. 41) z dôvodu legislatívnej zmeny pre rok 2022 na zabezpečenie stravovania pre zamestnancov (finančný príspevok na stravovanie). Finančné prostriedky na 640 – bežné transfery (kód zdr.41) vo výške 2 360 Eur boli určené na vyplatenie odchodného pre zamestnanca pri odchode na starobný dôchodok a k tomu finančné prostriedky na 620 – poistné (kód zdroja 41) vo výške 825 Eur.

- Zastupiteľstvo Žilinského samosprávneho kraja na svojom zasadnutí zo dňa 26. mája 2022 Uznesením č. 5/34 navýšilo rozpočet v rámci bežných výdavkov (600) bežné transfery (640), 641 001 Transfery v rámci verejnej správy o **20 299,00 Eur**, finančné prostriedky na 630 bežné výdavky – tovary a služby (kód zdr.41) navýšenie na realizáciu mikroprojektu v rámci OP Cezhraničná spolupráca SK-CZ na rok 2022: „Kultúra nás spája“
- Zastupiteľstvo Žilinského samosprávneho kraja na svojom zasadnutí zo dňa 26. septembra 2022 Uznesením č. 4/36 navýšilo rozpočet v rámci bežných výdavkov (600) bežné transfery (640), 641 001 Transfery v rámci verejnej správy o 13 428,00 Eur, v tom finančné prostriedky na 610 – mzdy (kód zdr.41) vo výške 9 250 Eur boli účelovo určené na vyplatenie odmien podľa § 20 ods. 1 písm. a) zákona o odmeňovaní v sume 500 Eur na zamestnanca organizácie na základe Dodatku č.1 ku Kolektívnej zmluve vyššieho stupňa na rok 2022. Finančné prostriedky na 620 – poistné (kód zdr. 41) vo výške 3 233 Eur, účelovo viazané na poistné k uvedeným odmenám. Finančné prostriedky 630 na tovary a služby (kód zdr. 41) vo výške 945 Eur účelovo viazané na spolufinancovanie ŽSK k dotáciám Fondu na podporu umenia na rok 2022 (č.22-514-04972).
- Na základe pridelenej dotácie z rozpočtovej rezervy predsedu vlády Slovenskej republiky v oblasti vedy a inovácií, v oblasti vzdelávania na rok 2022, nám boli upravené záväzné limity výdavkov na rok 2022 (z bežného transferu zo ŽSK- zdroj 111) nasledovne: Finančné prostriedky na 630 tovary a služby (kód zdr. 111) vo výške 11 930 Eur, účelovo určené na výdavky spojené s realizáciou projektov „Knižnica 2.0“ vo výške 4 000 Eur, „Bezpečnosť vo virtuálnom svete“ vo výške 7 930 Eur.
- Zastupiteľstvo Žilinského samosprávneho kraja na svojom zasadnutí upravilo a schválilo presun bežných výdavkov s kódom zdroja 41 620 - poistné mínus 117 Eur a presunulo finančné prostriedky na 630 tovary a služby (kód zdr. 41) vo výške plus 117 Eur.

Bežný transfer po úpravách k 31.12. 2022 – 402 271,00 Eur

14.3. Náklady, výnosy, sebestačnosť

Tabuľkový prehľad *Náklady, výnosy, sebestačnosť organizácie* v prílohe č. 9

14.4. Príjmy, výnosy – z vlastnej činnosti, z tržieb, z predaja majetku, nájmu, príp.

iné výnosy, analýza príjmov podľa objektov (zo vstupného, z nájmu a iné)

Výnosy z vlastnej činnosti na rok 2022 boli plánované vo výške 9 400,00 €, ku koncu roku 2022 sme dosiahli príjem za poskytovanie knižničných služieb 12 905,85 €, z dobropisov 786,00 €.

Skladba tržieb

Členské	8 541,15 €
Neregistrovaný čitateľ	12,30 €
Upomienky, stratené knihy	3 081,37 €
Internet	71,23 €
Rezervácie	613,40 €
Kopírovanie	15,00 €
MVS + rešerš	503,00 €
Ostatné kniž. služby	68,40 €
Spolu za rok 2022 :	12 905,85 €

V roku 2022 sa nám podarilo získať pre knižnicu knižné dary vo výške 2 474,25 €, časopisy vo výške 427,60 €.

14.5 Náklady na hlavnú činnosť

Náklady na hlavnú činnosť organizácie v roku 2022 boli vo výške boli **460 818,44 €**.

Spotrebované nákupy celkom : **41 221,54 €**

V tom :

Kancelárske potreby, papier, čistiace potreby, všeob. materiál	5 673,89 €
Výpočtová technika , prev. stroje, pr. a zariadenia	4 408,00 €
Nákup kníh, časopisov	18 714,44 €
Softvér	1 334,00 €
Spotreba PHM	1 134,79 €
Interiérové vybavenie	3 686,34 €

Spotreba elektrickej energie	4 937,64 €
Spotreba plynu	3 958,00 €
Vodné – stočné	785,97 €

Služby celkom : 39 002,02 €

V tom :

Opravy a udržiavanie - opravy strojov a prístrojov, PC, auta, budovy	921,10 €
Cestovné	1 349,40 €
Reprezentačné	151,55 €
Ostatné služby	39 002,02 €
Z toho poštovné, telekomunikačné služby	2 923,62 €

Uvedené náklady tvoria bežné výdavky na chod organizácie. Organizácia v roku 2022 hospodárila s pridelenými finančnými prostriedkami čo najefektívnejšie a z rozpočtu boli

pokryté iba najnevyhnutnejšie nákupy a služby. Finančné prostriedky boli použité na bežnú prevádzku knižnice.

Prostriedky na knižničné fondy

V roku 2022 bol nákup knižného fondu vo výške 18 714,44 €. Knižničný fond bol nakupovaný z viacerých zdrojov: ŽSK, vlastné zdroje, finančné zdroje z Fondu na podporu umenia a ďalších projektov. Finančná hodnota darovaných kníh a časopisov bola vo výške 2901,85 Eur.

14.6 Mzdové náklady

V roku 2021 bol priemerný prepočítaný stav zamestnancov 18,6.

Osobné náklady celkom : 348 855,10 Eur

V tom :

Mzdy	240 570,09 €
Dohody o vykonaní práce a dohody o pracovnej činnosti	2 880,00 €
Poistenie, odvody do poisťovní	84 786,00 €
Sociálne náklady	20 619,01 €

Z toho :

- príspevok na stravovanie 12 381,00 €
- tvorba sociálneho fondu 2 693,34 €
- DPN 3 484,67 €
- odchodné do star. dôchodku 2 060,00 €

Priemerná mzda v roku 2022 bola vo výške **1 077,28** Eur, zvýšila sa oproti roku 2021 o 118,25 €.

14.7 Tvorba odpisov a finančné krytie

Organizácia odpisy z vlastného HIM s kódom zdroja 46 za rok 2022 nemala žiadne, a preto jej nevyplýva povinnosť finančne vykrývať odpisy majetku. Odpisy majetku za rok 2022 boli vo výške 17 289,23 Eur.

14.8 Faktúry, záväzky voči odberateľom, dodávateľom, celkový hospodársky výsledok, pohľadávky

Organizácia k 31.12.2022 má neuhradené faktúry vo výške 1 235,64 Eur, ktoré boli doručené v januári 2023. Krátkodobé pohľadávky a záväzky k 31.12. 2022 tvoria mzdy a odvody do poisťovní za mesiac december 2022. Organizácia má výsledok hospodárenia za účtovné obdobie mínus -2 445,26 Eur. Záporný výsledok hospodárenia vznikol čerpaním ušetrených finančných prostriedkov s kódom zdroja 46 z minulých rokov.

14.9. Kapitálové transfery + úpravy

Organizácií v roku 2022 nebol pridelený kapitálový transfer.

14.10 Objem finančných prostriedkov získaných z grantového systému Fond na podporu umenia a z ďalších zdrojov

Oravská knižnica Antona Habovštiaka v roku 2022 čerpala finančné prostriedky na nákup knižničného fondu z Fondu na podporu umenia, ktoré boli prenesené z roku 2021 vo výške 4 195,96 Eur.

Fond na podporu umenia:

- Zmluva č. 22-514-04972 – názov projektu *Nákup knižničného fondu (2022)* vo výške 8 500,00 €. Finančné prostriedky boli prenesené vo výške 5 029,65 Eur do roku 2023, v uvedenom termíne boli vyčerpané.

- Zmluva č. 22-513-01960 – názov projektu KUK fest (festival knihy umenia-kultúry) – realizácia komunitných aktivít, realizácia vzdelávacích aktivít pre verejnosť, realizácia multikultúrnych aktivít, realizácia prezenčných aktivít vo výške 6 000,00 €.

- Zmluva č. 22-513-01446 – názov projektu (Ne)obyčajné stretnutia s literatúrou (2022) vo výške 3 000,00 €.

Úrad vlády Slovenskej republiky:

- Zmluva č. UV SR 960/2022 – „Bezpečnosť vo virtuálnom svete“ (2022) vo výške 7 930,00 €. Zmluvu uzatváral Žilinský samosprávny kraj (zdroj financovania 111).

Úrad vlády Slovenskej republiky:

- Zmluva č. UV SR 1010/2022 – „Knižnica 2,0“ (2022) vo výške 4 000,00 €. Zmluvu uzatváral Žilinský samosprávny kraj (zdroj financovania 111). Realizácia prenesená do roku 2023 v plnej výške 4 000,00 €.

V máji 2022 bola uzatvorená Zmluva o poskytnutí nenávratného finančného príspevku č. SK/FMP/11b/09/015 na realizáciu mikroprojektu „Kultúra nás spája“ v rámci Programu cezhraničnej spolupráce Interreg V-A Slovenská republika – Česká republika. Celková hodnota mikroprojektu je 23 500 Eur. Realizácia projektu prebiehala od 1.4. 2022 do 31.3. 2023. Žilinský samosprávny kraj nám v roku 2022 poskytol úpravou rozpočtu finančné prostriedky na realizáciu mikroprojektu vo výške 20 299,00 Eur. Finančné prostriedky budú vrátené po ukončení a vyhodnotení projektu na Žilinský samosprávny kraj.

Zmluva o poskytnutí finančného príspevku č. 2022 02 20 – Nadácia Televízie Markíza, na projekt „Spolu a s knižnicou“ za účelom zachovania kultúrnych hodnôt, boli poskytnuté finančné prostriedky vo výške 2 000 € (kód zdr. 71).

Doplatok projektu podporeného v roku 2021 Nadačným fondom Tesco vo výške 130 €.

Finančné dary účelovo viazané na kultúrnu činnosť poskytli:

Jean Marc *BERBILLE* – 200 € (premietanie filmov), BUKNA, advokátska kancelária – 500 €, BKA, s.r.o. Dolný Kubín – 500 €, Ženy Orava o.z. – 80 €, OFZ, a.s. Široká Oravský Podzámok -500 €, Centrum Montessori D. Kubín – 60 €, O.Z. Oravská raketa Dolný Kubín - 531,06 €, Mgr. Janka Kevešová – 250 €

Celková čiastka bola vo výške 2 621,06 €.

14.11. Vykonávaná podnikateľská činnosť

Organizácia nevykonáva podnikateľskú činnosť.

II. ODBORNÁ ČINNOSŤ KULTÚRNEJ ORGANIZÁCIE

1. Základné činnosti knižnice

1.1. Knižničné fondy

Tab. 1 Zloženie knižničných fondov podľa druhu

Druh dokumentu	r. 2021	r. 2022	Rozdiel	% z celku r. 2021	% z celku r. 2022	Rozdiel v %
knižničný fond	89 270	86 953	- 2 317	100	100	0
z toho špec.dokumenty	4 866	4 889	+ 23	5,45	5,62	+ 0,17
- z toho el.dokumenty	144	144	0	0,16/2,96	0,16/2,94	0/-0,02
- iné špec.dokumenty	227	250	+ 23	0,23/4,21	0,28/5,11	+ 0,05/+ 0,9
odborná pre dosp. + ŠD	33 168	31 722	- 1 446	37,16	36,48	- 0,68
krásna pre dosp. + ŠD	34 777	33 865	- 912	38,96	38,95	- 0,01
odborná pre deti + ŠD	6 142	6 091	- 51	6,88	7,00	+ 0,12
krásna pre deti + ŠD	15 183	15 275	+ 92	17,00	17,57	+ 0,57
periodiká – tituly	104	119	+ 15			
periodiká – exempláre	104	119	+ 15			

Tab. 2 Prírastky, úbytky

Ukazovateľ	r. 2021	r. 2022	Rozdiel
prírastok knižničného fondu	3 525	1 783	- 1 742
z toho kúpou	3 044	1 442	- 1 602
- z toho z rozpoč.zdrojov, vrátane vlastných príjmov a účelovej dotácie ŽSK	430	453	+ 23
z toho darom (+ náhrady)	481	341	- 140
úbytok knižničného fondu	5 094	4 100	- 994
skutočný prírastok	- 1 569	- 2 317	- 784

Tab. 3 Skladba prírastkov podľa druhov literatúry

Druh literatúry	r. 2021 kniž.jedn.	r. 2022 kniž.jedn.	Rozdiel	r. 2021 v %	r. 2022 v %	Rozdiel v %
odborná pre dospelých	741	361	- 380	21,02	20,25	- 0,77
krásna pre dospelých	1 307	709	- 598	37,08	39,76	+ 2,68
odborná pre deti	261	82	- 179	7,40	4,60	- 2,80
krásna pre deti	1 192	608	- 584	33,81	34,10	+ 0,29
špeciálne dokumenty	24	23	- 1	0,68	1,29	+ 0,61
spolu	3 525	1 783	- 1 742	100	100	

Tab. 4 Prírastok knižničných fondov kúpou na obyvateľa a používateľa

Prírastok KF /počet k.j. na:	r. 2021	r. 2022	Rozdiel
1 obyvateľ	0,19	0,10	- 0,09
1 používateľ	1,40	0,59	- 0,81

Tab. 5 Jazykové zloženie prírastkov (z prírastkov kníh)

Jazyk dokumentu	Počet k.j.	% z celk.počtu
Slovenský	1 332	74,70
Český	235	13,18
Anglický	51	2,86
Francúzsky	113	6,34
Ukrajinský	52	2,92

Tab. 6 Počet zväzkov na obyvateľa a používateľa

Počet zväzkov KF na:	r.2021	r.2022	Rozdiel
1 obyvateľa	4,84	4,88	+ 0,04
1 používateľa	35,48	29,16	- 6,32

Tab. 7 Prostriedky na nákup knižničných fondov v €

Druh dokumentu	Finančná hodnota knižných darov v r. 2021	€ na nákup KF v r. 2021		Finančná hodnota knižných darov v r. 2022	€ na nákup KF v r. 2022		Rozdiel v € na nákup KF 2021/2022
		spolu	z toho granty a fin.dary		spolu	z toho granty a fin. dary	
knihy a ostatné tlačéné dokum.	3 712,74	30 589,69	26 362,24	2 523,57	15 157,09	10 221	- 15 432,60
Špeciálne dokumenty	56	238,89	249,23	0	670,33	670,33	+ 431,44
Spolu	3 768,74	30 828,58	26 611,47	2 523,57	15 827,42	10 891,33	- 15 001,16
Periodiká	818,26	2 361,94	0	427,60	2 887,02	-	+ 525,08
Spolu nákup KF	4 587,00	33 190,52	26 611,47	2 951,17	18 714,44	10 891,33	- 14 476,08

Tab. 8 Priemerná cena dokumentov

Druh dokumentu	cena v r. 2021		cena v r. 2022		Rozdiel	
	MOC	FC	MOC	FC	MOC	FC
knihy a ost.tlač. dokumenty	12,50	10,11	14,14	10,68	+ 2,14	+ 0,57
špeciálne dokumenty	15,79	15,57	29,13	26,96	+ 13,34	+ 11,39
dokumenty spolu	13,36	10,14	14,38	10,97	+ 1,02	+ 0,83

Tab. 9 Nákup knižničných fondov v Eur na obyvateľa a používateľa

Nákup KF v Eur na:	r. 2021		r. 2022		Rozdiel	
	MOC	FC	MOC	FC	MOC	FC
1 obyvateľa	2,06	1,80	1,32	1,05	- 0,74	- 0,75
1 používateľa	15,13	13,19	7,92	6,27	- 7,21	- 6,92

Komentár ku knižničným fondom a ich ochrane

V roku 2022 bolo do fondu získaných **1 783** knižničných jednotiek v celkovej hodnote 18 301,67 €, čo je o 1 742 knižničných jednotiek a 16 295,65 € menej ako v predchádzajúcom roku. **Na nákup** knižničného fondu bolo vynaložených **18 714,44 €**, čo bolo o **14 476,08 €** menej ako v predchádzajúcom roku. Podiel **finančných zdrojov zriaďovateľa**, vrátane vlastných príjmov predstavoval sumu 4 936,09 € (v roku 2021 sumu 4 219,15 €, v roku 2020 sumu 10 528,35 €, v roku 2019 sumu 9 737,66 €, v roku 2018 sumu 7 377,74 €, v roku 2017 sumu 5 717,09 €, v roku 2016 sumu 5 492,17 €, v roku 2015 sumu 6 222,17 €, v roku 2014 sumu 1 775,24 €). **Mimorozpočtové prostriedky** na nákup fondu dosiahli úroveň **10 891,33 €** (v roku 2021 dosiahli hodnotu 26 611,47 €, v roku 2020 dosiahli hodnotu 5 116,76 €, v roku 2019 dosiahli hodnotu 7 026,00 € v roku 2018 dosiahli hodnotu 11 952,00 €, v roku 2017 dosiahli hodnotu 12 265,50 €, v roku 2016 dosiahli hodnotu 8 604 €, v roku 2015 dosiahli hodnotu 7 529,76 €, v roku 2014 dosiahli hodnotu 6 541 €). Hodnota **knižných darov a náhrad** bola vo výške **2 523,57 €** (v roku 2021 mali hodnotu 3 712,74 €, v roku 2020 mali hodnotu 3 002,92 €, v roku 2019 mali hodnotu 4 784,30 €, v roku 2018 mali hodnotu 3 302,36 €, v roku 2017 mali hodnotu 5 689,68 €, v roku 2016 mali hodnotu 7 448,82 €, v roku 2015 mali hodnotu 5 025,04 €, v roku 2014 mali hodnotu 6 898,27 €).

Na nákup knižného fondu sa v roku 2022 vynaložilo 15 157,09 €, čo je o 15 432,60 € menej ako v predchádzajúcom roku. Z dotačného systému FPU z podprogramu Akvizícia knižníc boli zakúpené knihy v sume 8 640,71 €, z projektu podporeného Nadačným fondom Tesco v sume 580,01 €, z cezhraničného projektu podporeného z Programu Interreg V-A SR-ČR v sume 1 670,61 €.

Pri výbere a nákupe literatúry sa prihliadalo na požiadavky pracovníkov jednotlivých oddelení. Čitatelia zaslali 31 žiadostí na nákup konkrétnych kníh, ktorým sme sa snažili vyhovieť. Dôraz sa kládol na čo najvýhodnejší nákup nových prírastkov. Objednávky sa realizovali v prevažnej miere cez internetové obchody, kde sú najväčšie zľavy a tovar je za krátky čas dovezený priamo do knižnice. Pre nákup cez internet sme najviac využívali vydavateľstvo Slovart (rabat 35%), Ikar (rabat vo výške 30%), Distri Albatros (zľava 25%), internetové kníhkupectvo vydavatel.sk (zľava 30%), nakupovali sme aj v lokálnom kníhkupectve Libresso Dolný Kubín. **Rabat** pri nákupe KF dosiahol výšku 1 850,32 € (v roku 2021 sumu 7 259,35 €, v roku 2020 sumu 4 605,55 € v roku 2019 sumu 5 500,21 €, v roku 2018 sumu 6 462,25 €, v roku 2017 sumu 5 815,89 €, v roku 2016 sumu 5 705,72 €, v roku 2015 sumu 5 361,47 €, v roku 2014 sumu 7 088,11 €).

Celkovo kúpou pribudlo do fondu 1 442 knižničných jednotiek, z toho z rozpočtových zdrojov 453 knižničných jednotiek.

Od používateľov knižnice, bývalých i súčasných zamestnancov, obyvateľov, vydavateľstiev a iných organizácií sme darom získali 334 knižničných dokumentov v hodnote 2 474,25 Eur. Z darovaných kníh sa robí výber, do fondu sa zaradia knihy, ktoré vo fonde nie sú zastúpené a knihy, ktorými vymeníme fyzicky poškodené rovnaké tituly. Ostatné sa ponúknu knižniciam v metodologickej pôsobnosti regionálnej knižnice, návštevníkom knižnice na vyhradených miestach, v rámci burzy kníh, ktorá bola súčasťou KUK festu, v priestoroch MsKS v rámci podujatia Hviezdoslavov Kubín. Všetky darované knihy sa distribuujú so súhlasom darcov.

V roku 2022 sme darovaním získali aj inojazyčnú literatúru. Francúzske knihy v počte 113 kusov a v hodnote 339 € nám daroval Francúzsky inštitút Bratislava. Vďaka iniciatíve kníhkupectva Artforum, ktoré doviezlo na svoje náklady knihy z ukrajinského vydavateľstva Starý lev, sme získali darom do fondu knižnice 52 kníh v hodnote 475 € v ukrajinskom jazyku.

Za stratené knihy bolo do fondu zaradených 7 náhrad v hodnote 49,32 €.

Na nákup periodík bolo vynaložených 2 887,02 €, z toho 2 520,02 € bolo použitých na predplatné periodík pre rok 2023. Používateľom bolo k dispozícii 119 titulov periodík, z toho 48 regionálnych periodík, 55 periodík získaných kúpou a 16 darom, cudzojazyčných periodík v českom jazyku bolo 15. Hodnota darovaných periodík bola 427,60 €. Noviny a časopisy objednávame centrálné v Slovenskej pošte, s ktorou máme dlhodobú spoluprácu. Niekoľko špeciálnych časopisov je objednaných priamo v redakciách (Trend, Poradca, IT Lib, Bulletin SAK, Stromáček).

Na evidenciu novín a časopisov sa využíva modul Katalóg periodík v programe Clavius. Každý titul má svoj evidenčný list, kde sa zaznamenávajú všetky potrebné údaje - názov, rok, ročník, periodicita, cena, oddelenie. Nové číslo sa po evidencii označí etiketou s čiarovým kódom. Informácie o periodikách si používatelia môžu nájsť v on-line katalógu Carmen.

Každý rok aktualizujeme údaje o fonde periodík pre celoštátny súborný katalóg periodík, ktorý je voľne k dispozícii na internete. Aktualizácia obsahuje: zoznam odoberaných časopisov, zmeny, ktoré nastali v príslušnom roku, zoznam vyradených novín a časopisov, aktualizácia základných biografických údajov periodík, zápis nových periodík, aktualizácia údajov o inštitúciách.

Z knižničného fondu bolo v roku 2022 vyradených 4 100 kniž.j. v hodnote 7 946,82 €. Vyradené boli multiplikáty, obsahovo zastarané, fyzicky opotrebované a dlhodobo nedobytné knihy. Vyradené knihy boli ponúknuté SNK a iným knižniciam (cca 100 kníh). Zoznamy boli uverejnené na webovej stránke knižnice.

V roku 2020 sme začali a v roku 2022 pokračovali v našej iniciatíve pod názvom Na ceste - Daruj knihe nový domov. Knihy, vyradené z fondu knižnice a darované, ktoré sme nezaradili do fondu, sme v podobe malých knižníc umiestnili na vlakových a autobusových staniách v Dolnom Kubíne, Kľačanoch, Párnici, v Oravskom Podzámku, Trstenej a Námestove, v aquaparku Dolný Kubín, na Hematologicko-transfúznom oddelení v Dolnooravskej nemocnici MUDr. L. N. Jégého, vo veterinárnej ambulancii Vetandrejčák, v súhrne to bolo vyše 2800 kníh. Vyradené a nezaradené darované knihy (cca 500 kníh) boli ponúknuté záujemcom aj na KUKfeste, na kolonádovom moste, Hviezdoslavovom Kubíne, obecných slávnostiach, v mestskom stánku počas letných prázdnin, v priestoroch OK AH.

V katalogizačnom spracovaní dokumentov nastala v roku 2018 zmena, po sérii školení v SNK Martin sme prešli na spracovanie dokumentov podľa pravidiel RDA (Resource Description and Access), ktoré vznikli ako nástupca anglo-amerických katalogizačných pravidiel - AACR2R. Medzi pravidlami AACR2 a RDA je značný stupeň kompatibility, rozdielom je zápis údajov vrátane interpunkcie. Bibliografické záznamy tvorené podľa pravidiel RDA reagujú na nové trendy v sprístupňovaní informácií v prostredí moderných komunikačných techník a technológií. Umožňujú ich využitie v rôznych formátoch a rôznych nosičoch a majú vplyv na používateľov a ich požiadavky na katalógy a služby knižníc. V praxi to znamená uvádzanie väčšieho množstva údajov. Pri rekatalogizácii dokumentov primárne spracovaných v KIS Libris je potrebné doplňovať údaje, ktoré neboli uvedené pri ich spracovaní. Katalogizátorka priebežne realizovala aj opravu záznamov v Slovníkoch autorít a kľúčových slov.

Ochrana knižničného fondu

Pri ochrane knižničného fondu sa pracovníci knižnice riadia vnútornou smernicou. Fyzická ochrana kníh pred poškodením je zabezpečovaná obalovaním do ochrannej fólie z PVC. Knižničný fond na Oddelení náučnej literatúry (od roku 2006) je chránený prostredníctvom elektromagnetických brán, ktoré knižnica získala z grantových prostriedkov MK SR. V roku 2014 boli umiestnené elektromagnetické brány aj na Oddelenie beletrie, ktoré knižnica získala v rámci realizácie projektu prístavby a rekonštrukcie knižnice. V rámci tohto projektu bol v novej budove knižnice inštalovaný aj nový signalizačný systém EZS s prepojením na pult ochrany firmy Alarm D Dolný Kubín, ktorý zabezpečuje ochranu vstupu do knižnice,

priestory beletrie, čítárne, regionálneho a detského oddelenia. V roku 2017 bol podporený FPU projekt na zabezpečenie ochrany knižného fondu na Oddelení literatúry pre deti a mládež, v rámci ktorého sa získal elektromagnetický zabezpečovací systém.

1.2. Používatelia, návštevníci

Tab. 10 Používatelia

Ukazovateľ	r. 2021	r. 2022	Rozdiel	Index 21/22
Počet používateľov	2 516	2 982	+ 466	118,52
- z toho z okres. sídla	1 761	2 019	+ 258	114,65
Deti do 15 rokov	943	1 128	+ 185	119,61
Počet používateľov vrátane používateľov, ktorým dobieha platná registrácia* a aspoň s jednou návštevou	3 238	3 488	+ 250	107,72
% používateľov DK z počtu používateľov	69,96	67,70	- 2,26	96,76
% používateľov DK z počtu obyvateľov	10,47	11,32	+ 0,85	108,11

Tab. 11 Skladba používateľov podľa kategorizácie v KIS

Kategória používateľov	r. 2021	r. 2022	Rozdiel	% z celku
A: študenti	322	370	+ 48	12,40
B: dospelí	843	975	+ 132	32,70
- z toho rodinný preukaz 1. rodič	72	130	+ 58	4,36
2. rodič	9	14	+ 5	0,47
C: dôchodcovia, ZŤP	317	387	+ 70	12,97
D: deti do 15 rokov	943	1 128	+ 185	37,82
- z toho rodinný preukaz	102	195	+ 93	6,54
- z toho deti predškolského veku	154	111	- 43	3,72
F: právnické osoby	4	8	+ 4	0,26
K: knižnice	7	21	+ 14	0,70
P: pracovníci, čestní použív.	75	88	+ 13	2,95
T: turista	5	5	0	0,16

Tab. 12 Percento používateľov z počtu obyvateľov

Ukazovateľ	r. 2021	r. 2022	Rozdiel
Percento použ. z počtu obyv.	13,64	16,73	+ 3,09
Percento detských používateľov	37,48	37,82	+ 0,34

Tab. 13 Počet návštevníkov, priemerná denná návštevnosť

Ukazovateľ		r. 2021	r. 2022	Rozdiel
Počet návštevníkov /fyzických osôb v knižnici/		43 004	68 014	+ 25 010
z toho	Počet účastníkov podujatí	9 395	18 987	+ 9 592
	Počet návštevníkov internetu v knižnici	118	241	+ 123
Priem. denná návštevnosť (bez sobôt)		218	266	+ 48
Priem. denná návštevnosť vrátane sobôt		204	237	+ 33
Priem. denná návštevnosť – soboty		30,5	42	+ 11,5
Maximálna denná návštevnosť		478	412	- 66
Online návštevníci		100 318	89 010	- 11 308
v tom	návštevníci on-line podujatí	458	183	- 275
	www stránka knižnice	75 230	66 605	- 8 625
	online katalóg – počet prístupov	22 383	19 700	- 2 683
	- z toho počet predĺžení cez internet**	1 340	1 537	+ 197
	elektronické referenčné služby	907	985	+ 78

Komentár k používateľom a návštevníkom

V roku 2022 sa v knižnici zaregistrovalo 2 982 používateľov, z toho 1 128 do 15 rokov. Oproti predchádzajúcemu roku sa celkový počet zaregistrovaných používateľov zvýšil o 466, vo vekovej kategórii do 15 rokov o 185 používateľov. Členský registračný poplatok je platný rok odo dňa jeho uhradenia, počet čitateľov, ktorí si uhradili poplatok v predchádzajúcom roku a alikvotná časť registrácie bola platná aj v roku 2022, pričom realizovali aspoň 1 návštevu knižnice bol 506. V súčte používateľov registrovaných v r. 2022 a používateľov, ktorým dobiehala registrácia z r. 2021 služby knižnice využívalo 3 488 osôb.

Z okresného sídla sa zaregistrovalo 2 019 používateľov, v celkovej skladbe používateľov tvorí táto skupina 67,70 % podiel. Percento používateľov z celkového počtu obyvateľov je 16,73%, percento detských používateľov z celkového počtu používateľov je 37,82 %.

Oravská knižnica sa, napriek celospoločenskému trendu poklesu záujmu o čítanie, snaží stabilizovať počet registrovaných používateľov nielen prostredníctvom kvalitných štandardných a špeciálnych služieb, ale aj formou zápisu vybraných kategórií používateľov bez zaplataenia členského poplatku. Ide o cieľavedomú aktivitu zameranú na motiváciu k čítaniu a výchovu čitateľov. Bezplatný zápis bol poskytnutý 125 žiakom 1. ročníka základných škôl v rámci aktivity Pasovanie za rytierov pekného slova a 16 študentom 1. ročníka SŠ, ktorí sa zúčastnili informačnej výchovy. Účastníci súťaže *Čítame s Osmijankom, pridaj sa aj ty* v počte 94 detí a v súťaži Knihomoli do aquaparku v počte 67 detí získalo ako odmenu za účasť v súťaži bezplatné členstvo. Počas *Týždňa slovenských knižníc* sa bezplatne zaregistrovali 3 používatelia. Bezplatný zápis mali možnosť noví čitatelia využiť aj počas aktivít *Leto v parku, Dni obcí, MDD*, pri príležitosti konca školského roka pre žiakov ZŠ, mesiaca úcty k starším pre seniorov.

Knižnica ponúkla možnosť bezplatného zápisu aj pre ľudí ukrajinskej národnosti (45 osôb), výhercom v súťažiach, organizovaných knižnicou a čestným čitateľom. Ide o dobrovoľníkov, ktorí bez nároku na honorár pomáhajú knižnici pri jej aktivitách a darcom viacerých exemplárov kníh, ktoré obohatia knižničný fond. Spolu bolo bezplatné členstvo poskytnuté 675 používateľom.

Od 3. 9. 2018 je novou službou pre rodiny s maloletými deťmi zavedenie *Rodinného preukazu*, v rámci ktorého plné členské platí jeden rodič a ostatní členovia platia zvýhodnené členské vo výške 1 Euro. Túto službu využilo 339 čitateľov (130 osôb s plným členským, 14 osôb ako druhý rodič, 195 detí).

Členstvo v knižnici je možné získať aj prostredníctvom novej služby – *darčkovej poukážky* na ročný registračný poplatok. Záujemcovia môžu svojim blízkym venovať netradičný darček, ktorý si obdarovaný vymení za nový čitateľský preukaz alebo predĺži už existujúcu registráciu.

Od roku 2021 ponúkame tým, ktorí dovoľenkujú v Dolnom Kubíne a okolí, možnosť krátkodobej registrácie na 2 týždne za zvýhodnenú cenu turistického čitateľského preukazu za 1 Euro s možnosťou využívať prezenčné a absenčné knižnično-informačné služby. V roku 2022 sa takto zaregistrovali 3 používatelia.

Knižnicu navštívilo celkovo 68 014 návštevníkov, čo predstavuje nárast o 25 010 osôb. Podujatia navštívilo 18 987 účastníkov, čo je o 9 592 viac ako v predchádzajúcom roku. Prístup na Internet, prácu v textovom editore a tlač vlastných dokumentov využilo 241 záujemcov, čo je o 123 viac ako v roku 2021.

Priemerná denná návštevnosť, rátaná bez podielu návštevníkov využívajúcich služby knižnice v sobotu, predstavovala 266 návštevníkov, čo bolo o 48 návštevníkov viac ako v predchádzajúcom roku a priemerná denná návštevnosť, rátaná s podielom návštevníkov využívajúcich služby knižnice v sobotu, dosiahla počet 237 osôb, čo je o 33 návštevníkov viac ako v predchádzajúcom roku. Najvyššiu dennú návštevnosť sme zaznamenali 26.10.2022, keď knižnicu navštívilo 412 používateľov. Počas sobôt knižnicu navštívilo 1 586 používateľov, z toho 423 do 15 rokov a priemerná denná návštevnosť za soboty bola 42 osôb. V roku 2022 bola knižnica otvorená počas 38 sobôt.

On-line služby – účasť na on-line podujatiach, vstup na webovú stránku knižnice, vyhľadávanie v on-line katalógu knižničného fondu a regionálnych dokumentoch, v databáze medailónov nežijúcich osobností Oravy, vstup do konta a predĺženie si výpožičnej doby, rezerváciu dokumentov a elektronické referenčné služby využilo **89 010** používateľov, čo predstavuje pokles o **11 308** používateľov. Predlžovanie výpožičiek cez internet prostredníctvom vlastného konta realizovalo 1 537 používateľov, elektronické referenčné služby využilo 985 používateľov, na web stránku knižnice sme zaznamenali **19 700** vstupov, čo bolo o **2 683 menej ako v predchádzajúcom roku**. Okrem webstránky knižnica prezentuje svoje aktivity aj prostredníctvom sociálnej siete Facebook, kde bolo v roku 2022 zverejnených 641 príspevkov (v r. 2021 bolo 637 príspevkov), ktorých obsah videlo 677 518 virtuálnych návštevníkov, čo predstavuje nárast o 47 570 návštevníkov. Na sociálnej sieti Instagram sledovalo naše aktivity 986 osôb, t.j. o 278 viac než v predchádzajúcom roku a bolo zverejnených 171 príspevkov, čo bolo o 88 menej ako v roku 2021.

1.3 Výpožičné služby

Tab. 14 Výpožičky

Výpožičky	r. 2021	r. 2022	Rozdiel	% z celku
výpožičky spolu	137 089	165 497	+ 28 408	100
odborná lit. pre dospelých + ŠD	36 925	45 567	+ 8 642	27,53
krásna lit. pre dospelých + ŠD	48 580	51 140	+ 2 560	30,90
odborná lit. pre deti + ŠD	7 089	9 797	+ 2 708	5,92
krásna lit. pre deti + ŠD	31 284	40 738	+ 9 454	24,62
periodiká	13 211	18 255	+ 5 044	11,03
Z toho špeciálne dokumenty	355	441	+ 86	0,26
- z toho AV dokumenty	56	51	- 5	0,03
- elektronické dokumenty	133	84	- 49	0,05
- iné špeciálne dokumenty	166	306	+ 140	0,18

Tab. 15 Výpožičky podľa druhu

Výpožičky	r. 2021	r. 2022	Rozdiel	% z celku
výpožičky celkom	137 089	165 497	+ 28 408	100
z toho absenčné	130 338	151 237	+ 20 899	91,38
z toho prezenčné	6 751	14 260	+ 7 509	8,62

Tab. 16 Výpožičky podľa druhu dokumentov

Výpožičky	r. 2021	r. 2022	Rozdiel	% z celku
výpožičky celkom	137 089	165 497	+ 28 408	100
z toho odborná literatúra – knihy	43 792	55 007	+ 11 215	33,26
krásna literatúra - knihy	79 731	91 794	+ 12 063	55,45
periodiká	13 211	18 255	+ 5 044	11,03
špeciálne dokumenty	355	441	+ 86	0,26

Tab. 17 Výpožičky kníh podľa používateľov

Výpožičky kníh	r. 2021	r. 2022	Rozdiel	% z celku
výpožičky kníh celkom	123 523	146 801	+ 23 278	100
z toho pre dospelých	85 298	96 424	+ 11 126	65,68
z toho pre deti	38 225	50 377	+ 12 152	34,32

Tab. 18 Výpožičky na obyvateľa, na používateľa, obrat knižného fondu

Ukazovateľ	r. 2021	r. 2022	Rozdiel
výpožičky na 1 obyvateľa celkom	7,36	9,28	+ 1,92
výpožičky kníh na 1 obyvateľa	6,70	8,23	+ 1,53
výpožičky na 1 používateľa celkom	54,48	55,49	+ 1,01
výpožičky kníh na 1 používateľa	49,09	49,22	+ 0,13
počet vrátených kníh cez bibliobox	10 376	9 659	- 717
obrat knižného fondu *	1,46		- 0,3

V roku 2022 bolo celkovo realizovaných **165 497** výpožičiek, čo je o 28 408 výpožičiek viac ako v predchádzajúcom roku. Celkovo bolo prezenčne a absenčne požičaných **146 801** kníh, čo predstavuje v porovnaní s predchádzajúcim rokom nárast o 23 278 kníh. Požičaných bolo **18 255** periodík, čo predstavuje nárast o 5 044 výpožičiek v porovnaní s rokom 2021.

Z hľadiska skladby výpožičiek, absenčné výpožičky kníh a periodík predstavovali **151 237** výpožičiek, čo je o 20 899 viac ako v roku 2021 a z celkového počtu tvoria 91,38 %, prezenčných výpožičiek bolo realizovaných **14 260**, čo je o 7509 viac ako v predchádzajúcom roku a z celkového počtu tvoria 8,62 %.

Podľa druhu literatúry bolo realizovaných **45 567** výpožičiek odbornej literatúry pre dospelých, čo predstavuje nárast o 8 642, podiel z celku 27,53 %, **51 140** výpožičiek krásnej literatúry pre dospelých, nárast o 2 560, podiel z celku 30,90 %, **9 797** výpožičiek odbornej literatúry pre deti, nárast o 2 708, podiel z celku 5,92 %, **40 738** výpožičiek krásnej literatúry pre deti, nárast o 9 454, podiel z celku 24,62 %.

V rámci prepočtových ukazovateľov sme dosiahli nasledujúcu úroveň – počet výpožičiek celkom na 1 obyvateľa: 9,28 výpožičiek, počet výpožičiek celkom na 1 používateľa: 55,49 výpožičiek.

Základné služby - absenčné a prezenčné výpožičky sú poskytované v zmysle zákona bezplatne. Spoplatňované sú reprografické služby, rešeršné služby, medziknižničná výpožičná služba, rezervácie dokumentov, odloženie dokumentov objednaných cez on-line katalóg.

V čase, keď knižnica nie je otvorená, môžu čitatelia využiť na vrátenie vypožičaných dokumentov schránku na knihy, ktorá bola zrealizovaná v rámci stavebných úprav hlavnej budovy knižnice v roku 2014. Túto službu využilo v hodnotenom roku 4 400 čitateľov, čo je o 334 viac ako v predchádzajúcom roku a vrátených bolo 9 659 kníh, čo je o 717 menej ako v roku 2021. Schránku využívajú aj anonymní darcovia na podarovanie knižných darov.

Tab. 19 Medziknižničná výpožičná služba

MVS	r. 2021	r. 2022	Rozdiel
MVS iným knižniciam	178	184	+ 6
MVS z iných knižníc	261	146	- 115

Medziknižničná výpožičná služba je jedným zo základných spôsobov spolupráce medzi knižnicami. Pomáha nám vyplniť nedostupnosť žiadaneho dokumentu vo vlastnom fonde, plní funkciu alternatívneho získania dokumentov a uspokojenia potrieb používateľov. Na zistenie dostupnosti vo fondoch iných knižníc využívame ich on-line katalógy zverejnené na internete.

Xerokópie článkov boli objednávané zo Slovenskej národnej knižnice Martin, Národného centra zdravotníckych informácií. Monografie sme požičiavali zo Štátnej vedeckej knižnice Košice, ÚK SAV v Bratislave, Štátnej vedeckej knižnice Banská Bystrica, Slovenskej pedagogickej knižnice Bratislava, UK Žilinskej univerzity, UK Katolíckej univerzity v Ružomberku, Hontiansko-novohradskej knižnici vo Veľkom Krtíši, Slovenskej lekárskej knižnici v Bratislave, Galantskej knižnici v Galante, Hornozemplínskej knižnici vo Vranove nad Topľou a Vihorlatskej knižnici v Humennom.. Veľmi dobrá spolupráca pretrváva s knižnicami Žilinského samosprávneho kraja, čo umožnil súborný katalóg Carmen. Požičiavali sa monografie z Krajskej knižnice v Žiline, OK AH zapožičala knihy do Kysuckej knižnice v Čadci a Turčianskej knižnice v Martine.

Používatelia OK žiadajúci požičanie monografií prostredníctvom MVS a MNVS hradili náklady na poštovné. Poplatok za objednanie sa v roku 2022 nezvyšoval. Za kladne vybavenú žiadanku bol účtovaný poplatok 3,20 € za jeden titul + manipulačný poplatok 0,30 centov za objednanie.

V roku 2022 bolo pre používateľov OK AH objednaných spolu 150 kníh a článkov z časopisov, čo bolo o 124 dokumentov menej ako v roku 2021. Kladne bolo vybavených 146 žiadaniek. Do OK AH bolo zaslaných 185 žiadaniek MVS, kladne bolo vybavených 184. MVS sme poskytovali Msk Tvrdošín, Msk Námestovo, Msk Trstená, Obecnej knižnici v Rabči, Krajskej knižnici Žilina, UK SAV v Bratislave, Považskej knižnici, Kysuckej knižnici v Čadci, Turčianskej knižnici v Martine.

V porovnaní s rokom 2021 z nášho fondu žiadali iné knižnice o 3 knihy viac.

Tab. 20 Služby zdravotne znevýhodneným a iným špecifickým skupinám používateľov

Kategória používateľov	Počet	Počet abs. výpožičiek	Počet návštev doma/ v inštitúcii	Iné služby
slabozrakí a nevidomí *	-	-	-	
Imobilní *	-	-	-	
Domovy sociálnych služieb:				
Centrum sociálnych služieb Brezovec	kolekt.použ.		9	Absenčné výpožičky kníh
Iní:				
Spojená škola - ŠZŠ pre žiakov s telesným postihnutím	kolekt.použ.	83	26	Tematické podujatia, besedy, hlasné čítanie, súťaže, kvízy, tvorivé dielne, výstavy výtvarných prác žiakov
Komunitné centrum Edukos Dolný Kubín,	kolekt.použ.	-	2	Prezenčné výpožičky kníh, čítanie, hry s knihami, besedy, kvízy, tvorivé dielne
Denný stacionár Miško Dolný Kubín	kolekt.použ.	26	10	Prezenčné výpožičky kníh a časopisov, tematické podujatia, tvorivé dielne
Úsmev, prosím, nezisková organizácia			11	Inkluzívny umelecký krúžok pre deti a mládež so zdravotným znevýhodnením

* (Pozn. Uviest' konkrétny počet slabozrakých, nevidomých, ŤZP, imobilných používateľov nie je možné, nakoľko Špeciálnu ZŠ pre žiakov s telesným postihnutím navštevujú žiaci s mentálnym a viacnásobným postihnutím, t. j. mentálne postihnutie v kombinácii s telesným, zrakovým, sluchovým či iným postihnutím a klientmi Centra sociálnych služieb sú taktiež jednotlivci s mentálnym a viacnásobným postihnutím. Z tohto dôvodu teda nie je možné špecifikovať požadované kategórie zdravotne znevýhodnených používateľov.)

Oravská knižnica, vedomá si svojej sociálnej funkcie, kladie dôraz na to, aby boli jej služby prístupné všetkým skupinám používateľov v mieste svojej pôsobnosti. Vyvíjame úsilie, aby sme boli flexibilní, pomáhali a prispôbovali sa potrebám komunity. Naším cieľom je, aby sa návštevníci v knižnici cítili komfortne, aby aktivity v zmysle inklúzie spájali rôznorodé sociálne skupiny používateľov. Pre znevýhodnených používateľov - seniorov, imobilných, ŤZP a dlhodobo chorých používateľov z Dolného Kubína, ktorí nemajú možnosť navštevovať knižnicu, poskytujeme donáškovú službu kníh.

Dlhodobou knižnica spolupracuje so *Spojenou školou – Špeciálnou ZŠ pre žiakov s telesným postihnutím*. Pre týchto žiakov pravidelne organizujeme kultúrno-výchovné podujatia. Integrácia používateľov so zdravotným či sociálnym znevýhodnením do prirodzeného prostredia knižnice, motivovanie k čítaniu a rozvíjanie ich čitateľských zručností patrí k prioritám našej kultúrno-výchovnej činnosti. Snažíme sa vytvoriť z knižnice miesto, kde sa prekonávajú komunikačné a spoločenské bariéry, vytvárajú nové vzťahy a prehĺbuje záujem o knihy a čítanie.

Aj v roku 2022 úspešne pokračovala naša spolupráca so zariadením sociálnej služby *Denný stacionár Miško* v Dolnom Kubíne, ich klienti sa pravidelne raz do mesiaca zúčastňovali na spoločných čítaniach, tvorivých dielnach, súťažiach a podujatiach, požičiavali si knihy, spoločenské hry a zábavné kartové hry Brainbox.

Budova knižnice je bezbariérová. K dispozícii je tiež výtah, ktorý môžu využívať nielen imobilní používatelia, ale aj návštevníci so zrakovým postihnutím, pretože je možné ovládať ho pomocou braillovho písma, hlasový výstup upozorňuje na aktuálnu polohu výtahu. Knižnica získala od Mesta Dolný Kubín certifikát *Zariadenie priateľské k zdravotne postihnutým* na základe viacerých povinných kritérií: pomoc pri vstupe do prevádzky, asistencia pri využívaní ponúkaných tovarov a služieb, empatický prístup k potrebám návštevníka v súlade s rozsahom jeho handicapu, pomoc pri opustení prevádzky. Závazné podmienky sú uvedené v *Memorande o spolupráci pri znížení bariér pre sociálne znevýhodnených a zdravotne postihnutých spoluobčanov a návštevníkov mesta Dolný Kubín*, ktoré podpísal primátor mesta, predsedníčka SZTP ZO a riaditeľ Oravskej knižnice.

Dôchodcovia a držiteľia preukazov ZŤP majú 40% zľavu na členskom poplatku. Vojnoví veteráni majú možnosť bezplatného členstva v knižnici.

Oravská knižnica má od konca roka 2021 OKAH podpísanú zmluvu so Slovenskou knižnicou pre nevidiacich Mateja Hrebandu v Levoči o poskytovaní knižnično-informačných služieb digitálnej knižnice SKN nevidiacim, slabozrakým a inak zdravotne postihnutým používateľom. V zmysle tejto zmluvy knižnica zabezpečila počítač s internetom a špeciálnym softvérom s hlasovým výstupom a pre zdravotne znevýhodnených záujemcov poskytuje pomoc pri registrácii do digitálnej knižnice Slovenskou knižnicou pre nevidiacich a pri vyhľadávaní a stiahnutí zvukových kníh. Uvedenú službu sme sprístupnili od 4.1. pri príležitosti Svetového dňa Braillovho písma.

Pod názvom *Ruka v ruke* sme s Centrom sociálnych služieb Brezovec, ZŠ M. Kukučina a MŠ Na Sihoti v Dolnom Kubíne pripravili spoločný medzigeneračný sociálny experiment, v rámci ktorého sa seniori a deti počas roka pravidelne stretávali, čítali si, komunikovali, tvorili, hrali sa, vyrábali záložky a náramky priateľstva, spievali si, cítili sa spolu dobre a radostne. Spoločné spoznávanie, rozprávanie a počúvanie, vzájomné hry, spoločné zážitky pri trávení voľného času, aktivity zamerané na rozvoj tvorivých zručností a kognitívnych schopností pod vedením odborných sociálnych pracovníkov, knihovníkov, pedagógov a art terapeutov vytvorilo priestor pre nové zážitky, priateľstvá a medzigeneračné prepojenie vybranej skupiny detí a seniorov. Počas roka sa uskutočnilo 9 spoločných stretnutí.

Realizovali sme tretí ročník vianočnej knižnej zbierky „Darujeme darované“, v rámci ktorej sme odovzdali viac ako 150 kníh, darovanými našimi čitateľmi, do Centra sociálnych služieb Brezovec, zariadeniu nízko-prahovej sociálnej služby pre deti a rodiny, nocľahárni STOP-ŠANCA a Zariadeniu opatrovateľskej služby v Dolnom Kubíne.

V priestoroch OKAH sa viackrát stretol inkluzívny umelecký krúžok, pracovníci OKAH, dobrovoľníci z neziskovej organizácie Úsmev, prosím a mladí dobrovoľníci z Teens for town ponúkli deťom so zdravotným znevýhodnením bohatý program tvorivých dielní, v ktorých si mohli rozvíjať svoje nadanie a zručnosť. V knižnici sa uskutočnila aj výstava výtvarných prác týchto detí pod názvom *Môj portrét*. Podieľali sme sa aj na organizácii športového dňa pre deti s Downovým syndrómom.

Pri príležitosti Októbra – mesiaca úcty k starším sme čitateľom – seniorom odpustili platenie upomienok a čitateľom nad 65 rokov poskytli obnovenie členského zadarmo.

V roku 2022 bolo pre znevýhodnené skupiny používateľov uskutočnených 58 podujatí, z toho 47 pre osoby so zdravotným postihnutím, 9 pre seniorov, 2 pre osoby ohrozené chudobou a sociálnym vylúčením.

1.4 Vzdelávacie a kultúrno-spoločenské podujatia

Tab. 21 Vzdelávacie a kultúrno-spoločenské podujatia

Ukazovateľ	r. 2021	r. 2022	Rozdiel
počet podujatí	361	683	+ 322
- z toho informačná výchova /kolektívov/	8	44	+ 36
Počet podujatí - pre deti predškolského veku	9	63	+ 54
- pre deti do 15 rokov	270	481	+ 211
- pre mládež	3	33	+ 30
- pre dospelých	59	106	+ 47
- počet podujatí organizovaných mimo knižnicu	130	268	+ 138
- počet online podujatí	20	3	- 17
počet účastníkov podujatí	9 853	19 170	+ 9 317
- z toho počet online návštevníkov podujatí	458	183	- 275

V roku 2022 bolo celkovo zrealizovaných 683 vzdelávacích a kultúrno-spoločenských podujatí. V ukazovateľoch sme zaznamenali rast, keďže epidemiologická situácia v súvislosti s ochorením COVID-19 sa po januári zlepšila a boli zrušené obmedzujúce opatrenia a realizácia podujatí a ďalšej kultúrno-výchovnej činnosti sa začala realizovať prevažne prezenčnou formou.

Výber z najvýznamnejších podujatí:

Týždeň slovenských knižníc – TSK (28.2. – 6.3.2022)

Počas 23. ročníka *Týždňa slovenských knižníc*, konaného pod tradičným mottom *Knižnice pre všetkých* s aktuálnou témou *Zelená knižnica*, sme zrealizovali pestrú paletu podujatí:

Je náš počut' – druhý ročník netradičného projektu na podporu čítania a propagácie knižníc, kedy sa v jeden deň a v jednu hodinu čítali pre verejnosť úryvky z kníh. Momentálnu situáciu na Ukrajine sa knižnice rozhodli reflektovať tým, že sa čítali diela od ukrajinských autorov a knihy s protivojnovou tematikou. Čítali knihovníci, herci, spisovatelia, dobrovoľníci, ľudia z verejnosti, regionálne osobnosti. Tento ročník sa uskutočnil pod záštitou prezidentky SR Zuzany Čaputovej a zapojili sa do neho mnohé knižnice naprieč Slovenskom. Formu čítania si mohli knižnice zvoliť, niektoré čítali priamo z okna a aktivitu streamovali, iné ju zdieľali cez sociálne siete alebo čítali do obecných rozhlasov.

Nedokončený príbeh – vyhlásenie výsledkov literárnej súťaže pre žiakov základných škôl, realizované v spolupráci so spisovateľkou Zuzanou Csontosovou. Spisovateľka poskytla text príbehu, ktorý mali účastníci súťaže podľa svojej fantázie dokončiť. Zúčastnilo sa 300 detí z celého Slovenska. Šesť víťazov v kategóriách získalo knihy autorky aj s jej podpisom.

Priateľ knižnice - udelenie ocenenia je poďakovaním Oravskej knižnice za nezištnú spoluprácu a priazeň. Za dlhoročnú spoluprácu si ho prevzala Mgr. Zlatica Jurčiaková.

Čítajte s Kubom – sprístupnenie digitálnej čítárne detských e-kníh

Lucia Žatkuliaková – knižná výstava – výstava ilustrácií k dielam: *Majster a Margaréta*, *Vincent*, *Matematici*, *ja a ty*, *Aha! Ja už viem!*, *Na zázraky máme nos*.

Týždeň otvorených dverí – informatická výchova pre žiakov a študentov ZŠ a SŠ, prehliadka knižnice a jej tajných zákutí

Noc s Andersenom - Na zážitky bohatého podujatia sa zúčastnilo 28 detí, v dôsledku pretrvávajúcej pandemickej situácie sa realizovalo len do 22.00 hod. Deti zažili divadelné predstavenie s riaditeľom knižnice, súťažili v literárnom teste vydavateľstva Slovart, kreslili zelienku obyčajnú, ktorá bola vyhlásená za vtáčika roka 2022, zažili naživo Hasičské rozprávky na miestnej hasičskej stanici a v tvorivej dielni vyrábali slniečkové šaty pri príležitosti 95. výročia vzniku časopisu Slniečko. Vydavateľstvo Slovart odmenilo jedného účastníka knihou.

Detské oddelenie pripravilo aj tvorivú dielňu s využitím vyradených a opotrebovaných kníh pod názvom *Papierové tkanie - srdce pre mamu*, zážitkové dopoludnie pre deti MŠ pod názvom *Vševediace Osmijankove semienko* a ďalšie aktivity.

Návštevníci knižnice si počas TSK mali možnosť prezrieť vzácne vydania kníh Julesa Verna zo súkromnej zbierky zberateľa Stanislava Blechu, využiť jednodňovú amnestiu na platenie upomienky a bezplatnú registráciu za nového čitateľa, zakúpiť knihu na burze kníh, výtlačok ktorej bol zaslaný na pomoc ľuďom z Ukrajiny. V spolupráci s občianskym združením Ženy Orava bola realizovaná beseda o závislosti na drogách s názvom Ako nás drogy poznamenali - príbeh matky a syna. Hostami boli aj psychologička Marcela Sarnovská a policajný preventista Tibor Šándor, ktorí poskytli cenné rady k danej téme.

Zaži kino v knižnici – Crème de la Crème (marec 2022), Be2Can (október 2022)

Počas marca sa v knižnici premietali každú stredu francúzske filmy, prvý premietačí večer bol venovaný filmu s názvom Renoir (9.3.), ďalšie boli odvysielané v poradí: Dilili v Paríži... (16.3.), Rodin (23.3.) a Odysea (30.3.). Vyvrcholením mesiaca Frankofónie 2022 bol francúzsky večer s názvom Francúzsko očami Slovenky. Lenka Zgútová veľmi pútavo porozprávala o svojom štúdiu a živote v tejto krajine. Hostí preniesla do Francúzska rôznymi historkami, opisom, či fotografiami. O francúzske melódie sa postarala Adriana Chomisteková zo ZUŠ Petra Michala Bohúňa.

Francúzske filmové večery sa realizovali vďaka finančnej podpore Jean-Marc Berbille, Group Plastivaloire.

V októbri sme návštevníkom v rámci výberovej prehliadky festivalových filmov Be2Can ponúkli artové filmy, ocenené na festivaloch v Berlíne, Benátkach a Cannes: Chľast (19.10.), Holub sedel na konári a premýšľal o živote (21.10.), Kto si (26.10.), Môj kráľ (28.10.)

(Ne)obyčajné stretnutia s literatúrou (2022) (máj – december 2022)

Projekt, ktorý z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia, bol určený prevažne žiakom základných škôl. Hlavnou náplňou projektu boli osobné stretnutia a rozhovory so slovenskými spisovateľmi a ilustrátormi, ktorí tvoria pre deti a mládež, a tiež prezentovanie pôvodných literárnych diel.

Aktivity pre deti sa realizovali formou hodín hlasného čítania, čitateľských dielní, tvorivých literárnych a výtvarných dielní, súťaží a osobných stretnutí s autormi Katarínou Škorupovou, Valentínom Šefčíkom, Lenou Riečanskou, Renátou Matúškovou, Petrom Šloserom, Petrom Uchnárom, Martinom Kellenbergerom, Stanislavom Lajdom a Katarínou Mikolášovou. V rámci projektu sa uskutočnila literárno-vedomostná súťaž pre žiakov základných škôl pod názvom Knižný Vševedko. Slávnostné odovzdávanie cien sa uskutočnilo ako súčasť besedy s Katarínou Mikolášovou. Pre čitateľov a návštevníkov knižnice sme opäť pripravili záložky venované vybraným slovenským autorom, obsahujúce základné údaje o ich živote a tvorbe, ako aj zoznam ich diel nachádzajúcich sa vo fonde našej knižnice. Tentoraz sú nimi Gabriela Futová, Branislav Jobus, Juraj Martiška, Martina Matlovičová, a Jozef Medard Slovák.

Beseda s Miriam Petráňovou (20.5.2022)

Spisovateľka a režisérka Miriam Petráňová predstavila svoju novú knihu s názvom *Listy mame*. Kniha je o veľmi dôležitom vzťahu v našom živote, k matke Zemi. Hravo prevedie deti viacerými aspektami nášho života, ktoré sú priamo prepojené s našou planétou - jej pohybom vo vesmíre, zaľudnenosťou, udržateľnosťou, vplyvmi počasia, význame rastlín a zvierat. So žiakmi zo ZŠ s MŠ v Babíne sme čítali úryvky, rozprávali zážitky spojené s témami v knihe, napísali listy svojim mamám, kamarátom, učiteľom, pani spisovateľke.

Hovorme o .... (31. mája 2022)

Nový projekt Oravskej knižnice, ktorý má za cieľ prinášať náročné a možno aj kontroverzné témy, o ktorých sa nie vždy ľahko rozpráva, môžu vyvolávať napätie a protichodné názory, treba však o nich odborne diskutovať. Michal Ruman predstavil svoju knihu *Konopí, Cannabis: Průvodce světem univerzální rostlin*. O konope, konopných potravinách a potravinových doplnkoch diskutoval s dolnokubínskymi odborníkmi Borisom Baňasom a Miroslavom Hazuchom, ako aj s prítomnými návštevníkmi.

KUK fest (festival knihy - umenia - kultúry) (jún 2022)

Projekt, ktorý z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia, priniesol v dňoch 20. - 25. júna 2022 priaznivcom slovenskej literatúry a umenia bohatý multikultúrny program. Začiatok festivalu sa odohrával v Oravskej knižnici a patril tvorivým dielňam pre deti, pričom tí najodvážnejší sa mohli vydať spoznávať nesprístupnené zákutia Oravskej knižnice. Širokej verejnosti bola určená vernisáž výstavy oravského umelca Miroslava Knapa – *Maľba : ilustrácia : grafika : exlibris*. Hlavný program prebiehal vo štvrtok a piatok na Hviezdoslavovom námestí v Dolnom Kubíne, kde na publikum čakala séria autorských besied so spisovateľmi a literárnymi kritikmi. Na pódiu sa postupne predstavili Vanda Rozenbergová, Mariana Čengel Solčanská, Vlado Kulíšek, Kristína Baluchová, Ľubo Jaško, Lukáš Onderčanin a Michal Hvorecký. Počas besied s autormi členovia výtvarného klubu OZ *Inšpirácie* zachytávali festivalovú atmosféru záznamovými kresbami. Bohatý sprievodný program odštartovala ukážka bojového umenia zoskupenia *Fringia*, divákov pobavil *Smetiak* – predstavenie mima Vlada Kulíška a hudobníka Vlada Martinka, a tiež koncert kapely zdravotných klaunov *Červený nos „Bä“*. Deti si prišli na svoje počas predstavenia *Divadla na hojdačke* *Kedy stromy spievajú*, všetkých zaujala *Show Drsňošov* – najdrsnejšia show na svete, účastníkov roztancovalo umelecké zoskupenie *Orientalico* a zaspievať si mohli počas vystúpenia skupiny *Sto múch*. Program festivalu spestrila aj výstava fotografií oravských fotografův z prvého ročníka festivalu na kolonádovom moste, pantomimické predstavenie Vlada Kulíška v uliciach mesta, výtvarnícky plenér pod vedením Miroslava Knapa, ako aj prezentácia činnosti skautov, beseda s Miroslavom Mikolášikom a burza kníh. V sobotu podvečer festival zakončilo premietanie filmu *Láska na vlásku*. Projekt z verejných zdrojov podporil FPU.

Prázdniny v knižnici (júl – august 2022)

Detské oddelenie OK AH sa zapojilo do celoslovenského projektu *Prečítané leto*, ktorý iniciovali OZ *Krajina čitateľov*, OZ *Čítajme si spolu*, blog o pekných detských knižkách *Pampúch*, OZ *Úlet s knihou*, vydavateľstvo *Martinus*, časopis *Bublina*. Počas celého leta sa pre celú rodinu od najmenších až po rodičov a starých rodičov realizovali podujatia podporujúce čítanie a fantáziu detí. Každý týždeň im boli predstavené nové typy na dobré knihy, mohli súťažiť, vyrábať drobnosti, spoznávať svet okolo seba, relaxovať, pozeráť rozprávky, hrať sa, zúčastňovať sa výtvarných a literárnych dielní. Na stoloch boli inštalované výstavy publikácií krásnej i náučnej literatúry a iných pomôcok k danej téme. Každý týždeň

sa venoval inej téme, iným knihám a aktivitám, jednotlivé tematické bloky boli zamerané na tri hlavné témy: mesto, tma a pomoc, ktoré sa rozvíjali do ďalších podtém, napríklad o fontánach, panelákoch, tajných uličkách, snoch, nočnej oblohe, baterkách, putovaní, dobrom čaji, priateľoch.

Návštevníci oddelenia – rodičia, deti, starí rodičia sa mohli inšpirovať ako zaujímavo tráviť voľný čas s deťmi počas prázdnin prostredníctvom kníh a čítania. Z výstaviiek odporúčajúcich kníh k jednotlivým témam si mohli vybrať knihu podľa veku svojho dieťaťa. Čítanie, tvorenie, rozprávania priniesli nové vedomosti a príjemne strávený čas pre všetkých zapojených.

V dňoch 15.8.-19.8.2022 sa 22 detí zúčastnilo denného letného tábora Čítajko, kde ich čakal bohatý program. Okrem zlepšovania svojich čitateľských zručností pri čítaní nových kníh, zažili aj prehliadku budovy policajného zboru, navštívili knižnicu a galériu optických klamov Ilusia v Liptovskom Mikuláši, tvorili si táborové odznaky a hovoriace pexeso, z hliny modelovali drobné predmety pod vedením lektorky Vierky Šinálovej, precvičili si finančnú gramotnosť pri zostavení receptu nepečenej torty, skladali Lego, navštívili Rozprávkovú vtáčiu záhradu v Liptovských Revúcach a rozprávkovú dedinku Habakuky na Donovaloch, prezreli si výstavu Petra Uchnára v Oravskej galérii a svoju fantáziu prejavili vo výtvarných dielňach.

Dni európskeho kultúrneho dedičstva (19.-23.september 2022)

V rámci Dní európskeho kultúrneho dedičstva, ktoré vzniklo roku 1985 iniciatívou Rady Európy, pripravilo Detské oddelenie v spolupráci s Oravskou galériou 9 podujatí. Na workshopoch a tvorivých dielňach sa deti vo výstavnej sieni galérie zoznámili s tvorbou výtvarného umelca Petra Uchnára a následne v knižnici spoznali prostredníctvom hovorenej bibliografie jeho jedinečnú ilustračnú tvorbu v knihách pre deti.

Pripomenuli si aj 200. výročie narodenia Petra Michala Bohúňa, významného portrétistu a maliara národného obrodzenia. Deti si, po prezretí jeho tvorby v galérii, v knižnici kreslili a maľovali svoje vlastné portréty.

Európsky týždeň mobility (16.-22.9.2022)

OK AH sa aj v aktuálnom roku pripojila k európskej kampani, ktorej cieľom je udržateľná mobilita, nahradenie cestovania osobnými autami ekologickejšími formami. Témou aktuálneho ročníka bola Lepšia dostupnosť a mottom Cestujme zodpovedne. Detské oddelenie zrealizovalo 8 podujatí pre 191 detí, ktoré pracovali s textami dopravných rozprávok, tvorili pexeso a zapojili sa aj do sprievodnej výtvarnej súťaže „Cestujeme bezpečne autobusom“, ktorá bola určená pre deti ZŠ. V prípade, že sa čitatelia preukázali cestovným lístkom z hromadnej dopravy alebo preukážkou na vlak a autobus, knižnica mu počas týždňa mobility odpustila poplatky za upomienky a poskytla prístup na internet a rešeršné služby bezplatne. Na oddelení beletrie sa realizovala mikrovýstava retro modelov pretekárskych autíčok zo zbierky Branislava Peničku.

Noc literatúry (21.9.2022)

Na šiestich netradičných miestach (Obradná sieň Mestského úradu, Hasičská stanica, Čaplovičova knižnica, Oravská galéria, ateliér Luka Braseho, Florinov dom) čítali regionálne osobnosti (Miroslav Frint, Miroslava Kupčuláková, Jaroslav Kysel, Pavol Ľorko, Roman Večerek, Erik Vrabel) opakovane úryvky z literárnych diel súčasnej európskej literatúry v 30-minútových intervaloch. Návštevníci podujatia prechádzali v prestávkach z miesta na miesto, poradie si zvolil každý sám.

Spolupráca s Oravskou galériou

Počas celoročnej spolupráce pracovníčky Detského oddelenia A. Javorkovej a galerijnej pedagogičky Ž. Mäsiarovej sa uskutočnilo niekoľko podujatí, ktoré prinieslo žiakom základných škôl v Dolnom Kubíne množstvo umeleckých zážitkov, spoznávania a tvorivej činnosti. Deti navštívili viaceré výstavy, spoznali tvorbu výtvarníkov a ilustrátorov Petra Uchnára, Jozefa Vydrnáka, Petra Michala Bohúňa. Návštevy výstav boli prepájané s čítaním rozprávkových príbehov a realizáciou výtvarných dielní, kde kreslili svoj vlastný portrét, ilustrovali prečítanú rozprávku, tvorili reprodukciiu videného.

Informačné centrum Europa Direct

Dňa 26. apríla sa v OKAH uskutočnilo regionálne kolo súťaže Mladý Európan, ktorá je určená študentom stredných odborných škôl a gymnázií. Podstatné, pre úspešné zvládnutie súťaže, boli vedomosti o histórii, geografii, osobnostiach a pamätihodnostiach EÚ, ako aj znalosti o programoch EÚ pre mladých ľudí, prioritách Európskej komisie a Európskej zelenej dohode. Víťazmi sa stali študenti SPŠ informačných technológií Ignáca Gessaya v Tvrdošíne, ktorí okrem vecných cien a postupu do národného kola, získali aj exkurziu do NRSR pre celú triedu. Druhé miesto obsadili účastníci z Gymnázia Antona Bernoláka v Námestove, tretie študenti zo Spojenej školy v Nižnej.

Dňa 12.5. bolo v Oravskej knižnici slávnostne otvorené informačné centrum Europa Direct Žilinský kraj. Úvod bohatého programu bol venovaný najmladšej cieľovej skupine – deťom MŠ, ktorým bola prečítaná rozprávka Malý princ s hereckým vystúpením riaditeľa Oravskej knižnice. Stredoškooláci sa dozvedeli zaujímavé informácie o mládežníckej výmene z úst Ondreja Mäsiara z Mladiinfo Dolný Kubín a troch študentiek, ktoré už výmenu absolvovali.

V ďalšom bloku viedla moderátorka Mariana Kovačechová rozhovor s mládežníckou delegátkou SR pri OSN Nikolou Sekerešovou, ktorá študentov oboznámila, čo pre ňu znamená tak významná úloha v mladom veku. O svojom dlhoročnom pôsobení v Európskom parlamente porozprával Miroslav Mikolášik. Oficiálneho otvorenia centra sa zúčastnili hostia zo Zastúpenia Európskej komisie na Slovensku a z Európskeho parlamentu – kancelárie na Slovensku, ktorí priblížili aktivity a význam Europe direct centier v celej Európskej únii. Otvorenia sa zúčastnila aj predsedníčka ŽSK Erika Jurinová a podpredseda NR SR Milan Laurenčík.

Počas roka sme si pre školy a materské školy pripravili novinku s názvom Aj my sme Európa - podujatia pre detského čitateľa zamerané na spoznávanie Európskej únie. Zúčastnené deti zaujímavým spôsobom spoznávali Dánsko a veľkého rozprávkara H. CH. Andersena. Deti hovorili o Andersenovi, rozprávkach, počúvali rozprávku Cisárove nové šaty. Hľadali na mape Slovensko, Dánsko a samozrejme Európu. Pri podujatí sa využili pomôcky poskytnuté Europe Direkt, veľká mapa Európy a drevené puzzle.

Pri príležitosti Európskeho dňa jazykov (26.9.) sa prostredníctvom FB knižnice mohli záujemcovia zapojiť do Lingva kvízu, hrovou formou si otestovať a zlepšiť svoje jazykové znalosti a vyhrať aj hodnotné ceny.

Prednášky - ľudské práva

Uskutočnili sme 6 prednášok pre žiakov ZŠ, zameraných na možnosti uplatňovania ľudských a občianskych práv a porovnanie týchto možností v demokratických a totalitných režimoch. Súčasťou prednášok bola aj téma holokaustu na Slovensku. Účastníci si pozreli aj výstavu Po 2. svetovej vojne, ktorá zobrazovala osudy 15 ľudí, ktorí zažili druhú svetovú vojnu.

Priateľ knižnice

Tradičnou súčasťou konca kalendárneho roka je udelenie ocenenia *Priateľ knižnice*, ktoré je poďakovaním Oravskej knižnice za nezištnú spoluprácu a priazeň. V rámci záverečného podujatia pre verejnosť, vernisáže fotografií z 2 plenérov slovenských a českých fotografov, sa uskutočnilo udelenie ocenenia Priateľ knižnice 2022. Získal ho Dominik Callo, ktorý so svojou firmou Callo zmrzlina sponzorsky podporil veľa aktivít knižnice. Bohatý kultúrny program pripravila ZUŠ Petra Michala Bohúňa, SZUŠ Jánoš, Refresh Family Fanpage Miška Ferančíková.

Besedy a autorské čítania:

Počas roku sme realizovali autorské besedy s Branislavom Jobusom, Katarínou Mikolášovou, Ivonou Ďuričovou, Katarínou Škorupovou, Valentínom Šefčíkom, Lenou Riečanskou, Renátou Matúškovou, Petrom Šloserom, Miriam Petranovou, Jaroslavom Konvičkom, Katarínou Kosanovou, Andreou Gregušovou, Julienom Danom, Zdenkou Eenzlovou Švabekovou, Vandou Rozenbergovou, Marianou Čengel Solčanskou, Vladom Kuliškom, Kristínou Baluchovou, Ľubo Jaškom, Lukášom Onderčaninom a Michalom Hvoreckým.

Projekty:

Kultúra nás spája (apríl - december 2022)

Oravská knižnica A. Habovštiaka a Městská knihovna Krnov realizovala od apríla 2022 projekt č. SK/FMP/11b/09/015 *Kultúra nás spája*, ktorý bol spolufinancovaný Európskou úniou, Európskym fondom regionálneho rozvoja v rámci Programu cezhraničnej spolupráce Interreg V-A Slovenská republika – Česká republika – Fond malých projektov.

V rámci projektu sa uskutočnili 2 fotoplenéry pre neprofesionálnych autorov, 13 slovenských fotografov zaznamenalo na svojich fotografiách kultúrno-historické a prírodné zaujímavosti mesta Krnova a regiónu Slezsko, českí fotografi zas pamiatky a zaujímavosti Dolného Kubína a Oravy. Výstupom fotoplenérov bolo vydanie nástenných a stolových kalendárov. V decembri sa uskutočnila vernisáž fotografií v Oravskej knižnici.

Ďalšou aktivitou projektu bola exkurzia pracovníkov OKAH v Městské knihovně Krnov a v Knihovně Petra Bezruče v Opavě, recipročne v septembri navštívili Oravskú knižnicu knihovníci z Krnova. Okrem prehliadky regionálnej knižnice, navštívili aj Čaplovičovú knižnicu, Expozíciu P. O. Hviezdoslava, Oravský hrad a Múzeum oravskej dediny v Zuberci. Zúčastnili sa aj seminára na tému Využívanie Montessori princípov pri realizácii podujatí v knižniciach, s osobitným dôrazom na prácu s deťmi a mládežou a rozvíjaním ich záujmu o čítanie. Ako prednášajúci vystúpili Mgr. Martina Jokelová Ťuchová (Centrum Montessori DK), Mgr. Ľubica Bránická (RC Drobček Námestovo), Bc. Veronika Vojtková (MŠ a ZŠ Klíček Krnov), Bc. Markéta Marečková (Montessori centrum Opava). Semináru sa zúčastnili knihovníci z verejných a školských knižníc Žilinského kraja.

Na autorskej besede sa v Krnove predstavil Miroslav Frindt, v Dolnom Kubíne Miroslav Konvička. Súčasťou podujatí bola aj prezentácia nových kníh v slovenskom a českom jazyku, ktorými si knižnice obohatili svoj fond. V Oravskej knižnici bol o požičiavanie kníh súčasných českých autorov krásnej literatúry veľký záujem.

V dňoch 7.-8.10. 2022 sa desiat slovenskí účastníci zúčastnili na „Noci deskových her“ v Městské knihovně Krnov. Mali možnosť si vybrať z veľkej ponuky stolových a spoločenských hier, zapojili sa aj do turnaja v kartovej hre Splendor. Slovenskí tínedžeri absolvovali aj tvorivú dielňu v stavaní elektronických stavebníc, spravili si prehliadku mesta, vyšli na Bezručov vrch a rozhl'adňu Ježník.

OKAH z projektových finančných zdrojov zakúpila 3D tlačiareň, notebook, 2 tablety, elektronické stavebnice, spoločenské a didaktické hry. Ďalšie projektové aktivity budú realizované v roku 2023.

Spolu a s knižnicou (november –december 2022)

Projekt sa uskutočnil vďaka podpore Nadácia televízie Markíza, je zameraný na prepojenie slovenských a ukrajinských detí. Cieľom sú spoločné zážitky a nadobudnutie nových vzťahov prostredníctvom spoločných hier, tvorivých dielní, zážitkového čítania a ukážkou tradícií z oboch štátov. Počet účastníkov na podujatí je 10 slovenských a 10 ukrajinských detí. V novembri sa konalo prvé stretnutie, venované tvorivému čítaniu a tvorivým dielňam. Deti zažili veľa zábavy, vypočuli si rozprávkové príbehy aj z ukrajinských kníh, vytvorili si zaujímavé svietniky. Na tvárach detí bolo vidieť smiech a radosť. Ďalšie projektové aktivity budú realizované do augusta 2023.

V knižnici nám nuda nehrozí – čítame, spoznávame, tvoríme (september 2021 - máj 2022)

Projekt bol realizovaný vďaka podpore Nadačného fondu Tesco z grantového programu „Vy rozhodujete, my pomáhame“, 9. edícia programu. Všetky aktivity projektu boli cielene spájané s rozvíjaním záujmu detí o čítanie. Pre žiakov základných škôl sme realizovali hodiny zážitkového čítania s knihou K. Bendovej O žuvačkovom ježkovi a ďalšími knihami o prírode. Po prečítaní úryvku z knihy K. Mikolášovej Bojnický búbeli, deti tvorili koniec príbehu a ilustrovali prečítanú ukážku, rozprávali si svoje dojmy o návšteve mesta Bojníc. Na podujatí Literárne hádanky zúčastneným deťom knižnička predstavila nové knihy formou čítania krátkych ukážok textov, na základe ktorých mali uhádnuť uvedenú knihu. Prečítaním pútavého úryvku sme ich motivovali k prečítaniu celej knihy. Svoju vlastnú kreativitu si vyskúšali na hodinách tvorivého písania, v rámci ktorých dvojice detí vytvorili imaginárne stretnutia a rozhovory medzi známymi spisovateľmi, dialóg spolu viedol napríklad P. O. Hviezdoslava a M. Kukučín. V rámci podujatia sa deti dozvedeli všeličo nové o živote a diele našich regionálnych osobností, predstavovali si, čo by ich zaujímalo v dnešnej dobe a aké knihy by čítali. Ťažiskovou aktivitou bola realizácia literárno-vedomostného kvízu Knižný vševedko. Triedne kolá sa uskutočnili pre žiakov 4. a 5. ročníkov základných škôl v Dolnom Kubíne. Zúčastnilo sa ho 388 detí, ktoré si preverili svoje znalosti o literatúre. Otázky vychádzali z učebných osnov slovenského jazyka a literatúry, ako aj z nových informácií o aktuálne vydávanej literatúre, ktoré im knižnička v úvode formou hovorenej bibliografie predstavila. Vyústením postupovej regionálnej súťaže bolo finálne krajské kolo pre žiakov Žilinského kraja, ktoré sa uskutočnilo dňa 25.5.2022 v Oravskej knižnici Antona Habovštiaka. Aktívnym spôsobom bola zapojené aj publikum, pre ktoré sme pripravili súťaž so zábavnými literárnymi hlavolamami a hádankami. Obohatením podujatia pre zúčastnené deti bolo stretnutie so spisovateľkou detskej literatúry Ivonou Ďuričovou. Na besede s ilustrátorom Miroslav Knapom sa dozvedeli ako vznikajú ilustrácie ku knihám, prezreli si viaceré jeho knihy, ktoré ilustroval a v rámci tvorivej dielne si nakreslili knižného škriatka podľa svojej fantázie.

Klubová činnosť knižnice:

Fontána – literárny klub. Vznikol a pri knižnici pôsobí od roku 1999. Členovia klubu sa stretávajú raz do mesiaca. Na stretnutiach sa konajú tvorivé dielne, čítanie a rozbory vlastnej tvorby, diskusie o literatúre a umení, informácie o knižných novinkách, literárnych súťažiach. Svoju tvorbu uverejňujú v klubových zborníkoch, časopisoch. Pre verejnosť pripravujú autorské čítania v knižnici.

Klub moderných spoločenských hier – Klub ponúka pre malých a veľkých návštevníkov knižnice, rodiny s deťmi, partiám kamarátov možnosť tráviť svoj voľný čas v knižnici a zároveň majú možnosť si niektoré spoločenské hry zapožičať aj domov na dva týždne. Ponuka hier je pestrá, rôznych žánrov, pre rôzne vekové kategórie a rôzne stupne obťažnosti. V roku 2022 bol obohatený fond spoločenských hier o ďalších 23 kusov, ktoré boli zakúpené z cezhraničného projektu s knižnicou Krnov, spolu fond spoločenských hier zahŕňa 87 kusov.

Klub pána Osmijanka – ponúka aktivity v popoludňajších hodinách v priestoroch detského oddelenia pre deti, ktoré milujú čítanie, ilustrovanie, zapájanie sa do rôznych iných aktivít knižnice (literárne kvízy, výtvarné a literárne súťaže s vydavateľstvami apod.). Deti rôznych vekových skupín zmysluplne pod vedením knihovníčky trávia svoj voľný čas, rozvíjajú svoje čitateľské a výtvarné zručnosti.

Výstavy a nástenky

Výstav fotografií, výtvarných prác detí, umeleckých diel, reprodukcí dobových dokumentov, tematických materiálov a výstaviiek kníh bolo pripravených 122 (v roku 2021: 132), násteniek 23 (v roku 2021: 35). Výstavkami kníh a nástenkami si pripomíname výročia a sviatky, reagujeme na aktuálne problémy a udalosti, predstavujeme svoju činnosť, nové knihy, propagujeme kultúrne podujatia v meste a regióne.

Výstavy sa realizovali v spoločenskej miestnosti, na chodbách a v oknách knižnice, v letnej čítárni. Pripravili sme autorské výstavy výtvarníkov: Jána Suška, Lucie Žatkuliakovej, výstavy fotografií: Antona Ošťadnického, Lindy Olejkovej, Jána Brunčáka, Andrea Dudáša, neprofesionálnych fotografov - účastníkov 2 fotoplenérov, svadobných fotografov, tematické výstavy: Jules Verne – vedecko-fantastická literatúra, Erby slovenských obcí a vlajky sveta autora Michala Michalčíka, Retro modely pretekárskych autíčok, výstavu dokumentov k výročiu Nežnej revolúcie, výstavy výtvarných prác detí, výstava záznamových kresieb výtvarníkov OZ Inšpirácie, v ktorých zachytili atmosféru z besied na KUKfeste.

V priestoroch letnej čítárne bola umiestnená výstava fotografií na tému Mlád'atá v knižnici, ktorú sme pripravili v spolupráci so Záchranou stanicou pre zranené živočíchy v Zázrivej.

V spolupráci s Post Bellum SK sme pripravili putovnú výstavu Po 2. svetovej vojne, ktorá bola inštalovaná v Dolnom Kubíne na Hviezdoslavovom námestí. Okoloidúci si mohli prečítať príbehy životných osudov ľudí, ktorým boli odoprené základné ľudské práva, takmer aj to najdôležitejšie, právo na život. Výstava bola doplnená súčasnými fotografiami preživších od Tomáša Halásza a grafikami Matúša Maťátka. Výstava dávala priestor na zastavenie sa a zamyslenie nad následkami vojny a totalitných režimov.

Súťaže a ankety

Súťaž *Kniha Oravy 2021* zorganizovala knižnica v spolupráci s mediálnymi partnermi MY - Oravské noviny a TV DK – Infoštúdio mesta Dolný Kubín. Súťažili publikácie, ktoré vyšli v r. 2021 a sú s regiónom Orava späté tematicky alebo osobou autora v textovej či obrazovej časti. Knihy nominovali autori, vydavatelia, kníhkupci alebo čitateľská verejnosť. Do 14. ročníka bolo nominovaných 24 kníh v dvoch kategóriách (beletria 16 publikácií, odborná literatúra 8 publikácií). O ich umiestnení rozhodli čitatelia prostredníctvom anketových lístkov na jednotlivých oddeleniach knižnice, elektronickým hlasovaním, vyplnením a dorúčením hlasovacieho lístka uverejneného v regionálnych novinách MY oravské noviny. Celkovo bolo zaslaných 908 hlasov, ktoré určili nasledovné poradie víťazných kníh. V prvej kategórii – beletria: 1. miesto: Julien Dan – *Hviezda, ktorá nikdy nezhasne*, 2. miesto: Katarína Harmatová – *To som zase ja*, 3. miesto: Eva Dedinská – *Hanino tajomstvo*. V druhej kategórii - odborná literatúra sa umiestnili: 1. miesto: Jozef Oselský - *Sprievodca po*

sakrálnych pamiatkach, 2. miesto: Zora Mintalová Zubercová – *Ako sme kedysi žili*, 3. miesto: Michal Čajka - *Dhá nad Oravou, obec a jej obyvatelia*.

Z hlasujúcich účastníkov boli vyžrebovaní traja, ktorí získali vecné ceny od Oravskej knižnice a mesta Dolný Kubín, predplatné na regionálne noviny MY Oravské noviny a bezplatné členstvo v knižnici na 12 mesiacov.

Z víťazných publikácií súťaží v jednotlivých regiónoch Žilinského samosprávneho kraja bola zostavená výstava, ktorá sa postupne predstavila vo všetkých regionálnych knižniciach ŽSK.

Oravská knižnica sa aj v školskom roku 2021/2022, po dvanásť-krát, zapojila do celoslovenskej čitateľskej súťaže pre deti *Čítame s Osmijankom – pridaj sa aj ty*. Súťaž je zameraná na rozvoj čitateľskej gramotnosti žiakov 1. stupňa ZŠ. S knižničkou detského oddelenia A. Javorkovou sa do súťaže zapojilo 9 tried zo ZŠ Janka Matúšku v Dolnom Kubíne, ZŠ Komjatná a Školský klub pri ŠZŠ pre deti so zdravotným postihnutím. Knižnička sa so zapojenými triedami stretávala pravidelne každý týždeň od januára do konca apríla. Pod jej vedením deti kreslili, vymýšľali pokračovanie príbehu, tvorili erby rodín, pátrali po hrdinoch, pracovali so svojimi pocitmi a emóciami, Osmijanko s Osmidunčom ich previedli svetom fantázie a dobrodružstva. V tomto ročníku získala 3. A zo ZŠ JM prvé miesto a ZŠ Komjatná tretie miesto v druhej osmičke.

Detské oddelenie zapojilo svojich čitateľov do viacerých výtvarných a literárnych súťaží. Do súťaže *Lesný spevník*, ktorá bola realizovaná v rámci celoslovenskej kampane Les ukrytý v knihe Národným lesníckym centrom vo Zvolene sa zapojilo 114 detí svojimi originálnymi spevníkmi. Odmenené boli 3 školské kolektívy: Základná škola Janka Matúšku - prváci, Základná škola Martina Kukučina - druháci a deti z Cirkevnej spojenej školy v Dolnom Kubíne za najväčší počet zaslaných prác. Detskí čitatelia sa zapojili aj do súťaže s časopisom Slniečko Poviem ti o peknej knižke, do súťaže vydavateľstva Slovart v rámci Noci s Andersenom, v súťaži s časopisom Fifík čitatelia DO písali príbehy na tému: Ako si prežil svoje polročné prázdniny?

V spolupráci so spisovateľkou Zuzanou Csontosovou OKAH vyhlásila celoslovenskú súťaž pre žiakov 3. – 6. ročníka ZŠ a 1. ročníka osemročných gymnázií *Nedokončený príbeh*. Spisovateľka poskytla text príbehu, ktorí účastníci súťaže podľa svojej fantázie dokončili, zúčastnilo sa 300 detí z celého Slovenska.

DO OKAH sa spolu s triedou ôsmakov zo ZŠ JM, ako jednou z vybraných piatich základných škôl na Slovensku, zapojilo do spolupráce s vydavateľstvom Perfekt. Čítali a hodnotili nové poviedky a básne, určené detským čitateľom, udeľovali im poradie od 1 (najlepšia poviedka, báseň) po 10 podľa svojho hodnotenia. Na základe týchto hodnotení budú zaradené do novej knihy a víťazné získajú titul Cena dieťaťa 2022. Zapojené deti zároveň napísali aj svoje dojmy z čítania, knižnica získala 1 výtlačok knižky zdarma do svojho fondu.

OKAH vyhlásila 1. ročník celoslovenskej výtvarnej súťaže pre deti od 6 do 10 rokov pod názvom *Prečítaj a nakresli*, v rámci ktorej mali účastníci vytvoriť predpísanou technikou maľovanku na motívy Dobšinského rozprávok Dlhý nos, O veternom kráľovi, Janko Hraško. Do súťaže sa zapojilo viac ako 300 detí z celého Slovenska. Slávnostné vyhodnotenie sa uskutočnilo 16.3. na Deň ľudovej rozprávky, vecné ceny víťazom venovalo kníhkupectvo Martinus.

V školskom roku 2021/2022 bola prvý krát vyhlásená súťaž pre triedne kolektívy základných škôl pod názvom *Knihomoli do Aquaparku*. Podľa pravidiel súťaže museli mať všetci žiaci zo súťažiacej triedy platné členské, pravidelne navštevovať knižnicu a minimálne traja z triedy museli prečítané knihy prezentovať písomnou, kreslenou alebo powerpointovou formou, prípadne formou fotografie a videa. Do súťaže sa zapojili 4 triedne kolektívy, víťazi získali bezplatne trojhodinový vstup do AquaRelaxu Dolný Kubín. Pre školský rok

2022/2023 bol vyhlásený ďalší ročník súťaže zameranej na podporu čitateľskej gramotnosti detí.

OK AH zorganizovala tretí ročník fotografickej súťaže *Stromy a my*, do ktorej sa mohli zapojiť súťažiaci v 2 kategóriách: do 18 rokov a od 18 rokov. Súťažiaci zasielali fotografie v elektronickej forme, spolu sa zúčastnilo 94 súťažiacich, ktorí zaslali 194 fotografií. Víťazné fotografie vystavujeme v priestoroch knižnice.

V mesiaci apríl bola vyhlásená súťaž o najoriginálnejší veľkonočný vinš pre tri kategórie: deti MŠ a ZŠ, študenti, dospelí. V decembri bola vyhlásená súťaž o Najoriginálnejší vianočný vinš, tiež pre všetky vekové kategórie. Víťazi súťaži boli odmenení vecnými cenami a ich vinše boli prezentované na FB.

On-line kultúra

On-line kultúre sme sa venovali v menšej miere, keďže zlepšená epidemiologická situácia nám umožnila realizovať svoje aktivity prevažne v prezenčnej forme. Na našej web stránke sú stále informácie o voľne dostupných e-knihách a digitalizovaných knihách Čítajte zadarmo, kde sú uvedené odkazy na Zlatý fond denníka Sme, e-knihy zdarma z fondu Mestskej knižnice v Prahe a pod. Od konca roku 2020 v spolupráci s českým portálom Palmknihy (predtým eReading) poskytujeme čitateľom možnosť zapožičať si prostredníctvom nášho on-line katalógu e-knihy, v roku 2022 bolo požičiavanie e-knín poskytované bezplatne. V tomto roku pribudla aj možnosť požičiavať si detské e-knihy v rámci aplikácie Kubo Club. Čitatelia s platnou registráciou mohli túto službu využívať bezplatne.

Počas roka sme si na FB pripomínali výročia slovenských i svetových literárnych osobností, vrátane odkazu na ich knihy zobrazené v on-line katalógu.

Na kanáli Youtube sú stále k dispozícii videá, ktoré sme publikovali v roku 2021, v rubrike Čítam, teda som sa o svojom vzťahu ku knihám a knižnici vyznávali oravské osobnosti: europoslanec Miroslav Mikolášik, predsedníčka ŽSK Erika Jurinová, právnik a politik Milan Galanda, výtvarník Luka Brase, vicemajsterka sveta vo vodnom slalome Soňa Stanovská, futbalista Dušan Tittel, maliar a ilustrátor Miroslav Knap, muzikant a pedagóg Leonard Vajdulák. K 100. výročiu úmrtia P. O. Hviezdoslava bolo nahraných viac ako 9 hodín básní a on-line prednášky odborníkov o jeho živote a diele. Záujemci si môžu pozrieť videá s načítanými rozprávkami v originálnom jazyku, zverejnené sú rozprávky z Dánka, Talianska, Francúzska, Grécka, Česka, Bulharska, Poľska, Nemecka, Maďarska, Chorvátky a Fínska. Pre najmenších sú publikované Večerničky spod Choča, v ktorých rozprávky načítali staré mamy, ako aj videá, v ktorých bábka Knihomol'a, riaditeľ knižnice Roman Večerek a Barbora Mokošová predstavili knižnicu, čítanie, zaujímavé knihy.

V roku 2022 v rubrike Vyber si dobrú knihu pribudli ďalšie knižné tipy od publicistu a knižného recenzenta Ľubomíra Jaška a v novej rubrike Knižná minútka od oravskej spisovateľky a publicistky Olgy Gluščíkovej. V rubrike Knihovnička odporúča ponúkali čitateľom tipy na nové knihy pracovníčky jednotlivých oddelení. V rubrike Deti a ich knižné tipy zas naši detskí čitatelia.

K sviatku Valentína pod názvom O láske za mikrofónom bolo na Youtube kanáli zverejnených 16 videí, na ktorých moderátori a redaktori z RTVS, Markízy, TA3 a TVJOJ načítali úryvky z rôznych diel, básní, publikácií o láske, vzťahoch a priateľstvách.

Počas júna si čitatelia mohli zasúťažiť v zábavno-vedomostnej hre *Továreň na zmrzlinu*, kde podľa indícií, odkazujúcich na významné osobnosti Dolného Kubína, hľadali miesto, kde je ukrytý kupón na zmrzlinu, ktorú ako výhru darovala firma Callo zmrzlina.

Počas decembra si detskí čitatelia mohli zasúťažiť v literárno-vedomostnom Adventnom kalendári. Otázky boli zverejňované na FB knižnice, zo správnych odpovedí bol každý deň žrebovaný výherca, ktorého sme odmenili vecnou cenou.

2. Bibliografická, dokumentačná a informačná činnosť

Tab. 22 Bibliografická, dokumentačná a informačná činnosť

Ukazovateľ	r. 2020	r. 2021	Rozdiel
počet registrovaných bibliograf. a faktogr. informácií zameraných na regionálne témy	1498	1421	- 77
Počet vypracovaných bibliografií /tlačené+elektronické/ spolu	8	7	- 1
z toho kalendárium	-	-	-
ročenka	-	-	-
personálna bibliografia	-	1	+ 1
bibliografický leták	6	5	- 1
iné /životopis.medailón, inf.leták a pod./	2	1	- 1
počet vypracovaných rešerší	65	54	- 11
- z toho počet rešerší na regionálne témy	12	14	+ 2
počet titulov monitorovaných periodík spolu	104	105	+ 1
- z toho periodiká regionálneho zamerania	39	36	- 3
počet záznamov v databáze regionálnej článkovej bibliografie spolu	23 353	24 062	+ 709
z toho ročný prírastok spolu	690	709	+ 19
- z toho články z periodík	485	559	+ 74
články zo zborníkov, kapitoly z kníh a iných špeciálnych tlačovín	205	150	- 55
fond regionálnych dokumentov spolu	3 676	3 701	+ 25
z toho - knihy /počet KJ/	3 512	3 540	+ 28
- periodiká /počet titulov/	39	36	- 3
- iné - spracované v KIS /drobné tlače, AV dokumenty, firemná lit., grafika, mapy a iné špec. dokumenty/	125	125	-
elektronická databáza regionálnych autorít - počet autorít spolu	710	710	-
z toho osobné autority	710	710	-
korporatívne autority	-	-	-
elektronická databáza fotografií - počet spracovaných záznamov fotografií v KIS	-	-	-
výpožičky regionálnych dokumentov spolu	841	1 109	+ 268
z toho - knihy	281	255	- 26
- periodiká	558	854	+ 296
- výstrižky	-	-	-
- iné	2	-	- 2
počet zrealizovaných regionálnych podujatí /garant podujatia - regionálne oddelenie/	-	-	-
počet návštevníkov regionálneho oddelenia	249	384	+ 135
počet využívaných elektronických databáz	1	1	-

Úsek bibliografie a regionálnej literatúry je odborným pracoviskom Oravskej knižnice Antona Habovštiaka, plní funkciu regionálneho bibliograficko–informačného centra pre okresy Dolný Kubín, Námestovo a Tvrdošín, dokumentuje sociálno-hospodársky, spoločenský a kultúrny rozvoj regiónu Orava.

Základná koncepcia práce s regionálnou literatúrou sa zameriavala na systematické dopĺňovanie fondu o tituly s regionálnou tematikou, ktoré boli vydané v roku 2022. Informácie o novej regionálnej literatúre získavame vyhľadávaním na internetových stránkach, prieskumom edičnej ponuky rôznych inštitúcií, účasťou na kultúrno-spoločenských podujatiach. Formou písomných i telefonických požiadaviek sme oslovovali miestnych

vydavateľov a autorov, kde sme sa väčšinou stretávali s ústretovým poskytovaním vydaných dokumentov. Povinným výtlačkom získavame periodickú tlač v regióne (v roku 2022 to bolo 36 titulov regionálnych, mestských, obecných, školských a iných typov periodík). Darom získavame knižné publikácie, brožúry, propagačné materiály, letáky a tlač menšieho rozsahu od obyvateľov, používateľov, autorov, vydavateľov a kultúrnych inštitúcií. Vydavatelia zasielajú mestské, obecné, školské a cirkevné časopisy do knižnice priebežne, informácie o vydaných periodikách získavame aj monitorovaním webových stránok úradov a inštitúcií v regióne a následným požiadaním starostov obcí o pravidelné zasielanie obecných novín do knižnice v zmysle zákona o povinných výtlačkoch.

Regionálny knižničný fond je používateľom prístupný len za prítomnosti pracovníkov knižnice, aby bola zabezpečená jeho ochrana.

Technické vybavenie - 2 PC (pracovné stanice pre oddelenie), 1 PC (on-line katalóg pre verejnosť), plošný skener A4 EPSON, plošný skener A3 Microtek ScanMaker 9800 XL, HP LaserJet Pro M203dm (čiernobiela laserová tlačiareň), CANON (farebná laserová tlačiareň), CANON kopírovací stroj.

Na úseku sa priebežne spracovávala databáza súbežnej regionálnej bibliografie „Orava v tlači 1994–2022“ v knižničnom systéme Clavius. Databáza je výberom analyticky spracovaných článkov a štúdií z regionálnej a ostatnej na Slovensku vychádzajúcej tlače, kníh, zborníkov a rôznych publikácií dokumentujúcich hospodársky a sociálny rozvoj regiónu Oravy. K 31. decembru 2022 obsahovala databáza 24 062 bibliografických záznamov, pribudlo 709 záznamov v regionálnej článkovej databáze. Plné texty článkov z celoslovenskej tlače sú archivované vo forme výstrižkov.

Výpožičné, rešeršné a bibliograficko-informačné služby na úseku regionálnej bibliografie sú využívané predovšetkým študentmi vo všetkých formách štúdia, pracovníkmi kultúrnych zariadení, regionálnych médií a iných subjektov v meste, ako aj ďalšími záujemcami o regionálne témy z radov registrovaných používateľov. Monitoring periodickej tlače je poskytovaný podľa záujmu, jednotlivcom aj inštitúciám len na požiadanie. Sprístupnením regionálnej databázy na webovej stránke knižnice sa zvýšil záujem používateľov o samorešeršovanie, priebežne im boli poskytované inštruktáže vo vyhľadávaní relevantných informácií v databáze regionálnych článkov a analyticky spracovaných zborníkov a ďalších publikácií. Skvalitnenie informačného komfortu čitateľov a používateľov je prioritná úloha knižnice, používateľom poskytujeme on-line referenčné služby a elektronické dodávanie informácií, napr. zasielanie emailom tematických rešeršných výstupov, rôznych faktografických údajov a pod.

Súčasťou fondu sú aj sekundárne bibliografické dokumenty, ktoré sú systematicky doplňované. Informačný aparát predstavujú bibliografické kartotéky a príručná knižnica oddelenia. Príručná knižnica obsahuje odborné i všeobecné encyklopédie, muzeálne i literárne zborníky, ročenky, biografické slovníky, tematické bibliografie a pod. Z regionálnych kartoték sú najviac využívané: tematická, miestopisná a kartotéky osobností. V elektronickej podobe je spracovaných viac ako 400 osobností, ktoré sú sprístupnené pre používateľov tiež na webovej stránke knižnice. V automatizovanom knižničnom systéme Clavius v module Regionálna databáza sú priebežne spracovávané dáta regionálnych osobností s ich stručným životopisom pre zostavenie kalendárií oravských osobností.

V roku 2022 bolo spracovaných 54 elektronických rešeršných výstupov, z toho 14 na regionálne témy, ktoré boli spracované z fondu Oravskej knižnice, Slovenskej národnej bibliografie a on-line katalógov knižníc.

V roku 2022 sme si pripomenuli 200. výročie narodenia slovenského maliara štúrovského hnutia **Petra Michala Bohúňa**. V OKAH sme si pripomenuli výročie tejto osobnosti nástenkami, výstavkami kníh, vydaním bibliografického letáka, spoločným podujatím s Oravskou galériou v rámci Dní európskeho kultúrneho dedičstva 2022.

Podrobnejšie informácie o podujatiach s regionálnou tematikou sú uvedené v časti 1.4 Vzdelávacie a kultúrno-spoločenské podujatia.

Úsek bibliografie a regionálnej literatúry vydal výberovú personálnu bibliografiu k 130. výročiu narodenia Š. Krčméryho, biografické letáky k 50. výročiu úmrtia Jána Jamnického, 200. výročiu narodenia P. M. Bohúňa, 140. výročiu narodenia P. Bujnáka, 70. výročiu úmrtia A. Kavuljaka, 40. výročiu úmrtia M. Urbana a medailón k 50. výročiu úmrtia P. Balgha.

Na Kolokviu českých, moravských a slovenských bibliografov, ktoré sa uskutočnilo v dňoch 17. – 18. 10. 2022 v Studijní a vedecké knihovne v Hradci Králové odznel príspevok za OK AH Orava v Mňačkových reportážach, ktorý predstavil jeho knihu Vody Oravy v rámci kategórie príspevkov Odraz regiónu v krásnej literatúre. Powerpointovú prezentáciu a príspevok do zborníka pripravila Mgr. K. Kožáková, PhD.

3. Metodická a poradenská činnosť knižnice

3.1. Metodické návštevy

	r.2021	r.2022	Rozdiel
Počet metodických návštev	16	14	- 2
– z toho verejné knižnice	16	14	- 2
školské knižnice	0	0	
špeciálne knižnice	-	-	-
Počet konzultácií	101	93	- 8
Odborné podujatia	1	3	+ 2

3.2 Vnútroknižničná metodika – zameranie

V rámci vnútroknižničnej metodiky sme sa zamerali na riešenie odborných a technických problémov súvisiacich s prevádzkou knižnice, usmerňovanie a inováciu odborných činností a služieb, vypracovanie koncepcií, interných dokumentov a metodických materiálov, rozborovú činnosť, spracovávanie štatistík, výkazov a správ, sprístupňovanie informácií o knižnici študentom vysokých škôl ako podklady na ich seminárne, bakalárske, diplomové a rigorózne práce, vypracovanie dotazníkov, formulárov a podkladov pre zriaďovateľa a Odbor kultúry ŽSK, SNK Martin a ďalšie inštitúcie (napr. Odpočet plnenia Národného programu rozvoja životných podmienok osôb so ZP, Plnenie programového rozpočtu, spracovanie údajov k vyhodnoteniu TSK, ročný výkaz o knižnici, ročný výkaz neperiodických publikácií, Vyhodnotenie plnenia plánových úloh Smart kultúry, spracovanie údajov do benchmarkingu knižnice, Prieskum informačných systémov, požívaných v knižniciach, Prieskum odborných zamestnancov knižníc, Prieskum priestorového a technického vybavenia verejných knižníc na Slovensku, dotazník Predakvizičné činnosti v knižničnej praxi, Knižovnícke časopisy na Slovensku, Vyhodnotenie štandardov pre KKŽ, Prieskum vekovej, kvalifikačnej a mzdovej štruktúry odborných pracovníkov knižníc v r. 2022 pre SNK Martin, Dotazník k analýze nižšieho podielu registrovaných čitateľov pre MK SR, dotazník Biblioterapia v knižniciach na Slovensku).

Metodička zabezpečovala servis nad systémom Clavius, sumarizovala nájdené chyby, komunikovala s dodávateľmi systému a servisným technikom, aby bola zabezpečená korektná prevádzka systému a nová služba bezhotovostnej platby poplatkov. Po implementácii digitálnej karty komunikovala s dodávateľmi pri riešení problémov a nastavení funkčnosti kariet, zasielala digitálne karty používateľom.

Metodička ako vedúci projektový manažér koordinovala realizáciu projektu *Kultúra nás spája*, ktorý bol podporený z Programu INTERREG V-A Slovenská republika – Česká republika v rámci Fondu malých projektov. Počas projektu zabezpečovala spoluprácu

a komunikáciu s českým partnerom Městskou knihovnou Krnov, organizačné zabezpečenie a realizáciu aktivít projektu. Spracovala projekty do Nadačného fondu Tesco, do výzvy predsedu vlády SR, do Nadácie Poštovej banky, participovala na realizácii a vyhodnotila projekt podporený Nadačným fondom Tesco a MK SR.

V súvislosti s pandemiou ochorenia Covid-19, v zmysle uznesení vlády a opatrení Úradu verejného zdravotníctva SR, spracovala a priebežne aktualizovala podmienky otvorenia a prevádzky knižnice, zasielala hromadné maily čitateľom, realizovala nastavenia v knižnično-informačnom systéme, vykonávala agendu vedúcej služieb.

Komunikovala so zástupcami SKN Levoča pri zabezpečení služieb digitálnej knižnice, registrovala knižnicu, odskúšala stiahnutia zvukových kníh, spracovala návod a zaškolila pracovníčky ONL pri realizácii nových služieb pre nevidomých a ŤZP. Zabezpečovala administráciu požičiavania e-kníh, vrátane odskúšania novej aplikácie, používania digitálnych preukazov, realizovala technické nastavenia pri webinároch a v čase neprítomnosti IT manažéra riešila výpadky serveru a internetovej siete. Zabezpečovala mailovú komunikáciu s čitateľmi v rámci služby Spýtajte sa knižnice, komunikovala s CVTI pri plnení úloh vyplývajúcich z uzatvorenej dohody o partnerstve a spolupráci, komunikovala s pracovníkmi knižníc v Žilinskom kraji v súvislosti s používaním a nastavením digitálnych preukazov a fungovania KIS Clavius, organizačne zabezpečovala realizáciu workshopov *Obmedzenia v živote starších ľudí a ich vplyv na kvalitu života* pre zamestnancov OK AH a ďalší pre pracovníkov regionálnych knižníc ŽK, pri workshopoch bola asistentkou lektorky. Lektorkou workshopu bola Eva Okoličániová, ktorá pôsobí v OZ Červený nos Clowndoctors. Po vecnej a organizačnej stránke zabezpečovala medzinárodný seminár *Využívanie Montessori princípov pri realizácii podujatí v knižniciach*, na ktorom sa zúčastnili knihovníci regionálnych knižníc ŽK a verejných knižníc v metodickej pôsobnosti OKAH. Zúčastnila sa pri organizačnom zabezpečení a realizácii viacerých podujatí (KUKfest, Knižný všedko, Noc literatúry, informačná výchova študentov SŠ, aktivity projektov, sťahovanie ONL, realizácia výpožičných služieb na DO počas sobôt).

V zmysle Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov (Nariadenie GDPR) a Zákona č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov knižnica vykonala technické, organizačné a personálne opatrenia zodpovedajúce legislatívnym podmienkam spracúvania osobných údajov. Knižnica má vypracovanú bezpečnostnú smernicu v oblasti ochrany osobných údajov, s tretími stranami, ktoré majú k osobným údajom prístup v rozsahu potrebnom na zabezpečenie prevádzky softvéru a hardvéru, má uzatvorené zmluvy o ochrane osobných údajov podľa Nariadenia GDPR. V súvislosti s účinnosťou tohto nariadenia knižnica zároveň zvýšila ochranu svojho webového sídla a online katalógu pomocou SSL certifikátu. Týmto opatrením sa zabezpečila dátová komunikácia medzi webom/katalógom knižnice a návštevníkmi, aby sa zabránilo prípadnému úniku osobných údajov a hesiel našich používateľov pri vstupe do ich čitateľského konta. Pre lepšiu ochranu osobných údajov zamestnancov knižnica v závere roka 2022 zakúpila elektronický dochádzkový systém Fingera od spoločnosti Innovatrics, ktorá patrí medzi svetovú špičku v oblasti biometrických technológií, zameraných na identifikáciu a verifikáciu osôb.

3.3. Okresná metodická pôsobnosť

Tab. 23 Okresná metodická pôsobnosť

Rok	Počet verejných knižníc v metodickej pôsobnosti *	Úväzok metodičky pre okresnú metodicu	Počet odborných podujatí pre knihovníkov	Počet metodických návštev mestských a obecných knižníc	Počet konzultácií
2021	56	1	1	16	101
2022	56	1	3	14	93

* bez regionálnej knižnice

3.4 Stav verejných knižníc v metodickej pôsobnosti knižnice podľa jednotlivých okresov:

Oravská knižnica A. Habovštiaka má vo svojej metodickej pôsobnosti 56 verejných knižníc v okrese Dolný Kubín (1 obecná profesionálna, 21 neprofesionálnych), Námestovo (1 mestská, 2 obecné profesionálne, 18 neprofesionálnych) a Tvrdošín (2 mestské, 1 obecná profesionálne, 10 neprofesionálnych). V porovnaní s predchádzajúcim rokom sa stav knižníc nezmenil.

Tab. 24 Verejné knižnice

Ukazovateľ	Okres Dolný Kubín	Okres Námestovo	Okres Tvrdošín
Počet obyvateľov v okrese spolu	38 882	63 721	35 782
Počet obyvateľov v okresnom sídle	17 823	7 589	8 839
Počet školopovinných detí v okrese	3 688	7 827	3 457
Počet školopovinných detí v okresnom sídle	2 506	1 173	810
Počet verejných knižníc v okrese	23	20	13
z toho regionálna knižnica	1	0	0
mestské knižnice + pob.	0	1	2
profes. knižnice + pob.	1	3	1
neprof. knižnice + pob.	21	18	10
Počet zrušených knižníc			
Počet nepracujúcich knižníc			
z toho počet knižníc nepracujúcich viac ako 5 rokov			
Počet knižníc s obnovenou činnosťou			
Zmeny v profesionalizácii /+ -/			
Počet knižníc bez finančných prostriedkov na nákup KF			
Počet automatizovaných knižníc			
Počet knižníc s internetom pre verejnosť			
Centrálny nákup pre knižnice - počet knižníc			
Počet spracovaných projektov/počet konzultácií k projektom			

Sieť profesionálnych knižníc

Sieť verejných knižníc s profesionálnymi pracovníkmi v metodickej pôsobnosti Oravskej knižnice tvoria 3 mestské knižnice a 5 obecných knižníc. Všetky verejné knižnice s profesionálnymi zamestnancami v metodickej pôsobnosti OKAH majú výpočtovú techniku, knihovnícky program a prístup na internet. Knižnično-informačný systém Clavius používa

Mestská knižnica v Trstenej, Námestove a Tvrdošíne, Obecná knižnica v Rabči, Nižnej a Zákamennom, všetky knižnično-informačné služby sú automatizované a knižnice umožňujú svojim čitateľom aj vyhľadávanie dokumentov v on-line katalógoch a prístup do čitateľského konta. Tieto knižnice prechádzali od roku 2010 postupne z KIS Libris do KIS Clavius, priebežne im bola poskytovaná metodická pomoc pri zaškoľovaní v práci s novým systémom. Obecná knižnica v Oravskej Lesnej používa systém Libris, z dôvodu častej zmeny na mieste knihovníka sa ešte nepristúpilo k realizácii automatizovaných výpožičných služieb. V knižnici v Zázrivej pokračovalo retro spracovanie knižničného fondu v systéme MaSK. Knižnica v Zákamennom v roku 2021 prekonvertovala svoje dáta z KIS Libris do Clavia. Fondy v knižniciach v Nižnej, Zákamennom, Oravskej Lesnej a Zázrivej obsahovali veľa zastaranej, opotrebovanej a duplicitnej literatúry, knižnice boli usmernené, aby sa výraznejším spôsobom zamerali na vyradovanie tejto literatúry, v niektorých knižniciach metodická priamo realizovala výber kníh navrhnutých na vyradenie.

Interiérovou úpravou vo viacerých etapách v r. 2018-2022 prešla Mestská knižnica v Trstenej, Tvrdošíne a Námestove, Obecná knižnica v Zákamennom, Oravskej Lesnej a Rabči. Knižniciam boli podporené projekty z dotačného systému FPU a za finančného príspevku zriaďovateľov sa zmenili na moderné, esteticky atraktívne a používateľsky komfortnejšie kultúrno-informačné centrá v mieste svojho pôsobenia.

Metodická pomoc sa zameriavala aj na poskytovanie odborných usmernení a konzultácií pri vypracovávaní a záverečnom vyhodnocovaní projektov do grantového systému FPU. Projekty na nákup literatúry v roku 2022 podali knižnice v Námestove (podporený vo výške 6500 Eur), Rabča (1 500 Eur), Tvrdošín (1 800 Eur), Trstená (2 500 Eur), Zákamenné (1 300 Eur), Zázrivá (1 200 Eur). Projekty na získanie interiérového a technického vybavenia podali knižnice v Námestove (42 000 Eur), Trstenej (nepodporené), Tvrdošíne (35 000 Eur) a Zázrivej (nepodporené). Projekty na podporu podujatí podali knižnice v Námestove (4 000 Eur), Rabči (2 000 Eur), Trstená (2 000 Eur). Na interiérové vybavenie podala žiadosť knižnica v Námestove, nebola podporená.

Dňa 30.9.2022 mali knihovníci možnosť zúčastniť sa na medzinárodnom seminári Využívanie Montessori princípov pri realizácii podujatí v knižniciach, ktorý bol realizovaný v rámci cezhraničného projektu Kultúra nás spája.

Sieť neprofesionálnych knižníc

Metodická činnosť v rámci neprofesionalizovaných verejných knižníc bola aj v tomto roku zameraná na zisťovanie stavu a činnosti jednotlivých obecných knižníc, odbornej úrovne vedenia základných evidencií, korektné vyplňanie ročného štatistického výkazu o činnosti knižnice, úrovne poskytovania výpožičných služieb, zaškoľovanie nových neprofesionálnych knihovníkov, odporúčania pri plánovaní automatizácie knižníc a následné zaškoľovanie pri práci s knižnično-informačnými systémami, vypracovávanie, realizáciu a vyhodnocovanie projektov, usmernenie pri realizácii fyzických revízií knižných fondov a ich následnom evidenčnom vysporiadaní, ponuka darovaných a vyradených kníh na obohatenie fondu. V niektorých obciach sa objavili tendencie zlučovať verejné knižnice so školskými, v týchto prípadoch usmerňujeme pracovníkov obecných úradov, aby dodržiavali metodické pokyny SNK k zlučovaniu knižníc, keďže v obciach dochádza k ich faktickému zlúčeniu, ale nie sú zrealizované náležité administratívne zmeny (rozhodnutie obecného zastupiteľstva o zlúčení, zmena štatútu, odhlásenie pôvodnej knižnice a nahlásenie novej v Zozname knižníc SR).

V rámci svojej metodickej pôsobnosti poskytujeme knihovníkom neprofesionálnych knižníc, prípadne pracovníkom obecných úradov odborné usmernenie a konzultácie pri vypracovávaní projektov do grantového systému FPU. V roku 2022 podalo projekty na nákup knižného fondu 7 knižníc: Zuberec (podporené sumou 1 300 Eur), Krušetnica (1 200 Eur),

Medzibrodie nad Oravou (1 200 Eur), Čimhová (1 300 Eur), Horná Lehota (1 300 Eur), Štefanov nad Oravou (1 500 Eur), Liesek (1 200 Eur).

Žiadosti do programu FPU 5.1.2 Vybavenie knižníc a menšia knižničná infraštruktúra, na získanie interiérového a technického vybavenia podalo 5 knižníc: Lokca (podporené sumou 7 000 Eur), Medzibrodie nad Oravou (2 000 Eur), Liesek (nepodporené), Pribiš (nepodporené), Bobrov (nepodporené).

Nepodporenie žiadostí knihovníkov a pracovníkov obecných úradov do značnej miery demotivuje, aby aktívne využívali tieto možnosti v ďalších rokoch.

V sieti neprofesionálnych knižníc majú automatizovaný knižnično-informačný systém Libris Obecná knižnica v Oravskej Polhore a Oravskom Podzámku (v r. 2021 stagnujúca), systém MaSK knižnice v Rabčiciach, Podbieli, Novoti. Knižnica v Habovke prešla v r. 2021 zo systému Mask do KIS Clavius. Obecná knižnica v Oravskom Veselom realizovala spracovanie svojho fondu v programe Clavius. V roku 2018 bol do Obcej knižnice v Zuberci zakúpený KIS Clavius a knihovníčka spracovala celý knižný fond a v roku 2019 pristúpila k realizácii automatizovaných výpožičných služieb. V roku 2022 prešla knižnica v Liesku z KIS Libris do KIS Clavius, knižnica v Štefanove nad Oravou používa program WinCITY knižnica, program pre knižnice ako súčasť balíka programov pre samosprávy od spoločnosti Topset Solutions. Niektoré knižnice majú svoj fond, čitateľov a výpožičky evidované v tabuľkách Excel, ktoré si naformátovávajú podľa predlôh prírastkového zoznamu, zoznamu čitateľov a denníka činnosti s možnosťou jednoduchého vyhľadávania v týchto súboroch. Niektoré knižnice s neprofesionálnymi knihovníkmi a školské knižnice prejavili záujem o automatizáciu. Knihovníkov, pracovníkov obecných úradov a škôl sme informovali o možnostiach výberu knihovníckych softvérov.

Dňa 30.9.2022 mali knihovníci možnosť zúčastniť sa na medzinárodnom seminári Využívanie Montessori princípov pri realizácii podujatí v knižniciach, ktorý bol realizovaný v rámci cezhraničného projektu Kultúra nás spája.

Oficiálne sumárne štatistické údaje siete verejných knižníc okresov Dolný Kubín, Námestovo a Tvrdošín poskytne Národné osvetové centrum až po spracovaní celého štatistického zisťovania v oblasti kultúry, ktorého sú aj za oblasť knižníc od roku 2015 povereným garantom.

Sieť školských a špeciálnych knižníc

Tab. 25 Sieť školských knižníc

Ukazovateľ	Okres Dolný Kubín	Okres Námestovo	Okres Tvrdošín
Počet školských knižníc v metodickej pôsobnosti (ZŠ, SŠ)	20	21	11
Počet metodických návštev školských knižníc	0	0	0
Počet metodických konzultácií	0	0	0

Tab. 26 Špeciálne knižnice

Ukazovateľ	Okres Dolný Kubín	Okres Námestovo	Okres Tvrdošín
Počet metodických návštev špeciálnych knižníc	0	0	0
Počet metodických konzultácií	0	0	0

Do roku 2020 (vrátane) mala koordinátorka KVČ a služieb v pracovnej náplni aj metodickú činnosť pre školské knižnice a keď realizovala podujatie na škole, ktorá mala školskú knižnicu, zrealizovala aj metodickú návštevu. Od roku 2021 metodickú činnosť pre školské a špeciálne knižnice poskytujeme na požiadanie. Na webovej stránke Oravskej knižnice sú zverejnené základné informácie pre prácu školských knižníc.

Situácia v školských knižniciach sa zlepšuje, predovšetkým v tých, ktoré mali podporené projekty z MŠ SR a FPU. Školské knižnice rozvíjajú svoju činnosť predovšetkým v súlade s vyučovacím procesom školy a rozvíjaním čitateľskej gramotnosti žiakov. Priestorovo a materiálne sú vybavené podľa možností školy. Knižničný fond sa dopĺňa najmä z nákupov, ale tiež z darov od sponzorov, rodičov detí a učiteľov. Pozitívnym faktom je, že viaceré školy pravidelne vyčleňujú finančné prostriedky na nákup kníh i periodík a získavajú zdroje v rámci projektov na modernizáciu svojich knižníc. Knižnice si vedú evidencie a spracúvajú štatistické výkazy, čitateľské zázemie tvoria žiaci, učitelia a ostatní pracovníci školy.

Školské knižnice sa zapájajú aj do tradičného celoslovenského súťažného projektu Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice, v aktuálnom 18. ročníku to bola téma „Ako máme radi našu školskú knižnicu“, súťaže sa zúčastnili knižnice pri ZŠ s MŠ Mútne, Zákamenné, Oravská Polhora, Komenského D. Kubín, Gymnázium Trstená, ZŠ M. Kukučina D. Kubín, ZŠ Slnecná Námestovo, SZŠ D. Kubín, Špeciálna ZŠ D. Kubín, SPŠ Tvrdošín.

Pri príležitosti Medzinárodnej dňa školských knižníc sme pripravili podujatie pre žiakov Špeciálnej ZŠ v Dolnom Kubíne. Deti počúvali krátky príbeh v podaní riaditeľa OKAH, knihovníčky naučili starších žiakov ako sa o knihy starať a spoločne ich obaľovali. Knihy plné interaktívnych prvkov potešili mladších žiakov. Školský divadelný súbor Čarohlások zabával divákov predstavením pod názvom: „Povedzme si rozprávku.“

V školských knižniciach ako knihovníci pracujú zamestnanci škôl, najmä pedagógovia. V ZŠ M. Kukučina v Dolnom Kubíne bolo v knižnici vytvorené chránené pracovisko pre knihovníka a knižnica je v prevádzke každý pracovný deň. Podobná je i situácia v ZŠ Janka Matúšku v Dolnom Kubíne, kde pracuje školská knihovníčka na plný pracovný úväzok. V týchto knižniciach pripravujú školské knihovníčky aj kultúrno-výchovné podujatia pre žiakov školy.

Metodickú pomoc školským knižniciam poskytujeme v oblasti spracovania fondu, jeho evidencie v prírastkovom zozname a klasifikácie podľa MDT, stavania knižného fondu, vyradovania literatúry, informovaní o dostupných knižnično-informačných systémoch, príprave projektov a podujatí.

4. Knižnica a spolková činnosť

Oravská knižnica je kolektívnym členom Spolku slovenských knihovníkov a knižníc (SSKK) a členom Slovenskej asociácie knižníc. Obidve profesijné organizácie sa podieľajú na príprave a realizácii odborných vzdelávacích aktivít pre knižnice a vytvárajú podmienky pre riešenie odborných a legislatívnych problémov knižníc. Pracovníci knižnice sa do činností týchto organizácií zapájali účasťou na vzdelávacích podujatiach.

Na valnom zhromaždení Slovenskej asociácie knižníc dňa 15.6.2022 bol zvolený do Správnej rady SAK riaditeľ OKAH Roman Večerek stal sa predsedom odbornej komisie pre edičnú činnosť a marketing knižníc a členom odbornej skupiny pre medzinárodnú spoluprácu a zodpovedným redaktorom Bulletinu SAK. Členkou redakčnej rady sa stala pracovníčka OKAH Katarína Kožáková.

V dňoch 4.-5.10.2022 sa 4 pracovníci OKAH zúčastnili celoslovenskej odbornej konferencie Knižnice 2022 – Priestor pre všetkých, ktorej hlavným organizátorom bola Slovenská asociácia knižníc. V rámci konferencie boli zhodnotené aktivity knižníc počas neľahkého pandemického obdobia, uvedené príklady inovatívnych riešení v praxi

a poukázané na nové témy a problémy súčasnej doby, s ktorými sa knižnice stretávajú a musia ich riešiť. Na konferencii vystúpil riaditeľ Roman Večerek s príspevkom Spoločne na každom kroku - o vzájomnej spolupráci neformálnej skupiny knižníc v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK, K5.

Individuálnymi členmi SSKK sú 9 pracovníci knižnice, v roku 2022 zastupovala knižnicu ako členka výboru Antónia Albíniová. Dňa 29.9.2022 sa členky SSSK zúčastnili konferencie krajskej pobočky SSKK, v rámci ktorej sa uskutočnili voľby nového výboru a pre ďalšie obdobie bude OK AH zastupovať Martina Fecskeová. Členky spolku sa zúčastnili aj valného zhromaždenia dňa 8.11.2022 vo Zvolene, kde bola zhodnotená činnosť spolku za ostatné volebné obdobie a zvolený nový výbor pre roky 2023-2026. V máji sa 7 členiek spolku zúčastnilo exkurzie do univerzitnej Jagelonskej knižnice a verejnej Knižnice Krakov, pobočky č. 48. Druhý deň sa uskutočnila prehliadka nádvorja hradu Wawel a historického centra Krakova so sprievodcom.

5. Štandardy pre verejné knižnice

Metodickým usmernením Ministerstva kultúry SR č. MK-4315/2020-110/11107 z 21.7.2020 boli zverejnené štandardy pre verejné knižnice vymedzujúce kvalitatívne a kvantitatívne parametre, ktoré majú knižnice spĺňať, aby sa ich činnosť a výsledky považovali za optimálne. Pre Oravskú knižnicu AH, ktorá patrí do kategórie sídiel do 20 000 obyvateľov, je odporúčané dosiahnutie nasledovnej úrovne štandardov:

Štandard	Odporúčaná hodnota	OKAH 2021	OKAH 2022
Umiestnenie knižnice	Zreteľné označenie, dostupnosť 15 min. jazdy autom v meste	Štandard splnený	Štandard splnený
Priestory pre používateľov	Min. 60 m ² na 1000 obyvateľov	35 m ²	35 m ²
Prevádzkový čas	40-45 týždenne	50	50
Knižničný fond	Nákup 1 € na obyvateľa	1,80	1,05
Študijné miesta	50	34	34
Prístup k internetu	6 verejne prístupných staníc	8	8
Webové sídlo	Dostupnosť informácií na webe	Štandard splnený	Štandard splnený
Elektronický katalóg	Dostupnosť on-line katalógu	Štandard splnený	Štandard splnený
Personálne zabezpečenie	Zabezpečenie všetkých úloh	Štandard splnený	Štandard splnený
Vzdelávanie zamestnancov	1 zamestnanec = 40 hodín ročne	Nesplnené	Nesplnené
Spokojnosť používateľov	- Viac ako 90 % používateľov nad 15 rokov hodnotí služby ako veľmi dobré/dobré - Viac ako 75 % používateľov do 15 rokov hodnotí služby ako veľmi dobré/dobré	Nesledované	Nesledované
Počet podujatí	300	361	683
% používateľov	15	13,64	16,73

6. Závěry

Z hľadiska realizácie jednotlivých úloh Stratégie slovenského knihovníctva môžeme činnosť Oravskej knižnice A. Habovštiaka v roku 2022 hodnotiť nasledovne:

Strategická oblasť 1. Formovanie informačných potrieb, podpora informačnej gramotnosti, riadenie a rozvoj ľudských zdrojov pre trvalú udržateľnosť a rozvoj činnosti knižníc.

Plnenie:

Oravská knižnica A. Habovštiaka zabezpečuje slobodný prístup k informáciám a poznatkom, svojou činnosťou vytvára podmienky pre rovnoprávne uspokojovanie kultúrnych, spoločenských a informačných potrieb a záujmov všetkých používateľov. Zohráva dôležitú úlohu v subsystéme neformálneho a informálneho vzdelávania, pri zvyšovaní čitateľskej a informačnej gramotnosti svojich používateľov, o čom svedčí aj vysoký počet realizovaných kultúrno-výchovných aktivít – 683 podujatí pre 19 170 účastníkov. Prioritou vo výchovno-vzdelávacom pôsobení je zvyšovanie informačnej gramotnosti všetkých kategórií používateľov, zvyšovanie čitateľskej gramotnosti a rozširovanie poznatkov z literatúry, najmä vekovej kategórie detí a mládeže, ako aj participácia na regionálnej výchove a podpore tvorivosti a záujmu o celoživotné vzdelávanie sa a aktívne trávenie svojho voľného času. Vysoký počet aktivít pre deti a mládež je výsledkom výbornej spolupráce so všetkými typmi škôl v meste Dolný Kubín a širšom okolí a zvýšeného záujmu pedagógov, ktorí tým oceňujú prínos našich podujatí vo výchovno-vzdelávacom procese. Rozsiahla je aj spolupráca s občianskymi združeniami, kultúrными inštitúciami, regionálnymi médiami a ďalšími subjektmi, s ktorými participujeme na realizácii kultúrno-spoločenských aktivít, čím napĺňame myšlienku fungovania knižnice ako komunitného, kultúrno-výchovného a informačného centra.

V centre našich aktivít a služieb sú aj znevýhodnené skupiny obyvateľov, dlhodobo knižnica spolupracuje so Spojenou školou – Špeciálnou ZŠ pre žiakov s telesným postihnutím a zariadením sociálnej služby Denný stacionár Miško. V roku 2022 sa v spolupráci OZ *Úsmev prosím* začal v knižnici pravidelne stretávať inkluzívny umelecký krúžko pre deti a mladých ľudí so zdravotným znevýhodnením. Začali sme realizovať projekt medzigeneračného prepojenia detí a seniorov pod názvom Ruka v ruke v spolupráci s Centrom sociálnych služieb Brezovec, ZŠ M. Kukučina a MŠ Na Sihoti. Knižnica získala od Mesta Dolný Kubín certifikát *Zariadenie priateľské k zdravotne postihnutým* na základe viacerých povinných kritérií.

Úspešne sme pokračovali v projekte Na ceste – Daruj knihe nový domov, z vyradených a darovaných kníh sme vytvorili malé knižnice na vlakových a autobusových staniaciach v Dolnom Kubíne, Kralovanoch, Párnici, v Oravskom Podzámku, Trstenej, Tvrdošíne, Nižnej a Námestove, v aquaparku Dolný Kubín, na Hematologicko-transfúznom oddelení v Dolnooravskej nemocnici MUDr. L. N. Jégého, vo veterinárnej ambulancia Vetandrejčák, v súhrne to bolo vyše 2800 kníh.

V oblasti rozvoja ľudských zdrojov a vzdelávania pracovníkov knižnice v roku 2021 organizácia podporila ich ďalšie odborné vzdelávanie formou účasti na jednotlivých seminároch, školeniach, webinároch realizovaných SNK Martin a inými inštitúciami podľa svojho pracovného zamerania (napr. Obmedzenie v živote starých ľudí a ich vplyv na kvalitu života, Využívanie Montessori princípov pri realizácii podujatí v knižniciach, Knižnica v živote dieťaťa, Úvod do digitálnej bezpečnosti, Krajina čitateľov, Rozvíjanie kreativity v období Industry 4.0, Platforma grafického dizajnu Visme, webinár o možnostiach programu Interreg, Hovoríme o informačnom vzdelávaní 2, Strategické a projektové myslenie, Leadership pre riaditeľov OvZP ŽSK, Možnosti programu Erasmus+ pre slovenské knižnice

a pod.). Riaditeľ knižnice absolvoval akreditované vzdelávanie Lektor, ktoré organizovala Asociácia lektorov a kariérnych poradcov v Banskej Bystrici. Dvaja zamestnanci sa zúčastnili akreditovaného vzdelávania Knižnično-informačné služby v SNK Martin, ktoré absolvovali záverečnou skúškou. V súvislosti so získaním bezplatného prístupu do elektronických informačných zdrojov CVTI absolvovali pracovníci oddelenia náučnej literatúry on-line školenia, zamerané na vyhľadávanie a rešeršovanie relevantných informácií v databázach Wiley Online Library a ProQuest Central. Riaditeľ a pracovníčka detského oddelenia A. Javorková sa zúčastnili odborného podujatia Motivačné aktivity s detským čitateľom, ktoré organizovala Knižnica pre mládež mesta Košíc. Riaditeľ vystúpil s príspevkom Čo by sme tak ešte vymysleli, o netradičných a inovatívnych projektoch a podujatiach v OKAH. Pracovníčka DO prezentovala podujatie Zážitkové čítanie o nezvyčajnom priateľstve psíka a človeka bez domova.

Strategická oblasť 2. Budovanie, trvalé uchovanie, rozvoj a ochrana knižnično-informačných fondov

Plnenie:

Základným predpokladom poskytovania kvalitných knižnično-informačných služieb všetkým našim používateľom je kvalitné dopĺňovanie knižničného fondu. V situácii limitovaných finančných zdrojov musia verejné knižnice v oblasti akvizície nových fondov neustále riešiť náročnú úlohu ako zosúladiť záujmy a požiadavky rôznorodých používateľských skupín, bohatú ponuku knižného trhu a svoje finančné možnosti. Oravská knižnica A. Habovštiaka získava nové prírastky kníh viacerými spôsobmi a z viacerých finančných zdrojov - prostriedkami od zriaďovateľa, mimorozpočtovými prostriedkami, ktoré získa vlastnou iniciatívou prostredníctvom grantov a dotácií, darom od priaznivcov knižnice, vydavateľstiev a iných organizácií.

V oblasti zabezpečovania informačných zdrojov bola dosiahnutá nižšia úroveň ako v predchádzajúcom roku, do fondu bolo získaných 1 783 knižničných jednotiek v celkovej hodnote 18 301,67 €, čo je o 1 742 knižničných jednotiek a 16 295,65 € menej ako v predchádzajúcom roku. Na nákup knižničného fondu bolo vynaložených 18 714,44 €, čo bolo o 14 476,08 € menej ako v predchádzajúcom roku. Podiel finančných zdrojov zriaďovateľa, vrátane vlastných príjmov predstavoval sumu 4 936,09 €, Mimorozpočtové prostriedky na nákup fondu dosiahli úroveň 10 891,33 €, čo predstavuje 58 % z celkovej sumy vynaloženej na nákup knižničného fondu. Významným zdrojom dopĺňovania knižničného fondu sú aj dary od fyzických a právnických osôb, z počtu všetkých získaných knižničných jednotiek predstavovali dary podiel 16 %.

V nákupe knižničného fondu sa podarilo prekročiť odporúčaný štandard pre náš typ knižnice, ktorý má stanovenú sumu 1 € na 1 obyvateľa v kalendárnom roku, OK AH dosiahla v roku 2022 úroveň 1,05 €.

Strategická oblasť 3. Optimalizácia a rozvoj knižnično-informačných služieb a metód správy informácií a znalostí

Plnenie:

Oravská knižnica poskytuje svojim používateľom všetky štandardné knižnično-informačné služby (výpožičné, rešeršné, bibliograficko-informačné, služby MVS), ako aj elektronické služby, o ktoré je zo strany používateľov zvýšený záujem, čo dokumentuje ich nárast v štatistických výstupoch. Poskytovať kvalitné elektronické služby nám umožňuje knižnično-informačný systém Clavius, ktorý v r. 2012 knižnica získala prostredníctvom projektu ŽSK Informácie bez hraníc, spolufinancovaného Európskou úniou v rámci Programu cezhraničnej

spolupráce Slovenská republika – Česká republika 2007-2013. Naši používatelia v rámci on-line služieb ocenili nové možnosti pri vyhľadávaní literatúry v on-line katalógu a vstupe do svojho konta (predĺžiť si výpožičnú dobu dokumentov, rezervovať žiadaný dokument, nastaviť si grafický vzhľad konta, zvoliť jazyk, zvoliť si zasielanie noviniek mailom, možnosť hodnotiť knihy, ktoré má používateľ požičané, nastaviť si spôsob a rozsah vyhľadávania dokumentov, zvoliť si spôsob zobrazovania výsledkov vyhľadávania). On-line spôsobom poskytujeme podľa záujmu aj ďalšie služby, napr. zasielanie tematických rešeršných výstupov, faktografických údajov a pod. Nový KIS Clavius nám umožnil aj zdieľanú katalogizáciu, stiahnutie záznamov prvotne spracovaných SNK Martin a knižnicami v konzorciu Virtua, Národní knihovnou Praha, Knihovnou města Ostrava a knižnicami, používajúcimi KIS Clavius, čím sa zredukovala duplicita a multiplicita pri spracovávaní dokumentov. Regionálne knižnice Žilinského kraja sú prepojené v rámci spoločného súborného on-line katalógu, čím používateľ získava komplexnejšie informácie a je aj efektívnym nástrojom pre služby MVS. Používatelia majú možnosť využívať aplikáciu SMARTkatalog2, ktorá im zabezpečí prístup do on-line katalógu zo svojich mobilných zariadení kedykoľvek a kdekoľvek. V roku 2019 bol do on-line katalógu Carmen ku každej knihe pridaný QR kód, aby sa zvýšil komfort používateľov pri vyhľadaní požadovaných dokumentov po príchode do knižnice. Knižnica používa typ VDSL internetového pripojenia s neobmedzeným prenosom dát a rýchlosťou 70-90/3,7-11 Mbit/s, čím sme zabezpečili rýchle generovanie a zobrazovanie vyhľadávaných informácií v on-line katalógu knižnice, čo naši používatelia veľmi ocenili. V zmysle Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov (Nariadenie GDPR) a Zákona č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov má od roku 2018 OKAH zabezpečenú kvalitnejšiu ochranu webového sídla a on-line katalógu implementáciou SSL certifikátu za účelom zabránenia prípadného úniku osobných údajov a hesiel našich používateľov, používaných pri vstupe do ich čitateľského konta. V roku 2022 sme sprístupnili bezplatné wifi pripojenie na internet, ktoré mohli využívať návštevníci detského oddelenia, aj na oddelení náučnej literatúry.

Servisná zmluva pre KIS Clavius je uzatvorená s p. Valérom Romokom, ktorý priebežne realizoval optimálne nastavenia funkcií KIS Clavius a on-line katalógu Carmen, kontroloval a vyhodnocoval bezpečnostné nastavenia serverov a upozorňoval na bezpečnostné riziká. OKAH zaplatila za ročnú licenciu všetkých používaných modulov sumu vo výške 1 335,55 Eur, za servisné služby podľa počtu pracovných staníc, na ktorých sa prevádzkoval KIS Clavius, sumu vo výške 805 Eur.

V roku 2021 začala spolupráca s Centrom vedecko-technických informácií, čím sme mohli čitateľom ponúknuť možnosť bezplatného prístupu do svetových odborných online databáz a využívať službu Bookport. Prístup do databáz nám umožňuje zvýšiť kvalitu poskytovaných rešeršných služieb. V roku 2022 sme ponúkli čitateľskej verejnosti novú službu – bezplatný vstup do databázy PressReader, ktorá obsahuje viac ako 7 000 titulov.

V roku 2021 sme sa zapojili do súborného katalógu InfoGate, bibliografické záznamy fondu OK AH sa sprístupnili na portáli InfoGate. Katalóg je využívaný aj pri katalogizácii nových prírastkov kníh.

Čitatelia majú možnosť požičiavať si e-knihy na základe licenčnej zmluvy s dodávateľom Palmknihy s.r.o Praha, aj v roku 2022 OKAH poskytovala túto službu pre záujemcov bezplatne a každý čitateľ si mohol mesačne požičať tri knihy. V roku 2022 sme ako novinku sprístupnili digitálnu knižnicu detských e-knží od spoločnosti Kubo Media s.r.o. Bratislava. Obsahuje viac než tisíc titulov kníh, predovšetkým pre škôlkarov a najmladších školákov.

Počas rola sa kládol dôraz na proaktívnu propagáciu a marketingovú činnosť knižnice, zintenzívnilo sa používanie sociálnych sietí, zvýšila sa frekvencia príspevkov, rozšírilo sa ich tematické zameranie a rozsah. OK AH bola iniciátor marketingovej kampane S knižnicou na

každom kroku, do ktorej sa postupne zapojili aj ostatné regionálne knižnice v Žilinskom kraji. Zámerom kampane bola propagácia knižnice a jej služieb na nových a netradičných miestach.

OKAH ako prvá na Slovensku zaviedla nové smart riešenie svojich služieb – digitálny čitateľský preukaz, ktorý okrem hlavnej funkcie prináša ďalšie služby a zlepšenia v komunikácii knižnice s čitateľom. Portfólio funkcií digitálneho preukazu sa v roku 2022 rozšírilo o zasielanie upozornení o konci výpožičnej doby a upomienok.

Záujem zo strany používateľov o knižnično-informačné služby a ďalšie aktivity knižnice dokumentuje, že Oravská knižnica A. Habovštiaka je významnou kultúrnou, informačnou a vzdelávacou inštitúciou v územnej oblasti svojho pôsobenia a svojimi výsledkami činnosti sa dlhodobo zaraďuje do kategórie regionálnych knižníc s nadpriemernými dosiahnutými ukazovateľmi v rámci každoročného celoslovenského hodnotenia knižníc.

Na základe podkladov odborných pracovníkov knižnice spracovala:
Mgr. Martina Fecskeová, metodička Oravskej knižnice A. Habovštiaka

Prílohy:

- Príloha č. 1: *Návštevnosť, výkony a náklady na pracoviská kultúrnej organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK*
- Príloha č. 2: *Projekty kultúrnej organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK (hárky 1-2)*
- Príloha č. 3: *Pasportizácia nehnuteľného majetku vo vlastníctve ŽSK v správe kultúrnej organizácie*
- Príloha č. 4: *Prevádzkované priestory prenajaté od iných subjektov*
- Príloha č. 5: *Spravované priestory prenajaté iným subjektom*
- Príloha č. 6: *Zoznam motorových vozidiel kultúrnej organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK*
- Príloha č. 7: *Daň z nehnuteľností kultúrnej organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK*
- Príloha č. 8: *Zamestnanci kultúrnej organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK*
- Príloha č. 9: *Náklady, výnosy a sebestačnosť kultúrnej organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti ŽSK*
- Príloha č. 10: *Ročný výkaz o knižnici za rok 2019 KULT 10-01 (MK SR)*